

ቤዔሞዎሞን፣ ኤቢ አራ ጊዲዶዎና ና ቤዔሞን ቤዔጊሆ ኢቶሺኔ።

ከራቶሶሊቺ ቶዎዎዎች ሙሌዔ ቶዎኢዶዔ ቤዔሞና ቤዔቶ ኢቶሺ ተኖዎን፣ ኤቤ ኢቶሺ ቁሎዎን ዎቺ ማገገሷ ጨዲናቲ፤ ከራቶሶሊ ኢቶሺ ኢኪ ኢኮዎቺ ሙሌዔ ዳጎዎች ቤዔሞን አራዎዓችቲና? ኤቢ ተኖ ቃዬ ጋዓታ፣ ቤዲቶ ተናቂዲ ዳናታዓኖ ኢቶሺኔ ጌቶኔ፤ ሆኖ ቤዲቶ ተናቃዓ ኖ ዳኖዎን አራዲዶሆ ኢቶሺ ተኖዎን ጊባናዓ ቤዔቶ ኖዎኔ። ጎአማሼዔ ጎንዳ ሞዎኖኖላ ኢቶሺ ተኔደዓቼሆዎች ዩዔሪን ቆላዓ ቤዔቶ ኖዎኔ፤ ቤዲቶን ተናሬዔ ኖ ቤኬሆዎች ቶዎኖዎኔ፤ ተናባሊ ኖ አሞዎሞን ቤዳዓኖ ኖ ሻዓሂቲዔኖላ፣ ኢቶሺ ጋዓዋቶን ኢቶሺ ተኔዲዶሆዎቹዬ። ፀኢባሬዔ ቃዓሮ ጋሚኔሆዎች ባዓች ተኔዮዎን ሃኬሆናሊ፣ ኢባሬዔ ቃዓሮ ጋሚናዓቼሆዎች ባዮን ሃካዓቹ። ሃካ ጉዑቶ ኖ ተናቲዔ፣ ኢቶሺ ጊዲዳች ተናሆና ኖዎን ኤሚሪኪዬ፤ ኤቢች ካዓሞ ኢቶሺ ተኔሆዎች ሮሮዎቲዲ ቤዔቶ ኖዎኔ። ፀኢቢች ኢቶሺን ታ ሃፔሆዎች ተናታዓኖዎን፣ ኢቶሺን ታ ኤዔኔዲዶሆዎች ዶዎኖ ዩሱዑሲ ታዓች ቢ ኢሚቲ ሃኮዎሞን፣ ኢቶሺ ማግ ታ ዋዓሆዎባ ኢቶሺ ቶዎዎዎች ታ ማገገዓቼሆዎች፣ ሂኒ ዎቾዎን ባት ኢቶሺዬ ዎሆዎች ቤዔቻዓ ጫዓፊቶ ታዓኔ።

ጨዲሬዔጢ ዲጊዮ

11ኢላ ታ ማኔዔናአቲ፤ ኤሚሪባቲ፤ ካዓሞ ተናባቲ፤ ታ ጨዲጮዎን ዋዓዎባቲ፤ ኢካ ሙሎዎና ተናባቲ፤ ዲጎዎና ቤዔባቲ፤ ሹኔዔ ኑጉሾዎና ዲጊዔ ኑጉሾዎና ተናቲ ዩዔሪ ኢቶሺና ቶዎኪ ተኔሆኔ። 12ዎዓፊዔቲ ጎሞና ተናቲ ሹሜዮዎና ኢቶሺናዓ ኢቶሺና ኢኮዎ ባሮዎን ዲጊዲቤ። 13ሂኒዲች ቤዔቲ፣ ዩዔሪና ያዓፊዔቲ አሼዔናአ ቡሊ ኢቶሺን ዲጊዲ ቤዔቲናአኔ።

14ዶዎኖ ዩሱዑስ ከራቶሶሊቺ ዎጅ፣ ዩዔሪቺ ሹኖ፣ ያዓፋ አያዓኔዔቺ ኢኪቲኖዎ ኢቶሺ ቡሊና ቶዎኪ ተናቤ።

ጋላዓቲ

ጋላዓቲዔ ሻዎዎች ቤዔቲ ኪቲኔዔናአዬች ሚሺራዓቻቺ ጳጳሱ ጫዓፊቲ ዎቾ

፲ዒቻ

ጳጳሱ ሂኒ ዎቾዎን ቢ ጫዓፊቶ ሮዎሚ ታዓቶዎ ሃጂዲ ቤዔቲ ሻዎዎቹ ኢኮዎ ተናቲ ጋላዓቲዔ ሻዎዎች ቤዔቲ ኪቲኔዔ ጉዑኢናአዬቹዬ። ኤቢ አሮዎች ቤዔቲ ኪቲኔዔናአን ሙሪጨዎዎች ኮዎታ አራቺዎቹናአ ቲዩቲናአኔ፤ ኤቢ ኮዎታ አራቺዎቹናአ አዩሁዑዶ ተናታዓኒ ኪቲኔዔናአ አዩሁዑዶዔናአቺ ጫሎዎ ቡሊን ቁዮ ቦዎኖሺ ቃዬ ጋዓታ፣ ዎዶዎን ሃካዓቼሂናአ ቦዎኖሺ ተኖዎን ጌቲዲ ቤዔቲናአኔ፤ ዎታ «ዶኪራዮ፣ ጫሎዎች ዳጎጊዎዓኒ ማዓዮ ቡሊን ቃዮናዓ አዩሁዑዶዔናአቺ ባዓሮዎን ባዓሮዎና ኢቶሺች ቃዓዊዲ ጨዓቶኔ» ኢዲ ቤዔቲናአኔ። ኤቢዬ ዎታ ኤቢ አሼዔናአ «ጳጳሱ ዩዔር ማጌ ዎቼዔቶ ቶዎኖዎኔ፤ ኤቢች ቢ ጌቲዲ ቤዔቶን ዋዓዩያዓሆቲኔ፤» ኢዲ ቤዔዔዔቲ።

ጳጳሱ ሂኒ ዎቾዎች ሺዲቺቂዲ ቢ ጫዓፊቲ ሞዎዮ ቢ ጌቲዲ ቤዔቲ ሚሺራዓቻ አማ ኢዲ ቤዔቶ ጋዓታ ቢ ተኖዎናዓ ዎታ ቢዮ ዩዔር ማጌ ዎቼዔቲ ሚሺራዓቻቻ ቢ ተኖዎናኒዬ። ዳዓኪቂዲ ጳጳሱ ጌቲዲ ቤዔቶ ጫሎዎን ጨዔቺዲ ቁዮዎና አሾ ዎዶ ሃካዓቼሆ ቢ ተኖዎኒዬ፤ አሾ ዎዶዎን ቢ ሃኬሆ ቢ ሙሎዎን ዩሱዑስ ከራቶሶሊቺ ቶዎዎዎች ቶዎኢዮዎና ባዓቺዬ። ኪቲኔዔናአ ሙዑሲቺ ጫሎዎና ተናታዓኖዎን ሹኔዔ ጫሎዎና ቦዎኖሺ ቤዔዩሆዎች፣ ጫሌዔ ጉዑቺቲኖዎቹ ኬቺቲናአኔ። ዎታ ጳጳሱ ጌቲዲ ቤዔቶ ኪቲኔዔናአ ከራቶሶሊቺ ቶዎዎዎች ቦዎኖሺች ቤዔቲ ሙሌዔ ቶዎኢዮዎን ሹኖዎና ቤኪዮዎናዓ ያዓፋ አያዓኖዎና ያዓቤዔቂዲ ቤዔሞና ቦዎኖሺች ቃዓዊዲ ቤዔቶ ቢ ተኖዎኒዬ።

ሂኒ ዎቾዎች ቤዔቲ ሞሞ ያዓሪ ያዓርያና

- ሺዒቶ (1:1-10)
- ጳውሎስ ዩዔሪና ዎቾዔቶ ቢ ቱኖ (1:11-2:21)
- ጳውሎስን ቀዩ ዩዔሪቺ ዎጀዎን ሺጠ ቢ ቱኖ (3:1-4:31)
- ሚሺራዓቼዔ ቃዓሮዎን ሹዑኔዔ ቶሞዎች ሄዔቺኖ (5:1-6:16)
- ጩዔራዔጢ ሻሊጊቾ (6:17-18)

1 አሸ ኮኒኖላ ቱናታዓኖዎን ዩሱዑስ ኪራቶሲናዓ ቂቲዒ ጸዑካቲናአቺ ዳጎዎቼ ቢዒን ኪቺቲ ኒሆዎ ዩዔሪና ካዓጩዔቲ ጳውሎስ ታዓኔ። ²ታዓናዓ ታዓና ቶሞኪዒ ቤዔቲ ማኔዔናአ ቡሊና ማጌ ጋላጥቴዔ ሻዎዎች ቤዔቲ ኪቲኔዔ ጉዑጲናአዩች ሂኒ ዎቾ ቤደ።

³ኖ ኒሆዎ ዩዔሪናዓ ኖ ዶዎኖ ዩሱዑስ ኪራቶሲናቺ ዎጀዎናዓ ዲጎዎና ኢቶሺች ቱናቤ። ⁴ጎንዶ ሜዔቲቲ ሂኒ ዩሜዔኖዎች ቤዔቲ አሺዔናአን ሻዓሂራዔ ኖ ቤዔታዓቼሆዩች ኪራቶሲ ኖዎን ዎጲኖዩች ኖ ኦጉሽዎናዓ ኖ ኒሆዎና ቱናቲ ዩዔሪች ዴአ ኢቂዒ ኖ አጣዓጠዩች ዴዔጀዎን ቱናሄ። ⁵ኤቢች ኒሆዎ ዩዔሪች ቡሊ ዩሜዔኖዎን አዎጌዔ ዩዒሮ ቱናቤ ፤ ቶዎኮና።

ኢባሪ ሚሺራዓቼዔ ቃዓሮ

⁶ኪራቶሲና ቢ ኢሜቲ ዎጀዎና ኢቶሺን ጩዔጊቶ ዩዔሪቺ ሚሺራዓቼዔ ቃዓሮዎቼ ባሪ ቃዓሮዎች አዓቢቺቂዒ አፋጎፊናዓ ሸኪኖቲኔ? ኤቢ ኢቶሺ ተኒዒቲ ሞዎን ኢባሪቶ ታዓች ማጋሄ። ⁷ኤቢ አሪ ቃዓሮ ሚሺራዓቼዔ ቃዓሮ ቶሞኖዎ። ቱናቲዔ ኢቶሺን ሹዑሪኮዎናዓ ኪራቶሲቺ ሚሺራዓቼዔ ቃዓሮዎን ቶዎቺኖዩች ሹኒዒ ቤዔቲ ኢኪኬዔናአ ቤዔቲናአ። ⁸ቱናባሊ ኖዎላ ቱናቲዔ። አዎሄዔ ሸማዓጂ ማራዓኮላ ቱናቲዔ። ሂኒ ኖ ጌታቲ ሚሺራዓቼዔ ቃዓሮዩ ባሪቲ ቃዓሮዎን ቢ ጌቲ ጋዓታ። ኡፓቶን ቱናቤ! ⁹ኤቢዩ አዓፍ ሺዒቺቃዓ ታ ጌታቶሞን

አንዶዎ ዎቺኖዎን ጌቶዩ ፤ ሺዒቺቂዒ ኢቶሺ ኢባሪዒቲ ሚሺራዓቼዔ ቃዓሮዩ ባሪቲ ቃዓሮዎን ኮኒኖላ ኢቶሺች ቢ ጌቲ ጋዓታ። ኡፓቶን ቱናቤ!

¹⁰ኢላ አሺ ማጌ ናዓዶዎን ቃዓዊባታ? ጩሮዎና ቃዓሞዓቼ ፤ ናዓዶዎን ዳኒዎ ታ ቃዓዊዒ ቤዔቶ ዩዔር ማጌ ባዓቺዩ። አዎሄዔ አሸዎን ኤሚሪኪባታ? ባት አሸዎን ኤሚሪኪዒ ቤዔቶ ታ ቱና ጋዓታ። ኪራቶሲች ታ ማዶ አዓዩ?

ሚሺራዓቻች ቢ ቱኒሆዩች ጳውሎስን ጩዔጊቶ ዩዔሪ ቱኖ

(ሚሺ. 8:3 ፤ 9:3-6፤ 26-30 ፤ 11:30 ፤ 15:2 ፤ 22:3-10 ፤ 26:9-11 ፤ 26:13-18)

¹¹ታ ማኔዔናአቲ! ታ ጌታዓ ቤዔቲ ሚሺራዓቼዔ ቃዓሮ አሺ ጋሞዎቼ ኬቺቶ ቢ ቱኔዔ ቃዎን ኢቶሺ አሪዒዩሆዩች ሹኖዩ። ¹²ዩሱዑስ ኪራቶሲ ታዓች ቤኪዒቶዓሊ። አሺ ማጌ ታ ዳናቶ ቶሞኖዎ፤ አሸ ኮኒኖላ ታዓች አሪቺዎዓኖዎ።

¹³ኤቢዩ አዓፍ አዩሁዑዴዔናአቺ ማዴዔ ዶዶዎሞን አዓቢቺቃዓ ታ ቤዔቶ ጋዓታ ዋዓዎቶ ኢቶሺኔ ፤ ቡሊዩ ቤሺዒቃዓ ዩዔሪቺ ኪቲኔዔ ጉዑጲን ጸኢቶዎናዓ አዓሊቶዎዩች ቂዒጩዎና ቤዔሆ። ¹⁴ታ ቃዓባቺናአቺ ዶዶዩች ቡሊዩ ቤሽዎን ቃናዓታዓቤዔ አዩሁዑዴዔናአ ቱናቲ ሜዔቲ ታ ጎዎሜዔናአዩ አዩሁዑዴዔናአቺ ማዴዔ ዶዶዎን ጩዔቻዎና ቤሺዒ ቤዔሆ።

¹⁵ቱናባሊ ታ ኢንዴዔ ማዓጩዎች ታ ቤዔቲዔ ታዓን ቢዒች ባሪዒቂዒ ቢ ዎጀዎና ታዓን ጩዔጊቶ ዩዔሪኔ ፤ ¹⁶አዓጋቲዔናአቺ ዳጎዎች ቢ ቡሽዎቺ ሚሺራዓቼዔ ቃዓሮዎን ታ ጌቲሆዩች። ቢ ቡሽዎን ታዓና ቤኪዒዎ ቢ ቃዓዊቶሞ። አሮዎባ አሸ ኮኒኖላ ቡዩዎና ታዓኔ። ¹⁷ታዩ ሺዒቺቂዒ ቤዔቲ፣ ዎቼዔቲ ሚሺራዓቻቺናአ ማግ ዩሪላሌሚ ጋሮዎችላ ሃማዓኖ ታዓኔ ፤ ቱናባሊ አሪቤዔ ሻዎዎች ሃሞ ፤ ዎቺቃዓኖ ዴማዓስቂ ጋሮዎች ዎታሆ።

¹⁸አሮዎቼ ኬዔጃ ናቶዩ ጉብ ኬዔፊ ጌቲዔ ቤዔቲ ጴዔጢሮዎን ቤዔጋ ዩሪላሌም ሃማቃዓ ቢዒና ቶዎኪዒ አዓራዓ ኡዑቻ ቂሞን ባዓች አሮዎች ኮታሆ። ¹⁹ቱናባሊ ኖ ዶዎኖቺ

ማኖ ያዓቆቦቢን ባዓቻሊ፣ ዎቼኔቲ ሚሺራዓቻቸናኦቻ ጳጳሮቹ ባርዎን ኮኒኖላ ቤዔጋዓኖ ታዓኔ።²⁰ ከቢ ታ ጫዓሬዒ ቤዔቲ ሞሞ ኢባርዎ፤ ኢባርዎን ዩዔሪቸ ኣዓሬዎች ኮሞቶን ዩባዓታታዓቸ።²¹ ኣርዩ ጉብ ሰሪዮዔ ሻዎሮኖ ኪልቄዔ ሻዎሮኖች ሃሞዩ።²² ኣርዎባ በሮኖሺ ሙሎን ኪሪቶሶቲ ቶሞሞች ቶሞኢዒቂዒ ቤዔቲ፣ ዩሁዑዴዔ ሻዎዔጢ ኪቲኔዔ ጉዑኢናኦ ታዓን ቤዔጊዒ ኣሪዎዓኔዔናኦኔ።²³ ቱናባሊ «ኢቢዩ ኣዓፍ ኖሮን ዳኢዒቲ ኡር፣ ኣዓሊዎ ቢ ኢዒቲ ዩሱዑሲቸ ዎችዎን ኣንድ ኣሸች ጌቲዒ ቤዔቲ» ጌቲዔ ቢ ጌቲዩን ዋዓያዔ፤²⁴ ታ ማጋዓ ቱናቂዒ ዩዔሪ ሹዑናቲ ሹዑኖዩች ዩዔሪን ጋላታዔ።

ባራ ሚሺራዓቻቸናኦና ቶሞኢዒ ዳዕሎሶሲ ዳኖ

2 ¹ኣርዎቼ ኣዓራዓ ኣዉዳ ናቶዩ ጉብ ባሪናባዓሲና ቶሞኢዒ ቲዒቶሶሲን ዩቻቃዓ ዩሪሳሌሚ ጋሬዎች ጉቲኖሮን ሃሞ።² ዩዔሪ ታዓች ቢ ቤኪዒቶሞን ኣርዎች ሃሞዩ፤ ቱኒዒዎ ታ ጋቢዒ ቤዔቶ ኦሞዔ ታ ቱኒዒቶ ኣዓፋዓሎ ቱናሬዔ ቢ ኤቻታዓቸሆዩች፣ ኣዓጋቲዔናኦቻ ጳጳሮች ታ ጌታዓ ቤዔቲ ሚሺራዓቸዔ ቃዓርዎን ኪቲኔዔ ጉዑኢናኦን ያዓቢዒ ቄዔጂዒ ቤዔቶ ሻዓሂቂዒ ቤካዓ ቤዔቲናኦዩች ባድ ኣሪቸዒሆዩ።³ ታዓና ቶሞኢዒ ቤዔቲ ቲዒቶሶሲ ጊሪዒኬዔ ኣሾ ቢ ቱናቲዔኖላ፣ «ዶኪሬዔቤ» ጌታዓኔዔናኦኔ።⁴ ኪሪቶሶስ ዩሱዑሲቸ ጎሞና ኣዩሁዑዴዔ ጫሎዩች ሃጂሞቼ ኬቻቶ ኖ ቱናቲዔኖላ፣ ኤቢ ኖ ኬቶን ቂዒዶዩች ኣዓሻሮና ጊዩቲ፣ «ኪቲኔዔ ማኖ ኖሮኔ» ኢዒ ቤዔቲ ኣሸዔናኦ ጫሎሞ ጌቲዒ ቤዔቶን ዴኣ ኖ ጌቲሆዩች ቃዓዊዩ፤⁵ ቱናቲዔ ሚሺራዓቸዔ ቃዓሬዔቸ ኢባር ኢቶሺ ማግ ማንጂሬዔ ቢ ቤዔዩሆዩች፣ ጫርዎና በሮኖሺች ዴኣ ኢቃዓ ሃጂኖኖ ኖሮኔ።

⁶ኤቢ ኣራ ኪቲኔዔ ጉዑኢናኦን ያዓቢዒ ቄዔጂዒ ቤዔቶ ሻዓሂቂዒ ቤካዓ ቤዔቲናኦ፣ ኮኒ በሮኖሺ ቱናቶ ጋዓቶላ ኣዓጢያዓኖ ታዓኔ፤ ዩዔሪ ኣሾን ሄፓዓቸ፤ ኤቦሺ ታዓች በሮኖሺ ጊዒዒቲ ዳላዓሞ ሞሞ ኣዓሎዎ።⁷ ኤቢዩዔኖላ ዩዔሪ ቢ ሚሺራዓቸዔ ቃዓርዎን ጳዔጢርዎሲ ኣዩሁዑዴዔናኦዩች ቢ

ጌቲሆዩች ቢ ኢሞን፣ ኤቢዩሞን ኣዓጋቲዔናኦዩች ታ ጌቲሆዩች ታዓች ቢ ኢሞን ቤዔጊዩ።⁸ «ኣሞዩቻ?» ቢ ጌቲዔ ጋዓታ፣ ዩዔሪ ጳዔጢርዎሲን ኣዩሁዑዴዔናኦዩች ሚሺራዓቻችን ቱኒዒቂዒ ቢዒና ቢ ሹዑኖሞን፣ ኤቢዩሞን ታዓን ዎታ ኣዓጋቲዔናኦዩች ሚሺራዓቻችን ቱኒዒቂዒ ታዓና ቢ ሹዑናቶዩቸዩ።⁹ ዎታ ዩዔሪ ታዓች ቢ ኢሚቲ ዎጂዎን ኣሪዒቂዒ ጊዒሞሶዎን ሻዓሂቂዒ ቤካዓ ቤዔቲ ያዓቆቦቢ፣ ኬዔሬ ጌቲዔ ቤዔቲ ጳዔጢርዎሲናዓ ፍሞኒና ኣዓጋቲዔናኦ ማግ ታዓናዓ ባሪናባዓሲና ሃሚሆዩች፣ በሮኖሺዩ ኣዩሁዑዴዔናኦ ማግ በሮኖሺ ሃሚሆዩች ኢካ ካሾሮና ጌቲዩ።¹⁰ በሮኖሺዩ «ዩሪሳሌም ቤዔቲ ጊራቸናኦን ባዓች ባቲያዓሆቲኔ!» ኢቂዒኒዩ ኖሮን በሮኖሺ ቆላቶ። ኤቢኖሮ ቱኒዩዩች ቃዓዊዒ ቤዔሆ።

ጳዔጢርዎሲን ዳዕሎሶሲ ኢቲባቶ

(ሮሞ 3:20፣ 22፣ 4:16)

¹¹ኣርዎቼ ጳዔጢርዎሲ ኣንቶሞኪ ጋሬዎች ቢ ዋዓሆሰ፣ ቢ ቱኒዒቲ ሞሞ ታቶ ቱኖ ቢ ቃጂቶዩች፣ ኪቲኔዔናኦቻ ኣዓሬዎች ቢዒን ኢቲባታሆዩ።¹² ያዓቆብ ማጌ ዎቼኔቲ ኣሸዔናኦ ቢ ማግ ዎሞዩ ሺዒቸቂዒ ኣዩሁዑዶ ቱናታዓኒ ኣሸዔናኦና ቶሞኢዒ ማዓ ቤዔዔ፤ ቱናቲዔ ኤቢ ዎቼኔቲ ኣሸዔናኦ ዋዓሆሰ «ዶኪሬዩ ቃዓዊዒዔ» ኢዒ ቤዔቲ ኣሸዔናኦን ሻቲዒ ጉብ ሸኪቂዒ ኣዩሁዑዶ ቱናታዓኒ ኣሸዔናኦ ማጌ ባሪዩ።¹³ ኤቻቲ ኣዩሁዑዶ ቱናቲ ኪቲኔዔናኦ ዎታ ቢ ሹዑናቲ ሞሞ ታቶ ቱኔዔ ቃዩን ኣሪዒቤዔ ቢዒና ቶሞኢዒ ኤቢ ቢ ሹዑናቲ ጎሞ ቃና ጋኣዔ፤ ዎታ ባሪናባዓሲኖላ በሮኖሺ ማግ ዎቸዒ ጋኢዒዔ።¹⁴ ቱናባሊ ሚሺራዓቸዔ ቃዓሬዔቸ ኢባራዔ ካዓማ ጎሞና በሮኖሺ ሃሚ ቃዩን ታ ጫዒናሆሰ፣ ኪቲኔዔናኦ ቡሊቸ ኣዓሬዎች ጳዔጢርዎሲን «ኔ ኣዩሁዑዴዔ ኣሾ ቱናዓቻዓ፣ ኣዩሁዑዶሞን ቱናታዓኖን ኣዩሁዑዶ ቱናታዓኒ ኣሾሞን ቤዔቶ ኔዔ፤ ኢላ ኣዩሁዑዶ ቱናታዓኒ ኣሸዔናኦ ኣዩሁዑዴዔናኦቻ ዶሞሞን በሮኖሺ ቤዔዩሆዩች ኣዓቢቸቃዓ ጡቃኔ?»

¹⁵«ኖ ኣዩሁዑዴዔ ሺዒጃሮ ኖሮኔ፤ (ኣጣዓጣቸናኦ) ጌቲዔ ቤዔቲ፣ ኣዩሁዑዶ ቱናታዓኒ ኣሾ ቶሞ ኖሮኔ፤¹⁶ ቱናባሊ ኣሾ

ቢ ሙሉምን ዩሱዑስ ኪሪቶሶሲቺ ቶምቦች ቶምቦችና፡ ሚሎምን ጩኔቺሚ ቁሮምና ሚዲቃግቼሆ ቢ ተናምን አሪራቶ ኖሮ። ከቤች ሜዓኖን ታሃቲ አሾ ቡሊ ሚሎምን ጩኔቺሚ ቁሮምና ሚዲቃግቼሆ ቢ ተናቶዩች፡ ኖ ዎታ ኪሪቶሶሲቺ ቶምቦች ሙሌዔ ቶምቦችና ኖ ሚዲቁሆዩች፡ ኖ ሙሉምን ኪሪቶሶስ ዩሱዑሲቺ ቶምቦች ቶምቦች ኖሮ።¹⁷ ተናባሊ ኪሪቶሶሲና ሚዲቁቃ ቃግዊሚ ቤዔቶ ተናግቻግ ኖ ቁሎምና አጣጣላቸ ተናቃግ ኖ ዳና ጋግታ፡ ኢላ ኪሪቶሶሲ አጣጣጦምን ኖ ሹዑኔሆዩች ኖምን ጡቂሚ ቤዔቲ ጌቶግሊ አም? ጨርምና ተናታግቼ!¹⁸ ታ ሃፒቲ ዶሮምን ከቤን ዎቺኖምን ሃጋግ ቤዔቶ ታ ተና ጋግታ፡ ታ ቁሎምና ሚሌዔ ታ ሻግዶምን ቤኪሚ ቤዔቶ ታግኔ ጌቶኔ።

¹⁹ «ካሻችን ተናሬዔ ዩዔሪች ታ ቤዔዩሆዩች፡ ሚሎም ማጋግ ሚሎዩች ቂቲቶ ታግኔ። ኪሪቶሶሲና ቶምቦሲ ዮምዳቶ ታግኔ፤²⁰ ከቤች ታዎ ከቤዩ ቤካ ካሻችን ተናቃግ ቤዔታግቼ፤ ተናባሊ ኪሪቶሶሲ ታ ሙሉምን ጊዩቂሚ ቤዔቶኔ። አንዶም ሜዓኖና ታ ቤዔቲ ቤዔም፡ ታግን ሹኔቂሚ ታግቻ ኢቂሚ ቂቶዩች ቢ ቁሎምን ቤሺሚ ኢሚቲ፡ ዩዔሪ ቡሾዎቺ ቶምቦች ሙሌዔ ቶምቦችና ታ ቤዔም።²¹ ታዎ ዩዔሪቺ ዎጀምን ዱፋግቼ፤ (አምዩቻ?) ቢ ጌቲዔ ጋግታ፡ ሚዲቆ ሚሎምን ጩኔቺሚ ቁሮምና ዳኔሆ ቢ ተና ጋግታ፡ ኢላ ኪሪቶሶሲ ቂቲቶ ዱዑቦሆኔ» ኢሮዩ።

ዎዶ ኪሪቶሶሲቺ ቶምቦች ሙሌዔ ቶምቦችና ባግች ቢ ተና

3 ጋጋሲ ዴአግኔ ሂኒ ጋላጥቲዔ አሺዔናአቲ! ዩሱዑስ ኪሪቶሶሲ ማስቃሌዔ ቶምቦች አግቢቺቂሚ ቢ ቂቲቶ ጋግታ ጣላግዩቃግ ኢቶሺች ጌታቶ ታግኔ፤ ኢሺ ጋግታ ኢቶሺን ኢሚጨቂሚ (ቃግጣቂሚ) ሞምሚቶ ኮኒኔ? ² ከቤን ባግች ኢቶሺ ማጌ አሪቶዩች ቃግዊሆዩ፤ ዩዔሪቺ ያግፋ አያግኖምን ኢቶሺ ዳናቶ፡ ሚሎምን ጩኔቺሚ ቁሮምና ሚዲቁሆዩች አሃዔዔ ሚሺራግቼዔ ቃግሮምን ዋግዳግ ኢቶሺ ሙሉምን ዩሱዑስ ኪሪቶሶሲቺ ቶምቦች ቶምቦችና፤³ አግቢቺቂሚ

ሻሊጋግሊ ሙላችን ተናሆቲኔ? ያግፋ አያግኔዔቺ ጊዲዶምና ቲዩቂሚ አንድ ሜዔቺ ጊዲዶምና ጨዒቺቶቲና? ግዱቦቦሆዩ ከቤ ሻግሃ ዱአምን ቤዔጊዲቤዔ ኢቶሺ ኤቻቶ? ሃላ ኢባርምን ዱቦቦሆዩ? ⁵ ዩዔሪ ቢ ያግፋ አያግኖምን ቢ ኢሚሚ ቤዔቶናግ ኢቶሺ ዳንዎች ጋግካቺ ሹዑኖምን ቢ ሹዑኖና ቤዔቶና፡ ሚሎምን ጩኔቺሚ ኢቶሺ ቁሮምና ሚዲቁሆዩች አሃዔዔ ሚሺራግቼዔ ቃግሮምን ዋግዳግ ኢቶሺ ሙሉምን ዩሱዑስ ኪሪቶሶሲቺ ቶምቦች ኢቶሺ ቶምቦችና፤

⁶ ከቤዩ ያግፋ ማሚግሬዎች ቢ ሚግሬዔቶም፤ ። «አቢራሃግሚ ቢ ሙሉምን ዩዔሪቺ ቶምቦች ቶምቦችና፤ ከቤ ቢ ሙሌዔ ቶምቦች ዩዔሪቺ አግሮዎቻግ ቢዲን ሚዲቂሚ።»⁷ ኢላ ቦምናሺ ሙሉምን ዩዔሪቺ ቶምቦች ቶምቦችና፤ አቢራሃግሚቺ ቡሺዒሺዔናአ ቦምናሺ ተናምን አሪራቡቲ! ⁸ ያግፋ ማሚግሬዎች ቢ ሚግሬዔቶም፤ ዩዔሪ አግጋቲዔናአ ቦምናሺ ሙሉምን ቢ ቶምቦች ቦምናሺ ቶምቦችና፤ ሚዲቁሆዩሆ ቢ ተናምን ሺዒቺሚ አቢራሃግሚች «ኔዔና አግጋቲዔናአ ቡሊ ዲዒሬዔዩሂናአኔ» ኢቂሚ ሚሺራግቼዔ ቃግሮምን ጌቲዩ።⁹ ከቤሺ ቦምናሺ ሙሉምን ዩዔሪቺ ቶምቦች ቶምቦችና፤ ቢ ሙሉምን ዩዔሪቺ ቶምቦች ቶምቦችና፤ አቢራሃግሚና ቶምቦች ዲዒሬዔቲናአኔ።

¹⁰ «ሚሎምን ጩኔቺሚ ኖ ቁሮምና ዎዶሆ ኖሮ።» ኢቂሚ ጊባናግ ቤዔቲናአ ኡፓቂዒኒዩ ቦምናሺ ቤዔቶ፤ «አምዩቻ?» ቢ ጌቲዔ ጋግታ፡ «ሙዑሲቺ ሚሌዔ ማሚግሬዎች ሚግሬዔቲ ሚሌዔናአ ቡሊን ጨዒቺሚ ቁቃታግኖ ቡሊ ኡፓቶኔ» ጌቲዔ ቢ ሚግሬዔቶዩቺዩ።¹¹ «ቢ ሙሉምን ዩዔሪቺ ቶምቦች ቶምቦችና፤ ሚዲቁቶ ካሻች ተናሬዔ ቤዔዩሆኔ» ጌቲዔ ያግፋ ማሚግሬዎች ሚግሬዔቶኔ፤ ከቤች አሾ ኮኒዮላ ሚሎምን ቁሮምና ዩዔሪቺ አግሮዎች ሚዲቃግቼሆ ቢ ተና አሪቻቶኔ።¹² ሚሎምን ቁሮምና ዩዔሪቺ ቶምቦች ሙሌዔ ቶምቦችና፤ ባሪባሬዔናአኔ። «አሾ ሚሌዔ ቁሮምና ካሻች ተናቂሚ ቤዔምን ቢ ሃኪሆ፡ ሚሎምን ሚግሬዔቶ ቡሊን ሻፒዮምን ጩኔቺሚ ቢ ቁቃ ጋግታ ባግቺዩ» ጌቲዔ ያግፋ ማሚግሬዎች ሚግሬዔቶኔ።¹³ «ሚጠዎች ዮዎዶዔ ቤዔቶ ቡሊ ኡፓቶኔ» ጌቲዔ

ጫዕሬዔቶኔ፤ ኤቢች ከሪቶሶሲ ናዖቻ ኢቂዒ ኡፓቶን ቱናቂዒ ጫሎዎ ና ቶሞዎች ዴዔቤሂ ኡፎዎቼ ናዎን ቢዒሻሄ።¹⁴ ቢ ቢዒሻቶ፣ ና ሙሎዎን ቢ ቶሞዎች ቶሎዎና ዩዔሪ ጊባኒኪቲ ያግፋ ኣያግኖዎን ና ዴቂሆዩች፣ «ኣቢራሃሚች ታ ኢማቲ ዲዒሮ ኣግጋቲዔናኦዩች ዩሱዑስ ከሪቶሶሲቲ ጎሞና ሻጌ» ኢቂዒኒዩ።

ዩዔሪ ጊባኒኪቲ ጊባኖዎን ጫሎዎ ሻዳግቼሆ ቢ ቱኖ

(ሮዎሚ 4:14)

¹⁵ ታ ማኔዔናኦቲ፤ ኣሺ ዶዩዔ ዩባግቶሞን ኢሺቺዮዩ፤ ኣሺ ዎጎላ ቢ ቱናቲዔ ማንጂቶ ቢ ቱና ጋግታ፣ ኮኒዮላ ባዮን ኦሆሄዔ ባራ ቃግሮዎን ዳግኮዎን ሃካግቼ።¹⁶ ኤቢዮሞን ዎታ ዩዔሪ ኣቢራሃሚናዓ ቢ ያሮዎዩች ጊባኔዔ ቃግሮዎን ጌቲዮ፤ ቢ ጌቲዒ ቤዔ ጋግታ፣ «ኔ ያሮዩች» ኢቂዒ ኢካ ኣቢራሃሚ ያሮዎችን ጌቲያሊ፣ «ኔ ያሬዔናኦዩች» ኢቂዒ ጫዔቲናኦዩችን ጌታግኖዎኔ፤ ኤቢ ያሮ ጌቶዎ ከሪቶሶሲኔ።¹⁷ ኤቢኖዎ ጌቶዩ፤ ሺዒቺቂዒ ዩዔሪ ኣቢራሃሚና ቶዎኪዒ ዎጎዎን ጊዩዩ፤ ኣዉዳ ባላግ ሻግሻ ናቶዩ ጉብ ኢማቲ ጫሎዎ ሺዒቺቂዒ ዩዔሪ ማንጂዒቲ ዎጎዎን ሃሮቂዒ ኣራ ጊባኔዔ ቃግሮዎን ሻዳግቼ።¹⁸ ዩዔሪቲ ዎጆ ዳናዓ ቤዔቶ ጫሎዎና ቢ ቱና ጋግታ፣ ኢላ ጊባኔዔ ቃግሮዎና ዳናታግቼ፤ ዩዔሪ ጊባኔዔ ቃግራዔቺ ናቦዎና ኣራ ዎጆዎን ኣቢራሃሚች ኢሚቶኔ።¹⁹ ኢላ ጫሎዎ ኢማቶ ኣሞዩቺዮ? ጊባኔዔ ቃግሮ ኢማቶዩ ጉብ ዎታ ጫሎዎ ኢማቶ፣ ኣጣግጦ ኣማሾ ጋግታ ቢ ቤኪሆዩቺዮ። ኣራ ጫሎዎ ኢማቶ ዩዔሪ ጊባኒኪቲ ጊባኔዔ ያሮ ዋግሂ ዎቶዎኒዩ። ቢ ኢማቶዎ ማራዓኪዔናኦቲ ጎሞና ሾዎባቾቺ ኪሾዎናኒዩ።²⁰ ሾዎባቾ ጉቶዎቺ ቆዎዶዩቻሊ ኢኮዎቺ ቆዎዶዩች ባግች ኔዔጣታግቼ፤ ቱናባሊ ዩዔሪ ኢኮዎኔ።

²¹ ኢላ ጫሎዎናዓ ዩዔሪ ጊባኒኪቲ ቃግሮዎና ካግራዓ ቤዔቶና? ቶሎዎዎኔ። ካሾዎን ኢሞን ሃኪሂ ጫሎዎ ኢማቶ ጋግታ፣ ኢባሮዎን ኣሾ ጫዲቂሆ ጫሎዎን ቢ ቁዮና ቱኔሾኔ፤²² ቱናባሊ ያግፋ ማጫግፎ ኣሾ ቡሊ ኣጣግጦዩች ሃጄዔቂዒ ኣጣግጦዎና ጩቻቶ ቢ ቱኖዎን ጣላግዩቂዒ ጌቲቶኔ። ኤቢች ዩሱዑስ ከሪቶሶሲቲ ቶሞዎች ሙሌዔ ቶሎዎና ዳናዓ

ቤዔቲ፣ ዩዔሪ ጊባኒኪቲ ዎጆዎን ቦዎኖሺ ሙሎዎን ቢ ቶሞዎች ቶሎዒ ቤዔቲናኦዩች ኢሚዒ ቤዔቶኔ።

²³ ቱናባሊ ከሪቶሶሲቲ ቶሞዎች ሙሌዔ ቶሎዎዎና ዩዔዔናዎ ዋግታግን ቤዔቲዔ፣ ኣራ ከሪቶሶሲቲ ቶሞዎች ሙሌዔ ቶሎዎ ጋጤሄሂ ዎቶዎን፣ ጫሎዎና ጩቻዓ ቁዩዔቃግ ቤዔሆኔ።²⁴ ኤቢች ና ሙሎዎን ከሪቶሶሲቲ ቶሞዎች ቶሎዒዒሬዔ ና ጫዲቂሆዩች፣ ኣራ ጫሎዎ ከሪቶሶሲ ማግ ሻጊዒ ቤዔቲ ቂዎቾ ቱናቶኔ።²⁵ ቱናባሊ ኣንድ ኣራ ከሪቶሶሲቲ ቶሞዎች ሙሌዔ ቶሎዎና ዩዔዔናዎ ዋግቶዩች፣ ኤቢዩ ቤክ ኣራ ጫሎዎ ናዎን ዩቺዒ ቂዎታግቼ።

ዩዔሪቲ ቡሺዒሾዎ ቱኖ

(ሮዎሚ 4:13 ፤ 8:15-17)

²⁶ ኢቶሺ ሙሎዎን ከሪቶሶሲ ዩሱዑስቲ ቶሞዎች ኢቶሺ ቶሎዎና ናቦዎና ኢቶሺ ቡሊ ዩዔሪቲ ቡሺዒሾዎ ኢቶሺኔ፤²⁷ ከሪቶሶሲና ቶዎኪዒ ኢኮታቂዒ ኣፋዓሌዔቲ ኢቶሺ ቡሊ ከሪቶሶሲን ታሃቶ ኢቶሺኔ፤²⁸ ኢቶሺ ቡሊ ከሪቶሶሲ ዩሱዑሲና ቶዎኪዒ ኢቶሺች ቤዔቲ ኢኪቲኖዎና ኢኮዎ ቱናቶ ኢቶሺኔ። ኤቢች ኣዩሁዑዴዔ ኣሾ ጌቶ ኦሆሄዔ ጊራዒኪዔ ኣሾ ጌቶ ኣግሎዎኔ፤ ጉዑቺ ያሮ ጌቶ ኦሆሄዔ ዶዎንጂ ያሮ ጌቶ ኣግሎዎኔ፤ ኣናግሞ ጌቶ ኦሆሄዔ ማግቼ ጌቶ ኣግሎዎኔ።²⁹ ኢቶሺዮ ከሪቶሶሲቾ ኢቶሺ ቱና ጋግታ፣ ኢላ ኣቢራሃሚቲ ያሮ ኢቶሺኔ፤ ዩዔሪዮ ኣራ ቢ ጊባኒኪቲ ዎጆዎን ኢቶሺች ኢሜሆኔ።

4 ¹ ቱናባሊ ኢሺቺዮዩ፤ ቢ ኒሆዎ ሃጂቶ ቡሊን ዴቂሂ ቡሾዎ ቡሻ ቢ ቤዔሂ ዩዔዔናዎ ቡሊን ኣሞዎዎን ቡሊቲ ዶዎኖ ቢ ቱናቲዔናዓ፣ ቢ ቂሎዎን ቢ ሃኪሂ ዎቶዎን ጉዑኖዩ ባራዓኖዎኔ።² ኒሆዎ «ኤቢዮዎባ ኔ ቂሎዎን ሃኪሆ ኔዔኔ» ኢቂዒ ቢ ታግጂቲ ዩዔዔኔዔ ዎቶዎን ኬጦን ቂዔጂዒ ቤዔቲናኦና ጊጃ ዩሺዔናኦናዩ ዴሾዎኔ።³ ኤቢዮሞን ና ዎታ ኢባሮ ኣማሾ ጋግታ ኣሪዎግኖዎን ቤዔቤዔ፣ ሂኒ ሻዌዔ ቶሎዔዔጢ ጫሎዎናዓ ዶዎዎዩች ሃጄዔ፣ ጉዑኖን ቱናቃግ ቤዔሆኔ።⁴⁻⁵ ቱናባሊ ዩዔሪ ናዎን ቢ ቡሺዒሾዎን ቱኒዒያ ኢቂዒ ጫሎዩች ሃጄዔቂዒ

ቤዔቲናአን ቢዲሻ ቢ ኪቼሆዩኝ፡፡ ዩሜዔና ሻጊዮሞ ቢ ቡሾምን ምቻሄ ፤ ምቼዔ ሞዓቂዲ ማዓቼ ማጌ ሺዲጃቂዲ ጫሎዮች ዴአ ኢዲቤዔ ቤዔሄ።⁶ ምታ ዩዔሪ ቢ ቡሺዲሾም ኢቶሺ ቱኖምን ቤኪዲ ቤዔቲ፡ «ታዓቦ ታ ኒሆሾ!» ጌቲሪዔ ኢቶሺ ጩዔጌሂ ቢ ቡሾምቺ አያዓኖምን ኢቶሺ ሙሌዔ ዳጎሾች ምቻቶኔ።⁷ ኤቢች ኤቢዩ ቤክ ቡሾም ኒያሊ ጉዑኖ ቶሆኖ ኔዔ፤ ቡሾም ኔ ቱናቶዩች ዩዔሪ ቢ ቡሺዲሾዮች ኢማ ቢ ጊባኒኪቶ ቡሊን ኔዔች ኢሜሆኔ።

ጋላግቲዔ አሸዔናአ ቱኒዲ ቤዔቲ ሞሆዮዮች
ጳጤሎሶሲ አዩኖ

⁸ ምና ዩዔሪን አሪያዓን ቤዔቤዔ፡ ኑጉሾም ቱናታዓኒ ሃሌዔናአዩች ጉዑኖን ቱናቂዲ ቤዔሆቲኔ።⁹ ቱናባሊ አንድ ዩዔሪን አሪዲቺዲ፡ ቤሾምኖም ዩዔሪ ኢቶሺን አሪዲቼዔ፡ ጊዲዳላ ሆሌዔቲ ምኔዔ ጫሎምና ጸዮምኖም ምቺኖምን አዓቢቺቂዲ ምታሆቲኔ? ጉዑኖን ቱናቂዲ ኤቦሺች ምቺኖምን ሃጂዮምን ሹኒዮቲና? ¹⁰ ሻምባቶ፡ አጋኔዔ ባዓርዮ፡ ያሪሜዔ ባዓርዮ፡ ናቲ ባዓርዮ ኢቂዲ ኤቦሺን ማንጂዲ ቂያዓ ቤዔሆቲኔ።¹¹ «ኢቶሺ ዳጎሾች ቱናቃ ታ አዓጃቲ ሹዑኖም ቡሊ ዱዑቦ ቱና ቃያዓቼ» ኢቃዓ ኢቶሺ ቱኒዲ ቤዔቲ ሞሆዮዮች አዎጋቶን አዩኒዲ ቤዔቶ ታዓኔ።

¹² ታ ማኔዔናአቲ! «ታ ኢቶሺን ሻዓሂቶ ታዓኔ ፤ ኢቶሺዮ ምታ ታዓን ሻዓሂቦቲ!» ኢቃዓ ኢቶሺን ቆላሆዩ። አማሺዔ ሞሆዮኖላ ታዓን ጡአዓኖ ኢቶሺኔ።¹³ ኢቶሺ አሪዲ ቤዔቶምን፡ ሺዲቺቃዓ ሚሺራዓቼዔ ቃዓርዮን ኢቶሺች ታ ጌታቶ ታ ቢዲዩዔ ናቦምኒዩ።¹⁴ ታ ቢዲዩ ኢቶሺች አዎጋቶን ኢራቲዲቶ ቢ ቱናቲዔኖላ፡ ታዓን ሆጣዓ ቲያዓራታዓኖ ኢቶሺኔ ፤ ቱናባሊ ዩዔር ማጌ ሞዓቲ ሺማዓጂ ማራዓኮምን ኢዲቢዮምን፡ ኤቢዩዔኖላ ኪሪቶምን ቡሱዑሲን ኢዲቢዮምን ታዓን ኢቶሺ ኢዲቢዲቶ።¹⁵ አርዮባ አዎጋቶን ኤሚሪቶ ኢቶሺኔ ፤ ኢላ አራ ኢቶሺ ኤሚር አንድ አዓዩ? «ኢቶሺች ቢ ሃሌዔሆ ጋዓታ፡ ኢቶሺ አቼዔ ሜዔኖኖላ ታዓች ማዓጸቂዲ ኢሞን ቃያዓቶቲኔ» ኢቃዓ ሚዲጣሆዩ።¹⁶ ኢላ

አንድ ኢባርዮን ኢቶሺች ታ ጌታቶዩች ጎንዳ አዓጸዮና ታዓን ጫዲዮቲና?

¹⁷ ሚሺራዓቼዔ ቃዓርዮን ጡሚዮዮች ቃዓዊዲ ቤዔቲ ኤቢ አሸዔናአ ቦምሺ ማዓ ኢቶሺን ምቺዮ ቂዲጫዓ ቤዔቲናአኔ ፤ ኤቢን ቦምሺ ቱኒዮ ኢቶሺች ጋዓሞቶ ቶምኖኔ ፤ ቦምሺች ኢቶሺ ቃናዓቲሆዩች ኖምና ኢቶሺኖን ካዓሪዲራዔ ባሪ ባሪዲያ ሹኒዲ ቤዔቲናአኔ።¹⁸ ቱናባሊ ኢቶሺና ቶምኪዲ ታ ቤዔሆሞባ ባዓች ቱናታዓኖምን፡ ቡሊ አራዮምን ኢቶሺ ሻዓዶ ጋዓዊሆዩች ኢቶሺ ቃናዓታ ጋዓታ፡ ጋዓሞቶኔ።¹⁹ ታ ሹኒ ቡሺዲሺዔናአቲ! ኢባራ ኪሪቶምሺቺ ዳቦምን ኢቶሺ ቱናሂ ምቶምን ምቺኖምን ኢቶሺች ማዓጠ ማንጃዓ ቤዔቲ ኤራዮምን ቱናቶ ታዓኔ።²⁰ ኢቶሺች ታ ሃሌሂ ሞሆዮ ታዓች ቱዑሺዔቶኔ። ኤቢች ኢቶሺና ቶምኪ አዓጸዮና ዳናሪዔ ኤቢን ሻዓሃ ኬቂቺቲ ቃዓርዮና ዩባዓቶምን ታ ቃዮ ሹኖዩ።

አጋዓሪናዓ ሳዓሪኖቺ ሻዓሂዮ

²¹ ሂኒ ሙዑሲቺ ጫሎዮች ሃጂዔቂዲ ቤዔሞዮች ሹኒዲ ቤዔቲናአቲ! ኤኬ ታዓች ጌቶቲ! አራ ጫሎም ጌቲዲ ቤዔቶን ሞዓቃዓቼሆቲና? ²² ምዓፋ ማጫዓጸዮች ቢ ጫዓፌዔቶምን፡ ኢኮም ጎኔ ማጌ፡ ኢኮም ጌኔ ማጌ ሺዲጃቲ ጉታ ቡሺዲሺዔናአ ኢቢራሃዓሚች ቤዔሄዔቲ።²³ ቱናባሊ ጎኔ ማጌ ሺዲጃቶ ባራ አሾ ሺዩዲ ቤዔቶምኒዩ ቢ ሺዲጃቶ ፤ ጌኔ ማጌ ሺዲጃቶ ዩዔሪ ጌቲቲ ጊባኔዔ ቃዓርዮምኒዩ ቢ ሺዲጃቶ።

²⁴ ኤቢ ሞሆዮ ሻዓሂዮቲ ፤ ኤቢ ጉታ ማዓቼዔናአ ጉታ ምጌዔ ሻዓሂዩዔናአኔ። ሲዲኒ ጌፖሾቻዓ ኢማቲ ምጎምን ሻዓሂዲ ቤዔቲ ኢኬ አጋዓሪኔ። አራዮ ቡሺዲሾምን ጉዑቲቲኖዮች ሺያዓ ቤዔቲኔ።²⁵ ኤቢ አጋዓሪ አራቤዔ ሻምሾች ቤዔቲ ሲዲኒ ጌፔዔ ሻዓሂዩዔኔ። አንዶም ሻምሾች ቤዔቲ ሃናዓቺ ዩሪሳሌሚ ጋፌቺ ሻዓሂዩዔኔ። ቢ ቡሺዲሾምና ቶምኪዲ ጉዑቲቲኖሾች ቤዔቲኔ።²⁶ ቱናባሊ ሺማዓጂ ዩሪሳሌሚ ጉቲቲኖምና ቤዔታዓኔ ዩዔሪቺ ቡሺቲኖሾች ቤዔቲኔ ፤ አራዮ ኖ ኢንዴዔኔ።

²⁷ «ሂኒ ሺያዓኒ ጣዓፌዔኔ! ኤሚርቤ! ሃዓኔ ማዓጠ ማንጃዓ አሪያዓኔዔኔ! ሂላሺቤ! ኬናቺቺ ቡሺዲሾዩ ቤሾምን

ኬኖ ቃጂቲቺ ቡሺሲሾሆ ሜዔቲቶኔ»
 ጌቴዔ ያግፋ ማጫግፎሾቶ ጫግፌዔቶኔ።²⁸ኤቢች ታ
 ማኔዔናኦቴ! ዩዲሳግቂ ዩዔሪ ጊባኒኪቲ ጊባኔዔ ቃግሮሾና
 አቢራሃግሚ ሺዩቲ ቡሾሆ ቢ ተኖሪሞን፥ ኢቶሺቶ ምታ ዩዔሪ
 ጊባኒኪቲ ጊባኔዔ ቃግሮሾና ዩዔሪቺ ቡሺሲሾሆ ተናቶ ኢቶሺኔ።
²⁹ተናቴዔ አሮሶባ ጎኔ ማጌ ሺሲጃቲ ቡሾሆ ዩዔሪቺ አያግኖ
 ጊባኒኪቲ ጊባኔዔ ቃግሮሾና ሺሲጃቲ ቡሾሆን ቢ ዱኢቶሾሞን፥
 አንዶሆ ኤቢቶሾሞኔ ቢ ተናግ ቤዔቶ።³⁰ተናባሊ ያግፋ
 ማጫግፎሾቻግ አማ ጌቴዔቴ? «ጎኔቺ ቡሾሆ ጌኔቺ ቡሾሆና
 ቶሆኪ ቢ ኒሆሆ ሃጂቶን ቆሶዴያግቼሆኔ! ኤቢች ጎኔዔን ቢ
 ቡሾሆና ቶሆኪ ከቺ የሆሃ!» ጌቴዔቶኔ።³¹ኤቢች ታ
 ማኔዔናኦቴ! ጌኔቺ ቡሺሲሾሆ ኖግሊ ጎኔቺ ቡሺሲሾሆ ቶሆኖ
 ኖሶኔ።

ጫሎዮች ሃጀቶቻቸው ከራቶሶሲና ኖ ኬቦ
 (1 ቆሮ. 5:6፤ ሮሶሚ 7:15-23)

5 ¹ጫሎዮች ጉዑኖን ተናግ ሃጀዔቂዒ ቤዔሞሾቼ ከራቶሶሲ
 ኖሶን ቢዲሻግ ከቺቶኔ። ኢላ ማንጂሬዔ ኔዔጣቦቴ!
 ምቺኖሶኖሶ ጫሌዔ ጉዑቺቲኔዔ ሞጎንጀሶና ጣንዴያግሆቲኔ!
²ኤቢቶቼ፥ ታ ጳጤሎሶሲ ኢሺቺቶዩ፤ ኢቶሺ ዶኪሬዔ
 ጋግታ፥ ከራቶሶሲ ኢቶሺች ቢ ተኒዒቲ ሞሶቶ ቡሊ አሞሶኖላ
 ኢቶሺች ጋግጫግቼ።³ዶኪሬቶሶን ሹኒዒ ቤዔቲናኦ ቡሊች
 ቦሶኖሺ ኢኪ ኢኮዩች ዳግኪዒ ማንጂዒቃግ ጌቶዩ፤ «አራ ኢካ
 ጫሎሶን ቢ ጩዔቺ ጋግታ፥ ጫሎሶ ቡሊን ምታ ጩዔቺቤ»
 ኢቶዩ።⁴ጫሎሶን ጩዔቺዒ ቁቶሶና ጫዲቂቶ ኢዒ ቤዔቲ
 ኢቶሺ ከራቶሶሲቶ ባሪቂዒ ቢ ምጀሶቼ ከቺቂዒ ዲሂቶ
 ኢቶሺኔ።⁵ተናባሊ ኖ ዩዔሪቺ ያግፋ አያግኖ ኢሚዒ ቤዔቲ
 ጊዒዶሶና ኖ ሙሎሶን ዩቡዑስ ከራቶሶሲቺ ቶሶሞሾች
 ቶሶኢዒቤዔ ዩዔሪ ኖሾች ጊባኒኪቲ ጫዲቆሶን ቁቶግ ቤዔቶ
 ኖሶኔ።⁶«አሞዩቻ?» ቢ ጌቴዔ ጋግታ፥ ከራቶሶስ ዩቡዑስና
 ቶሶኪዒ ኢኮሶ ኖ ተናሆና፥ ሹኖሶና ሹዑናግ ቤዔቲ፥ ቢ
 ቶሶሞሾች ሙሌዔ ቶሶኢቶግሊ ጋግጩሆ፥ ዶኪሬቶ አሶሃዔ
 ዶኪሬቶዔ ቃቶ ቢ ጋግጩሆ አሞላ አግሎ ቢ ተናቶዩቺዩ።

⁷ከራቶሶሲቺ ጎሞን ታቶሶና ዳቢዒቤዔ ኤቻቶ ኢቶሺኔ።
 ኢባሪዔ ቃግሮዩች ኢቶሺ ዴኦ ጌታግቼሆዩች ኮኒኔ ኢቶሺን
 ባጂቶ? ⁸ኤቢ ዳቻ ኢቶሺን ጩዔጊዒ ቤዔቲ ዩዔር ማጌ
 ቶሶኖሶኔ።⁹«ጊዒሻቻ ሺቶ ዶሬዔ ቡኮሶን ኮሶሬዒሄ» ጌቴዔ
 ቤዔቶሶሞኒዩ።¹⁰ኤቢቶ ባሪቲ ሞሶቶን ጋባግቼሆ ኢቶሺ ተኖሶን
 ዶሶኖ ዩቡዑስና ኢቶሺን ጊባናግ ቤዔቶ ታግኔ! ኢቶሺን
 ሹዑሪኪዒ ቤዔቲ አሾ ኮኒቶላ ዩዔሪ ናሌሂ ናሎ ቢ ቶሶሞሾች
 ሻጌሆኔ።¹¹ተናባሊ ታ ማኔዔናኦቴ! ባት «ዶኪሬዔቦቴ!»
 ኢቃግ ጌታግ ቤዔቶ ታ ተና ጋግታ፥ አንድ ቤዳግሄዔ አሺዔናኦ
 አሞዩች ታግን ዱኢዒ ቤዔቴዔቴ? አሮ ኢባሮ ቢ ተናቶ
 ጋግታ፥ ከራቶሶሲ ማስቃሌዔ ቶሶሞሾች የሶዴዔ ቢ ቂቶሶን ታ
 ጌቶ አሺች ጡጎ ተናታግቼሾኔ።¹²«ዶኪሬዔቦቴ!» ኢቂዒ
 ኢቶሺን ሹዑሪኪዒ ቤዔቲናኦ ዶኪሬቶ ቃዩዔ ናሺዔሾላ
 ጌቴዔቴ።

¹³ታ ማኔዔናኦቴ! ጉዑቺቲኖሶቼ ኢቶሺ ከቼሆዩች ዩዔሪ
 ኢቶሺን ጩዔጊቶኔ! ተናቴዔ ኤቢ ጉዑቺቲኖሶቼ ኢቶሺ
 ኬቶን ማዔቺ ቃግቶዩች ዴኦ ኢቶሺ ጌቴሂ ጎሞን ተኒያግሆቲኔ!
 ተናባሊ ኢቶሺናግ ኢቶሺና ሹኖግ ቤዔቶዩች ኢቶሺናግ
 ኢቶሺና ጉዑኖቻቶሞን ኢኮሶ ባሮዩች ሃጀዔቤ!
¹⁴«አሞዩቻ?» ቢ ጌቴዔ ጋግታ፥ ጫሎሶ ቡሊ ኢካ ቃግሮሶና
 ታጩዔቶ ቢ ተናቶዩቺዩ፤ ኤቢቶ «ኔዔኖሶሚ ኔ ማኖሶን ኔዔና
 ታቺሬዔ ሹኔ!» ኢዒ ቤዔቶናኒዩ።¹⁵ተናባሊ ኢቶሺናግ
 ኢቶሺና ኢቶሺ ጌጩዔ ቤዔ ጋግታ፥ ኢቶሺ ዳሬዔ ቤዔ
 ጋግታ፥ ኢኮሶች ኢቶሺ አግላታግቼሆዩች ኢቶሺ ቁሎሶን
 አሪዒቦቴ!

ዩዔሪቺ አያግኖሶና ያግቤዒቂዒ ቤዔሞ

¹⁶አንዶሶ ኢሺቺቶዩ፤ ዩዔሪቺ ያግፋ አያግኖሶና
 ያግቤዒሬዔ ቤዔቦቴ! ማዔቺ ቃግቶሶኖሶ ጩሮሶና
 ጩዔቺያግሆቲኔ! ¹⁷«አሞዩቻ?» ቢ ጌቴዔ ጋግታ፥ ኖ
 ተኒዒዩሆዩች ዩዔሪቺ ያግፋ አያግኖ ቃግዊዒ ቤዔቶን ማዔኖ
 ሺጢዒ ቤዔቶዩች፥ ምታ ኖ ተኒዒዩሆዩች ማዔኖ ቃግዊዒ
 ቤዔቶኖሶ ዩዔሪቺ ያግፋ አያግኖ ሺጢዒ ቤዔቶዩቺዩ። ኤቢች
 ኢቶሺ ሹኒዒ ቤዔቶን ተኒቶሶን ሃካግቶቲኔ።¹⁸ዩዔሪቺ ያግፋ

አያግኖና ኢቶሽ ያግቤ። ቤ። ጋግታ፡ ጫሎዶች ጉዑኖን ቱናቂዒ ሃጂያግቶቲ።

19ሚዔቲ ሹዑኖ ላሪቻቶ፤ ኤቢዮ ሹኔ። ማሞ፡ ኤፍአ ሹዑኖ፡ ዩፍሊዒ ቤፍቲ ካግዮ፡ 20ሻግሂዒቲ። ሹዑኔፍቲ ኑጉሾዶች ጎዩኖ፡ ኢዒጮ (ቃግጦ)፡ ሺጦ፡ ሃዮ (ናቦ)፡ ቃናግቶ፡ ካግሮ፡ «ታ ቤሽ ታግኔ» ጌቶ፡ ባሪባሮ፡ ኢባሮዶቹ ሙሪጫቂዒ ባራ ጉዑጳን ሃሎ፡ 21አዩኖ፡ ማሾ፡ ቄሎዶን ባቲዒ ቤፍቲ ዱዑብ፡ ኤቦሽኖ ሻግሂዒ ቤፍቲ ሞዶዮ። ሺዒቲቃግ ኢቶሽች ታ ጌታቶዶሞን፡ ኤቢዮዶሚ ሞዶዮን ቱኒዒ ቤፍቲናአ ዩፍሪቲ ሺማግጂ ታግቲቲ። 22

22ቱናባሊ ያግፋ አያግኔ። አግፎ፡ ሹኖ፡ ኤሚሮ፡ ዲጎ፡ ሃግኢዮ፡ አሪቆ፡ ዴኢቲኖ፡ ዩፍሪቲ ቶዶዶች ሙሌ። ቶዶዶች፡ 23ሺዒማቶ ቱኖ፡ ቢ ቄሌ። አሪዮ፡ ኤቦሽኔ። ኤቦሽኖዶሚናአን ባጂሂ ጫሎዶ አግሎዶ። 24ኪሪቶዶስ ዩሱዑሲቶ ቱናቲናአ ሚፍኖን ጎንዳ ቢ ጋቦዶና ቢ ቃግቶና ቶዶኪዒ ዮዶዲቲናአ። 25ዩፍሪቲ ያግፋ አያግኖና ቶዶኪዒ ኢኪቲኖና ቤፍቶ ኖ ቱና ጋግታ፡ ዩፍሪቲ ያግፋ አያግኖ ዎታ ኖዶን ያግቢ። 26ኖዶና ኖዶና ቄማቲዮዶና ቃናግቶና ቤፍቤፍ ዱዑቦዶን ጌፍጫግዶ።

አኮዶ ባሮዶቹ ሻግጎዶን ሻግጊዒ ጋግቶ

6 1ታ ሚፍናአቲ፤ ኢቶሽ ዳጎዶቹ ኢኮዶቹ ቶዶዶች አማሺ። ጡኦላ ቢ ዳና ጋግታ፡ ዩፍሪቲ ያግፋ አያግኖና ያግቤ። ቤፍቲ ኢቶሽ ኤቢዮዶሚ አሾዶን ሺዒሞዶና ካግቲቦቲ፤ ኔዎ ዎታ ኤቢዮዶሚ ሞዶዶና ጌፍጅፍሬ። ኔ ዲሃግቲሆዶች ኔ ቄሎዶን አሪዒ። 2ኢቶሽ ዳጎዶቹ ኢኮዶ ባሮዶቹ ሻግጎዶን ሻግጊ ጋግቻቤ፤ ኤቢዮዶሞና ኪሪቶዶሲ ዶጂቲ ጫሎዶን ጩፍቲዒ ቤፍቶ ኢቶሽኔ። 3ኢካ አሾ ባሪፍናአዩ ቤሻግኖዶን ቤፍቤፍ ቢ ቄሎዶን ቤሾዶን ሻግሂቂዒ ቢ ጫዒኒ ጋግታ፡ ቢ ቄሎዶን ቢ ዳቲዒ ቤፍቶ። 4ቱናባሊ ኢኪ ኢካ አሾ ቢ ሹዑናቲ ሹዑኖ አሞዶ ጋግታ ጋቢ አሪዒ። አሮዩ ጉብ ቢ ሹዑኖ ጋግቶ ቱኖዶን ባሪፍናአቲ ሹዑኖና ታቻግኖዶን ቢ ሹዑኖ ቤፍቲ

ሹዑኖና ባግቶ ኤሚሪሆ። 5«አሞዶቻ?» ቢ ጌቲ። ጋግታ፡ አሾ ቡሲ ቢ ቄሊ ቄሌ። ሻግጎዶን ሻግጎ ኤቻታግኒ ሞዶዶ ቢ ቱናቶዩቲዩ።

6ዩፍሪቲ ቃግሮዶን ሞዶዶ ቤፍቶ ሞዶዶ ቤፍቶና ቶዶኪ ጋግቶ ሞዶዶ ቡሊን ቆዶዴቤ።

7ኢቶሽን ዎቲ ዳቲያግሆቲ፤ ዩፍሪቲ ቶዶዶች ሙዶቂሮ ሃኪያግቲ፤ አሾ ቢ ሾዶኪዒ ቤፍቶ ቡሊን አሮዶን ቄጩሆ፤ 8ቢ ሃጂ። ሚፍኖን ኤሚሪኪያ ሾዶኪዒ ቤፍቶ ሚፍኖዶቹ አሉን ቄጩሆ፤ ቱናባሊ ዩፍሪቲ ያግፋ አያግኖዶን ኤሚሪኪያ ሾዶኪዒ ቤፍቶ ዩፍሪቲ ያግፋ አያግኖዶቹ ቡሊ ዩሚፍኔ። ካሾዶን ቄጩሆ። 9ኤቢች ጋግቶ ሹዑኖዶን ሹዑኖዶች ቤፍኖዶን። ታግሆ ኖ ቃዩ ጋግታ፡ ቄጫ ጎዶሮዶባ ቄጩሆ ኖዶ። 10ኢላ ኖ ሃኪሂ አግቦ ቡሊን አሾ ቡሊች፡ ኤቢዩፍኖ ቦዶሽ ሙሎዶን ዩሱዑሲ ኪሪቶዶሲቲ ቶዶዶች ቶዶኢዒቂዒ ኢካ ኪቲ አሾዶን ቱናቲናአዶች፡ ጋግቶ ሞዶዶን ቱኒዒቦ።

ጫዒሬፍጢ ሻሊጊቾ

11አሞ ሻግሃ አጎዶጋ ፊዳሎዶና ታ ሃጂ። ኪሾዶና ታ ጫግፊቶ ጋግታ ጫዒኖቲ፤

12ቦዶሽ ሚፍኖና ጋግቶን ቱናሬ። ቤኪያ ቃግዊዒ ቤፍቲናአ ቡሊ «ዶኪሬፍቦቲ!» ኢቂዒ ኢቶሽን ዩሊዒ ቤፍቲናአ። ቱናባሊ ኪሪቶዶሲ ማስቃሌ። ቶዶዶች ዮዶዴ። ቢ ቂቲፍቶን ቦዶሽ ጌቶና አሼፍናአ ቦዶሽን ዱኢያግቲሆዶች ባግቲዩ። 13ኤቢ ሚፍቲ ዶዶዶች ዴአ ኢቶ ኢቶሽ ቱኖና ቦዶሽ ጌፍጩሆዶች ኢቶሽ ዶኪሪዶዶን ሹኒዩፍታሊ፡ ኤቢ አራ ዶኪሬፍቲናአ ቦዶሽ ቄሎዶና ጫሎዶን ጩፍቲዒ ቄዶታግኔፍናአ። 14ቱናባሊ ዶዶና ዩሱዑሲ ኪሪቶዶሲ ዮዶዲቲ ማስቃሎ ቤሻቲ። ባራ ጌፍጮ ታ ማጌ ዎሄ፤ አራ ማስቃሌና ናቦዶና ሂኒ ሻጭጢ ሞዶዶ ታግቶ ዮዶዴ። ቂቲቶ፤ ታዎ ዎታ ሂኒ ሻጭጢ ሞዶዶዶች ዮዶዴ። ቂቲቶ ታግኔ። 15ኪሪቶዶስ ዩሱዑሲና አንዲራ ሃሎዶን ቱኖሊ፡ ዶኪሪዶ አዶሄ። ዶኪሪዶ። ቃዮ ጋግጩሆ ቶዶዶዶ። 16ኤቢ ታ ጌታግ ቤፍቲ ዶዶዶዶና ቤፍቲናአ ቡሊና። ዩፍሪቲ አሼፍናአ ቡሊኖቲ ቶዶዶዶች ዲጎዶና ማግሮዶና ቱናቤ።

17 ያሉታላቸው ማለቶቻ ተናቲ ባኖ ታ አሺቲኖቻቸው ቤዔቶቻ። ኤቢቸው ኤቢዬ ቤክ ኮኒዮላ ታዓን ኢሪቲያዎ።

18 ታ ማኔዔናአቲ፤ ኖ ዶሆኖ ዩሱቡስ ኪሪቶሶሲቺ ዎጀ ኢቶሺ ቡሊና ቶሐኪ ተናቤ፤ ቶሐኮና።

ኤፌሶሥ

ጋፎቶቻ ቤዔቲ ኪቲኔዔናአዩቸ ሚሺራዓቻቺ ጳውሎሶሲ ጫዓፊቲ ዎቾ

ሺዒቾ

ሚሺራዓቻቺ ጳውሎሶሲ ሂኒ ዎቾቻን ቢ ጫዓፊቶ ሮሶሚ ጋፎቶቻ ጉታ ናቶን ጨቻቂዒ ቤዔቤዔኒዮ። ቢ ጫዓፊቲ ዮሜዔኖ ኪሪቶሶሲ ሺዒጃቲ አዓቦሆቼ ቲዒጃቂዒ ሃዴዔ አዓቻዓ ኬዔጃ ናቶሆባኒዮ። ሂኒ ዎቾ ኤፌሶሥ ጋፎቶቻ ቤዔቲ ኪቲኔዔ ጉዑጳ ኢኪቶዩቸ ባዓቸ ተናታዓኖቻን፤ ኤፌሶሥ ጋፊዔ ጉዑዶሶቻ ቤዔቲ ኪቲኔዔ ጉዑጳናአ ቡሊቸ ጫዓፊዔቲ ዎቾ ተኖ ቃዎዓቼ። አሮሶቤዔ ዮሜዔኖቻቸው ኤፌሶሥ ጋፎ አሶጋቶኖዓ አሪቻቲ ጋፎቶናኒዮ። ኤቢቸ ሜዔቲ ኪቲኔዔ ጉዑጳናአዩቸ ማሻዓሚቲ ዳጋ ጣዓአዮ።

ሂኒ ኤፌሶሥ ዎቾቻ ጳውሎሶሲ አዓፋቺ ሞሆዮ ተኒዒቂዒ ቢ ጊዲዒቲ አሪቸዮሆቼ ኢኮሆ ኢኪቲኖ ኢዒ ቤዔቶ፤ ባሮሶ ዎታ «ሺማዮኖና ሻዎሆኖቻ ቤዔቶ ቡሊ ኢኮሆ ተናሬዔ ኪሪቶሶሲቸ ቢ ሃጄዔዮሆዩቸዩ» (ኤፌሶሥ 1:10) ኢሚ ዮዔሪቺ ጋቦዶ። ኤቢ ኢኪቲኔዔ ናቦሆና ኪቲኔዔናአ ቡሊ ኪሪቶሶስ ማጋዓ ኢካ ኬቺ አሺዔናአ ቦሆኖሺ ተናቶዩቸ፤ ቦሆኖሺና ቦሆኖሺ ሹኖሆና ሹዑኖ ቃዓዊዒ ቤዔቶ ተኖቻን ጳውሎሶሲ ጫዓፊቶ። ኤቦሺዮ ኬኖሆናዓ ሚቼዔኖዩቸ፤ ኒሄዔናአና ቡሺዒሺዔናአዩቸ፤ ጉዑኒናአና ዶሶኒናአዩቸ ጫዓፊቂዒ ኪቲኔዔናአ ሹኖሆና አዓቢቺሬዔ ቦሆኖሺ ቤዔቶሆ ጋዓታ ጌቲቶ።

ሂኒ ዎቾቻዓ ጳውሎሶሲ ዎታ ኪቲኔዔ ጉዑጳቸን ጫዓፊቶ። ኪቲኔዔ ጉዑጳ ጌቶ ኢካ ጣዓአሶቻ ሃጋቲ ኬጦ ጌቶ ተናታዓኖቻን፤ ኤቢዬ አዓኖ ቤዔቤዔ ኤቻቲ ኪቲኔዔ ጉዑጳናአና አንድ ቤዔቲ ኪቲኔዔ ጉዑጳናአኖቺ ኢኪቲኖ ጌቶ። ኤቢን «ሻዌዔ ቶሆሜዔጢ ኪቲኔዔ ጉዑጳናአቺ ኢኪቲኖ» ኢዮ። ጳውሎሶሲ ኪሪቶሶሲና ኪቲኔዔ ጉዑጳናአኖቺ ዳጎሶቻ ቤዔቲ ኢኪቲኖሆን ኢካ አሺቲኖሆቻዎቻን፤ ሃጋቲ ኬጦቻዎቻና ሚቼቻዎቻና ሻዓሂዒቂዒ ቤኪዒቶ።

ሂኒ ዎቾቻ ቤዔቲ ሞሆዮ ያዓሪ ያዓሮሶና

- ዲጊዮ (1:1-2)
- ኪሪቶሶሲና ኪቲኔዔ ጉዑጳናአና (1:3-3:21)
- ኪቲኔዔናአቺ ቆሬ (4:1-6:9)
- ኪቲኔዔናአቺ ኮዮ (6:10-20)
- ጨዒራዔጢ ሻሊጊቾ (6:21-24)

1 ዮዔሪቺ ዳዓጎሆና ኪሪቶሶስ ዩሱቡስቺ ሚሺራዓቻቾ ተናቲ ጳውሎሶሲ ታዓ፤ ሂኒ ዎቾ ኤፌሶሥ ጋፎቶቻ ቤዔቲ ያዓፊዔቲናአዩቸ፤ ኪሪቶሶስ ዩሱቡስና ቶሐኪዒ ኢኪቲኖ ቦሆኖሺቸው ቤዔቲ ጊባኔዔቲናአዩቸ ቤዔ፤

2ኛ ኒሆሆ ዮዔሪና ኖ ዶሆኖ ዩሱቡስ ኪሪቶሶሲና ማጌ ዎጀሆና ዲጎሆና ኢቶሺቸው ተናቤ።

ኪሪቶሶስ ማጋዓ ዳናዓ ቤዔቲ ዲዒሮ

(ቆላዓ. 1:14)

3ኛ ኪሪቶሶሲና ቶሐኪዒ ኖሶቻ ቤዔቲ ኢኪቲኔዔ ናቦሆና ሺማዓጂ ጣዓአሶቻ ቤዔቲ ኖሶን አያዓ፤ ዲዒሮ ቡሊና ዲዒሮቲ፤ ኖ ዶሆኖ ዩሱቡስ ኪሪቶሶሲቺ ኦፕሶሆና ኒሆሆና ተናቲ ዮዔሪ ጋላቴዔ። ሻዎሆና ሺማዮና ሃሌዎን ቤዔቲ፤ ቢ አዓሮቻ ያዓፊዔቲናዓ ባቻዓሎሆና ኖ ተኒሆዩቸ ኪሪቶሶሲና ኖሶን ካዓጪዮ፤ ዮዔሪ ኖሶን ቢ ሹኒቶዩቸ፤

፩ጋግጥ በ ዳግጎሮና ዩሱዕስ ከሪቶሶስ ማጋግ ቢዲች ቡሽዲሾሾ ሞ ተኔሆዩች ሽዲቸቂዲ ጋቢዲ ኩጢዩ። ስኬቢን ጋቢዲ በ ኩጢዩ፣ አግጢ በ ቡሾሾ ማጋግ ሞሾች ቢ ኢሚቲ፣ ምሪጋኒኪቲ ምጆዩች በ ጋላቴዔይሆዩቸዩ። ገቢ ቡሾሾቹ ዳሞሮና ቢዲቻቶ ሞሪ፤ ኤቢ ጌቶሞ ሞጡአዩች ማግሮሮን ዳናቶ ሞሪ፤ ጌቶኔ ፤ ዩ ዩዔሪቸ ምጆዔ ሜዔቶች! ማዔሪ በ ምጆሮን ሞሾች ምጆዲሂ። በ አሪዮ ቡሊናግ በ ሻሊጎ ቡሊና ማቢ ጋቢቶን ከሪቶሶስ ማጋግ ተኒዲያ በ ሹኒቶሞን ተኒዲሂ ፤ ኤቢዩ አግፎሮ አሾ አሪያግኒ በ ዳግጎሮን ሞሾች አሪቸዲቶኔ። ፲፬ኤቢዮ ዩሜዔና ቤዴዔ ተኒዲያ በ ጋቢቲ ሞሞ፣ ሽማግሮናግ ሻምሞሾች ቤዔቶ ቡሊ ኢኮሞ ተናሬዔ ከሪቶሶሲች በ ሃጄዔይሆዩቸዩ።

፲፱ ምታ ዩዔሪ በ ዳግጎሮና ሽዲቸቂዲ ቡሊን ተኒዲያ ጋቢቂዲ በ ኩጢቶሞን፣ በ ጋቦሞና፣ ቢዲቾ ሞ ተኔሆዩች ከሪቶሶሲና ቶሶኪዲ ሞሾች ቤዔቲ ኢኪቲናሮና ሞሪን ካግጧዩ። ፲፯ኤቢን በ ተኒዲቶ፣ ሽዲቸቂዳ ከሪቶሶሲን ጊባናቲ ሞሪና በ አሶጊዔ ዩዲሮዩች በ ጋላቴዔይሆዩቸዩ። ፲፰ኢቶሾሾ ምታ ኢባሬዔ ቃግሮሮን፣ ኤቢዮ ኢቶሽ ምጲቲ ሚሽራግቴዔ ቃግሮሮን፣ ሞግያቂዲ ኢቶሽ ሙሎሮን ከሪቶሶሲቸ ቶሞሞች ኢቶሽ ቶሶኢዲቲዔ፣ ዩዔሪ በ ጊባኒኪቲ ያግፋ አያግሮሮና ቢዲቾ ኢቶሽ ተኔዔ ጢዲሼዔ ማላቶሮን ኢቶሽ ቶሞሞች ጊዲዩ። ፲፱ኤቢ ያግፋ አያግሮ ዩዔሪ ቢዲቾ ተናቲናኦ ቡሊን በ ቢዲቫሂ ምሞን በ አሽዔናኦዩች «ኢሚሆ ታግኔ» ኢቂዲ በ ጊባኒኪቲ ሞሞ ቡሊች ዩቸዮሶኔ ፤ ኤቢዮ ዩዔሪ በ አሶጊዔ ዩዲሮዩች በ ጋላቴዔይሆዩቸዩ።

ጳጳሱ ስራ ስርዓት

(ቆላግ. 1:18)

፲፮ኤቢች ታ ምታ ከሪቶሶሲቸ ቶሞሞች ኢቶሽች ቤዔቲ ሙሎዔ ቶሶኢዮሞና ያግሬዔቲናኦ ቡሊች ኢቶሽች ቤዔቲ ሹሞሞን ሞግያቂዳ፣ ፲፬ቡሊ አራዶሮን ኢቶሽ ናቦዩች ዩዔሪን ጋላታግ ቤዔቶ ታግኔ ፤ ታ ሙሮሞቲዲ ቤዔቲ አግቦ ቡሊን ኢቶሽችን ዩዔሪች ሻሊጊቸዲ ቤዔቶ ታግኔ። ፲፯አሶጊዔ ዩዲራቾ ተናቲ ኒሆሶ፣ ቢዮ ሞ ዶሞ ዩሱዕስ ከሪቶሶሲቸ ኑጉሾሞ ዩዔሪ ቢዲን አሪዮሞና ሻሊጋቾን ኢቶሽን ተኒዲዩሂ፣

ቢዲን ኢቶሽች ቤኪዲዩሂ ያግፋ አያግሮሮን ኢቶሽች ቢ ኢሚሆዩች ቆላግ ቤዔቶ ታግኔ። ፲፱-፲፱ ምታ ታ ቆላግ ቤዔቶሶ፣ ኢቶሽ ሙሎዔ አግፎ ጋጤዔሬዔ ጩዲኔዔ፣ ኢቶሽን በ ጩዔጊቲ ጊባኖ አሞ ጋግታ፣ በ ያግሬቲናኦዩች በ ኢሜሂ ምሪጋኒኪቲ ዲዲሮ አሞሞ ጋግታ፣ ሞ ሙሎሮን ከሪቶሶሲቸ ቶሞሞች ቶሶኢዲ ቤዔቲ ሞሾች ሹዕናግ ቤዔቲ በ ጊዲዶ አሞ ሻግሃ አሶጋ ጊዲዶ ጋግታ ኢቶሽ አሪዮሆዩቸዩ። ፳፬አራ ጊዲዶሮና ከሪቶሶሲን ቂቲዲ ዱዕካቲናኦቸ ዳጎሞቹ ከቸቂዲ ሽማግጄ ጣግአሶች በ ቃና ባድ ኮቲዲቶኔ። ፳፱ከሪቶሶሲ አሮሞቻግ ታግቲዔናኦ ቡሊዩ፣ ኢራግሼዔናኦ ቡሊዩ፣ ጊዲዴዔናኦ ቡሊዩ፣ ዶሶኒናኦ ቡሊዩ ቤሾ ተናቂዲ ሃጄዲ ቤዔቶኔ ፤ አንድ ሂኒ ሻምሞቻግ ኢኬቶ ባግች ተናታግሞን፣ ጉብ ምዩሂ ሻምሞቻግ ጩዔጊዔ ቤዔቲ ሽጎዩ ቤሽቲ ሽጎሶኔ ቢዲች ኢማቶ። ፳፲ዩዔሪ ቡሊን ከሪቶሶሲቸ ባግቲዔ ዴቸዲች ተኒዲቂዲ ቢዲች ሃጄዲሂ ፤ ከቲኔዔ ጉዕጳዩቾሞ ቡሊ ሞሞና ሽምቦ በ ተኔሆዩች ተኒዲሂ። ፳፯ኪቲኔዔ ጉዕጳዩ በ አሽቲኔዔ ቂዕሞሶኔ ፤ ቡሊ ሞሞን ቡሊ ጣግአሶች ጩዔቸዲ ቤዔቲ ቢዲና ጩዔኒዲ ቤዔቶኔ።

አንዲራ ካሾሮና ቤዔግ

(ቆላግ. 2:13)

2 ፲ኤቢዩ አግፍ ኢቶሽ ጡአሶናግ ኢቶሽ አጣጣጤዔ ናቦሮና ቂቲቂዲኒዩ ኢቶሽ ቤዔቶ ፤ ፳ኤቢ ኢቶሽ ጡአሶናግ ኢቶሽ አጣጣጤዔ ናቦሮና ሂኒ ሻዌዔ ቶሞሞች ቤዔቲ አሽዔናኦ ቤዔቲ ቤዔግሞሞና፣ ዩዔሪች ዴኦ ጌታግኒ አሽዔናኦቸ ቶሞሞች አንድ ሹዕናግ ቤዔቲ አያግኔዔ ዳግጎሞና ቤዔሆቲኔ ፤ ኤቢ አያግሮሮ ዮንጌዔ ቶሞሞች ቤዔቲ ጎንዳ አያግኔዔናኦን ሃጄዲ ቤዔቲ ጎንዳ ኢራግሾሪዔ። ፳አሮሞባ ኤቢ አሽዔናኦቸ ዳጎሾች ሞ ቡሊ ምታ ሞ ሜዔቸ ዳግጎሞና ሞ ሙሎዔ ዳግጎሞናን ተኒዲቤዔ፣ ሞ ሜዔቸ ቃግቶሞና ቤዔሆኔ ፤ ባሬዔናኦ ቡሊቾሞን ምታ ዩዔሪቸ ካግሬዔ ሽዲጦ ሞ ቶሞሞች ከጎንዴሂ አሾ ተናቃግ ቤዔሆኔ ፤ ፳ተናባሊ ዩዔሪቸ አሪቆ አሶጊቸዲ በ ምዳቶዩች፣ ሞን በ ሹኒቲ ሹኔዔ ቤሾሞቹ

ቲዩቶና ነፍ ጠኤዔ ናበያና ቂቲቃና ና ቤዔቴዔኖላ፥ ከሪቶሶሲና ቶዎኪዒ ኖሶች ካሾሾን ኢሚዩ፤ ዩዔሪ ቢ ዎጀሶና ኢቶሺን ዎዲዒቶኔ።⁶ ጎዎሄ ዩሜዔኖሶች ከሪቶሶሲ ዩሱዑሰ ማጋዓ ኖሶች ቢ ቤኪዒቲ ዴኢቲኖሶና ቡሊዩ ቤሺቲ ቢ ዎጀዔ ዎዶሶን ቤኪዒዶ፥ ከሪቶሶሲ ዩሱዑሲና ቶዎኪዒ ኖሶች ቤዔቲ ኢኪቲኖሶና ካሻች ተኔዒቂዒ ቢዒና ቶዎኪዒ ኖሶን ቂቶዎቼ ከቺዩ፤ ሺማዓጂ ጣዓአዎችሶ ቢዒና ቶዎኪዒ ኖሶን ኮቲዒዔ።⁸ ባቢ ቶዎሞሶች ኢቶሺ ሙሌዔ ቶዎኢዮሶና ዩዔሪ ቢ ዎጀሶና ኢቶሺን ዎዲዒቶኔ፤ ኤቢዮ ቢ ኢሚቲ ዎጀሶናሊ ኢቶሺ ሹዑኖሶና ቶሶኖሶኔ፤⁹ ከኒዮላ ቢ ጌዔጫዓቼሆዩች ቢ ሹዑናቲ ሹዑኖሶቼ ቶሶኖሶኔ።¹⁰ ዩዔሪ ሃሊቲ ሃሎ ኖሶኔ፤ ከሪቶሶሲ ዩሱዑሲና ቶዎኪዒ ኖሶች ቤዔቲ ኢኪቲኖሶና ኖሶን ቢ ሃሊቶ፥ ሺዒቺቂዒ ቢ ቃኔዒቲ ጋዓዋ ሹዑኖሶን ሹዑናቤዔ ና ቤዔዩሆዩቺዩ።

በሶኖሺ ሙሎሶን ከሪቶሶሲቺ ቶዎሞሶች
ቶዎኢዒቲናአዩች ቤዔቲ ኢኪቲኖ
 (ቆላዓ. 2: 14- 20)

¹¹ኤቢች ኢቶሺ ሺዒቺቂዒ ኢቶሺ ሺዒጃሮሶና አዩሁዑዶ ተናታዓኒ አዓጋቴዔናአ ተናቲናአቴ! አሺ ከሾሶና «ዶኪሬዔቴናአ» ጌቴዔቲ አዩሁዑዴዔናአቺ ዳጎሶች «ዶኪሬዎዓኔዔናአ» ጌቴዔቲናአቴ! ኤቢን ጋቢቦቴ!¹² አሮሶቤዔ ዩሜዔኖሶ፣ ዩዔሪ ካዓጪቲ ኢሰራኤሌዔ አሺዔናአዩ ዎኪቂዒ፥ ጊባኔዔ ቃዓሬዔ ዎጎዩች ዳላዓዎሶን ተናቂዒ፥ ሂኒ ሻዌዔ ቶዎሞሶች ጊባኖሶን ሙጫቂዒ፥ ዩዔሪዮ ባሪቂዒኖሶ ከሪቶሶሲን አሪያዓኖሶን ቤዔሆቲኔ፤¹³ ቱናባሊ ኤቢዮ አዓፍ ዎኪቂዒ ቤዔቲ ኢቶሺ፥ ከሪቶሶሲና ቶዎኪዒ ኢቶሺች ቤዔቲ ኢኪቲኔዔ ናበሶና፥ ከሪቶሶሲቺ ዳሞሶና አንድ ካቲኒቶ ኢቶሺኔ።¹⁴ ቢዮ አዩሁዑዴዔናአና አዩሁዑዶ ተናታዓኔዔናአናን ጉቴዔናአን ኢኮቺቂዒ ዲጎሶና ና ቤዔዩሆዩች ተኔዒቶኔ፤ ዳዓበሶችሶሞን ቆሶዲቂዒ በሶኖሺን ባሪ ባሪዒቲ ካዓሮሶን ማስቃሌዔ ቶዎሞሶች ቢ ቂቶሶና ሃርዩ፤¹⁵ ኤቢዮ ጉቴዔናአን ኢኮችሶና ቢዒና ቶዎኪዒ ኢኪቲኖ ቤዔቲ ኢካ አንዲራ አሾሶን ሃሊቂዒ፥ ዲጎሶን ተኔዮዩች፥ ጫሎሶና

ቱጌዔቲ ጌቴዔናአን አዓሊዒዔ።¹⁶ ካዓሮሶኖሶ ማስቃሎሶች ቢ ቂቶሶና ዎኪዒቂዒ ኤቢ ማስቃሎሶና ጉቴዔናአን ኢኮቺቂዒ ዩዔሪና ቶዎኪዒ ሹኔዒዔ።¹⁷ ኤቢች ዋዓቂዒ ዩዔር ማጌ ዎኪቂዒ ቤዔቲ ኢቶሺች ዲጎሶን፥ ቢ ማግ ካቲኒቂዒ ቤዔቲ አዩሁዑዴዔናአዩችሶ ዎታ ዲጎሶን ሚሺራዓቻ ኢቂዒ ጌቲዩ፤¹⁸ ቢ ሹዑናቲ ሹዑኖሶና አዩሁዑዴዔናአና አዩሁዑዶ ተናታዓኔዔናአና ና ቡሊ ኢካ ያዓፋ አያዓኖሶና ኒሆሶ ዩዔር ማግ ጊሞን ሃኪቶ ኖሶኔ።

¹⁹ኢላ ኤቢዮ ቤክ ያዓፌዔቲናአና ቶዎኪቂዒ ኢካ ሻዌዔ አሾሶናዓ ዩዔሪቺ ኬቺ አሾሶና ኢቶሺዎሊ፥ ዳላዓዎሶና ሺቆሶና ቶሶኖ ኢቶሺኔ።²⁰ ሚሺራዓቻቺናአና ኬዔማቺናአና ባዓሺቲ ባዓሺዔ ቶዎሞሶች ሃጌዔቶ ኢቶሺኔ፤ ኬጦን ቱዑጊዒ ኔዔቺዒ ቤዔቲ ጊዒሞቤዔ ጉዑሞሶ ከሪቶሶሲ ዩሱዑሲኔ፤²¹ ቢዮ ኬጦ ቡሊን ኮጫዓቤዔ ዶሶኖ ዩዔሪቺ ያዓፌዔ ኬጦ ቢ ተኔሆዩች ኔዔቺዒ ቤዔቶኔ፤²² ኢቶሺዮ ዎታ ቢዒና ቶዎኪዒ ኢቶሺች ቤዔቲ ኢኪቲኖሶና ዩዔሪቺ ያዓፋ አያዓኖ ቤዔዩሂ ኬጦን ተኖዩች ባሪዔናአ ቡሊና ቶዎኪዒ ሃጌዔ ቤዔቶ ኢቶሺኔ።

አዓጋቴዔናአቺ ዳጎሶች ዳሙሎሶሲ ሹዑናቲ ሹዑኖሶ
 (ቆላዓ. 1: 26-27)

3 ኤቢች ከሪቶሶሲ ዩሱዑሲቺ ማዳች ተናቃዓ አዓጋቴዔናአ ተናቲ ኢቶሺ ናበዩች ጩቻቲ ዳሙሎሶሲ ታ፥ ዩዔሪን ቆላዓ ቤዔቶ ታዓኔ።² ዩዔሪ ኢቶሺች ታ ሹዑኔሆዩች ኤቢ ማዴዔ ሹዑኖሶን ቢ ዎጀሶና ታዓች ቢ ኢሞን ኢባሮሶን ዋዓዎቶ ኢቶሺኔ፤³ ሺዒቺቂዒ ኤቢ ሞሶዩችን ቃሚኖና ታ ጫዓሬቶሞን፥ ዩዔሪ ኤቢዮ አዓፍ አሪቻታዓኒ ሞሶን ጋጠቂዒ ታዓች ቤኪዒዔ፤⁴ ኤቢኖሶ ኢቶሺ ናባቢ ጋዓታ አዓፍ አሪቻታዓኒ፥ አንድ ከሪቶሶሲ ጩዔቺቲ፥ ዩዔሪቺ ጋቦሶን አዓቢቺቃዓ ታ ሻሊጊዒ ቤዔቶ ጋዓታ አሪሶሶን ሃኪዮቲኔ።⁵ ኤቢዮ ዎኔዔ ዩሜዔኖሶች ባሪ ሺዒጃሬዔናአ ማግ አሺ ቡሺዒሾዩች አሪቻታዓኖሶኔ፤ ተናባቢ አንድ ዩዔሪ ያዓፌዔቲ ቢ ሚሺራዓቻቺናአና ኬዔማቺናአናዩች ቢ አያዓኖሶና ጋጠቶኔ፤⁶ ኤቢ ጋጠዔቲ ሞሶዮ ሚሺራዓቺዔ

ቃዓርዎን ጌቶና አዓጋቴኔናአ አዩሁዑዴኔናአና ቶዎኪቂዒ ዩዳሪቲቺ ዲዲሮዎን በዎኖሺ ዳኖ፣ ኢካ አሺቲኖ በዎኖሺ ቱኖዎናዓ ኪሪቶዎስ ዩሱዑስ ማጋዓ ዩዳሪ ጊባኒኪቲ ጊባኒኔ ቃዓርዎን ቶዎኪቂዒ በዎኖሺ ቆዎደዎናኒዩ።

7 ዩዳሪ በ ሃኮዎና በ ሹዑናቶዎዎን ታዓች በ ኢሚቲ ዎጆዎና ሚሺራዓቼኔ ቃዓርዎን ጌቶዩች ኪሪቶዎሲቺ ማዳች ቱናሆዩ። 8-9 ዎዳፌኔቲናአ ቡሊዩ ደሾ ታዓኔ ፣ ቱናባሊ ኮኒዮላ ማቂቂዒ አሪዮዎን ሃካዓኒ ኪሪቶዎሲቺ ዎጆኔችን አዓጋቴኔናአዩች ታ ጌቲሆዩች፣ ቡሊኖዎ ሃሊቲ ዩዳሪ ዎኔኔ ዩሜኔኖዎቼ አዓቼኔቲ፣ ሹዑኒዮ በ ጋቢቲ ሞዎዎ አሞ ጋዓታ አሾ ቡሊች ጋጢ ታ ጌቲሆዩች፣ ሂኒ ዎጆዎን ታዓች ኢሚዩ ፣ 10 በ ጋቢቶን አንድ ኪቲኔኔ ጉዑጳ ማጋዓ በ ሹዑናቲኔ፣ ሚኔቲ ባሪ ባራ በ ሻሊጎዎን ሺማዓጂ ጣዓአዎች ቤዳቲ ማራዓኬኔናአቺ ኢራዓሺኔናአናዓ ኡኩሬኔናአና አሪዲዩሆዩቺዩ ፣ 11 ቡሊ ዩሜኔኖዩ አዓፍ ዩዳሪ በዒች ቤዳቲ ኤቢ ጋቦዎን ኪሪቶዎስ ዩሱዑሲ ኖ ደዎኖ ማጋዓ ጩኔቺቶኔ። 12 ኪሪቶዎስ ዩሱዑሲና ቶዎኪዒ ኢኪቲኖ ኖዎች ቤዳቶዩች፣ ኪሪቶዎሲቺ ቶዎዎዎች ሙሉዎን ኖ ቶዎኢዮዎና ኖ ቆላቶን ዩዳሪ ዋዓዩሆ በ ቱኖዎን ኢባሪዒቃዓ በ ማግ ጊዋዩች አዓፌኔ ኩጲቲኖዎን ዳናቶ ኖዎኔ። 13 ኢቶሺቻ ኢቃዓኒዩ ኤቢ ኢሪቶዎን ታ ቤዳጋዓ ቤዳቶ ፣ ኤቢች «ታዓሂዮዓሆቲኔ!» ኢቃዓ ኢቶሺን ቆላዓ ቤዳቶ ታዓኔ ፣ ኤቢዮ ዩዳሪቲ አዎጊዒ ዩዲሮዎቼ ኢቶሺ ቆዎደዳዩሂ ጊባኖዎኔ።

ኪሪቶዎሲቺ ሹኖ

14-16 ኤቢቺ ናቦዩች ሺማዓፍናዓ ሻዎዎዎች ቤዳቲ ያሮ ቡሊን ሃሊቲ ኒሆዎ ዩዳሪቲ አዓፎዎች ጉታናቃዓ ጮሮዎቲዒ ቤዳቶ ታዓኔ ፣ 16-18 ማዓጪ ኢቶሺ አሺቲኖ ማንጂሆዩች፣ ዩዳሪ ዎሪጋኒኪቲ በ ዲዲሮዎቼ በ አዎዓኖዎና ጊዲዶዎን ኢቶሺች በ ዎጆሆናዓ ኪሪቶዎሲ በ ቶዎዎዎች ኢቶሺ ሙሌዳ ቶዎኢዮዎና ኢቶሺ ሙሉዎች በ ቤዳዩሆኖዩች፣ ጮሮዎቲዒ ቤዳቶ ታዓኔ ፣ ዩዳሪናዓ አሻዎኖን ኢቶሺ ሹኒዒ ቤዳቶዩች ቡሊ ሞዎዎን ቱኒዒቤዳ፣ ዩዳሪ ያዓፊቲ አሺኔናአ ቡሊና ቶዎኪ ኪሪቶዎሲቺ ሹኒዒ ጋሚኖ፣ ጌንጆ፣

ኔኔጠዎናዓ ዱቾዎና ኤቢኔ ጌቲሬዳ ኢቶሺ ሻሊጊሂ ሃኮ ኢቶሺች በ ቤዳዩሆዩች ጮሮዎቲዒ ቤዳቶ ታዓኔ ፣ 19 ዎታ አሪዮዩ ቤሺቲ ኪሪቶዎሲቺ ሹኖዎን ኢቶሺ አሪዲዩሆዩች፣ ኤቢና ዩዳሪን ጪሮዎና ሻዓሆዩች ኢቶሺ ቤዴሆዩች ጮሮዎቲዒ ቤዳቶ ታዓኔ። 20 ኢላ ኖዎና በ ሹዑናዓ ቤዳቲ በ ጊዲዶዎዎን ኖ ቆላዓ ቤዳቶዩ አዎሄኔ ኖ ጋቢዒ ቤዳቶ ቡሊዩ ቤሻዓ ቤሺዒቂዒ ቱኒዮዎን ሃኪዒ ቤዳቲ ዩዳሪች፣ 21 ሺዒጃሬኔናአ ቡሊዒች ቤዳዓሄኔ ኪሪቶዎስ ዩሱዑስ ማጌ፣ ኪቲኔኔ ጉዑጲ ሺዒሺኔናአ ማጌኔኖዎ ቡሊ ዩሜኔኖዎን አዎጊዒ ዩዲሮ ቱናቤ ፣ ቶዎኮና።

አሺቲኔኔ ቁዑሜዳ ኢኪቲኖ
(ቆላዓ. 3:12-13 ፣ 2:19)

4 1 ኢላ ደዎኖ ዩሱዑሲቺ ማዳች ታ ቱናቶዩች አንድ ጩቻቃዓ ቤዳቲ ታ፣ ዩዳሪ ኢቶሺ ሙሉዎን ኪሪቶዎሲቺ ቶዎዎዎች ኢቶሺ ቶዎኢዲዩሆዩች ኢቶሺን በ ጩኔጊዮዎባ በ ጌቲቶዎዎን፣ ሞዎዎ ቡሊና ቢዒን ኤሚሪኪዮ ቢዒች ቤዲቶን ቱናሬዳ ኢቶሺ ቤዳዩሆዩች ኢቶሺን ቆላዓ ቤዳቶ ታዓኔ ፣ 2 ቡሊ አሪዶዎን ቁሌዳ ጊዒሺዮዎና፣ ሺዒማች ቱኖዎና፣ ሃዓኢዮዎና ኢቶሺናዓ ኢቶሺና ኢኮዎ ባሮዎን ሹኒቤዳ ሃዓኢዒቦቲ! 3 ኢቶሺናዓ ኢቶሺና ዲጊቲኖዎና ዩሻሬዳ ዩዳሪቲ አዎዓኖ ኢሚዒ ቤዳቲ ኢኪቲኖዎን ቁዎዩች ኩጳቦቲ! 4 ዩዳሪ ኢቶሺን በ ጩኔጊዮዎባ ኢካ ጊባኖዩች በ ጩኔጊቶዎዎን፣ ኢቶሺ ቡሊች ኢካ ያዓፋ አዎዓኖ ቤዳቶዩች ኢካ አሺቲኔኔ ቁዑሞ ኢቶሺኔ። 5 ደዎኖ ዩዳሪ ኢኮዎ ባዓቺዩ ፣ ኪሪቶዎሲቺ ቶዎዎዎች ሙሌዳ ቶዎኢዮ ኢኮዎ ባዓቺዩ ፣ አዓጮና አፋግሌዮዎ ኢኮዎ ባዓቺዩ ፣ 6 ቡሊዩ ቤሾ ቱናቶ፣ ቡሊ ማጋዓ ሹዑናዓ ቤዳቶ፣ ቡሊ ማግ ቤዳቶ፣ ቡሊቾዎ ኒሆዎ ቱናቲ ኢካ ኑጉሾዎ ቤዳቶኔ።

7 ኪሪቶዎሲ ኢሚቲ ዎጆዳ ዎደዎዎና፣ ኖ ኢኪ ኢኮዎ ዎጆዎን ዳናቶ ኖዎኔ። 8 ኤቢች ያዓፋ ማጫዓፎዎቻዓ «ዳዎጣ በ ኬቺዮዎባ ኬጫቲ ዶሬኔናአን ዩቺቂዒ ዳዓሚዩ ፣

አሼዌናኦዶቶ ዎጀዎን ኢሚዬ።

ኢዬ።⁹ኤቢ «ኬቺዬ» ጌቶቺ አማ ጌቶኔ? ሸዲቺቂዲ ሻዌዳ ዴቺ ዱቶቶች «ኪንዲቶኔ» ጌቶኔ።¹⁰ኤቢ ኪንዲቶ፣ ቡሊ ጣዓኦቶች ቤዔቲ ቡሊዲች ቢ ጩዌኔሆዶች ሸማዓዮ ቡሊዬ ዳምባ ኬቺቶኔ።¹¹አርዎ ኢኪኬዌናኦ ሚሸሬዓቻቺናኦ፣ ባሬዌናኦ ኬዌማቺናኦ፣ ባሬዌናኦ ዩዌሪቺ ቃዓሬዌ ጌታቺናኦ፣ ባሬዌናኦ ሂደዌናኦና ዶጃቺናኦና ቦዎኖሺ ቱኔሆዶች አሼዌናኦዶቶ ዎጀዎን ኢሚዬ።¹²⁻¹³ኤቢን ቢ ቱኔዲቶ፣ ኖ ቡሊ ዩዌሪ ቡሸዎቺ ቶዎምዎች ሙሌዌ ቶዎኢዮዎና ቢዲን አሪዮዎና ዳናዓ ቤዌቲ ኢኪቲኖዎች፣ ኪሪቶሶሲቺ ቶዎምዎች ሙሌዌ ቶዎኢዮዎና ካቺቲ አሸዎን ቱኖዎች፣ ቡሊና ኪሪቶሶሲን ሻዓሆዎች ኖ ቤዳሂ ዎቶዎን፣ ያዓሬዌቲናኦ ባሬዌናኦዶች ጋዓቼዌ ሹዑኖዶች ቃኒቲናኦ ቦዎኖሺ ቱኔሆዶቺዬ፤ ኪሪቶሶሲቺ ቁዑም ቱናቲ ኪቲኔዌ ጉዑጶዎ ኤዌኔሆዶቺዬ።¹⁴አርዎ አጮና ሙሪጩዮዶች ቃኒቲ አሼዌናኦቺ ዳዉሼዌ ናቦዎና፣ ዮንጎዎቶዎን ሻደዌ ቤዌቲ አሪቺዮና ዉላዓዉላቤዌ አዓቺ ቶዎምዎች ሆሊቲ ኮካሸዎቶዎን ኦክ ሃች ቴጌጋቤዌ ጉቢች ጋጋሪ ቡሸዲሸዎን ቱናታዓቸኔ።

¹⁵ቱናባሊ ኖዎና ኖዎና ሹናቤዌ ዩዌሪ ኖዎች ቤኪዲቲ ኢባርዎን ዩባዓታቦኔ፤ ኤዌቺቤዌ ሸምቦ ቱናቲ ኪሪቶሶሲን ሻዓሆዶች ቡሊ ሞዎና ዲጮኔ።¹⁶አሸቲኔዌ ቁዑም ቡሊ ታቶዎና ቢ ሹዑኔሆዶች ቱኒዌ ቤዌቶ ኪሪቶሶሲኔ፤ ቁዑሜዌናኦ ቡሊ ጋዎቶ ማቆዎናኒዬ፤ ኤቢች ቁዑም ቢ ቄሊ ቄሎዎና ቢ ዩሺ ዩሺ ሹዑኖዎን ቢ ሹዑናሆና አሸቲኖ ቡሊ ዲጩዌ ቤዌቶኔ፤ ሹኖዎኖዎ ኤዌኒዌ ቤዌቶኔ።

ኪሪቶሶሲ ማጌ አንዲራ ካሸዎን ዳናቂዌ ቤዌም

(ቆላዓ. 3:9-10: 13)

¹⁷ኢላ ዩዌሪን አሪያዓኒ አሼዌናኦ ዱዑባቲ ጋቦዎና ቦዎኖሺ ቤዌምዎን፣ ኤቢዬ ቤክ ኢቶሺዮ ኤቢዮዎን ዱዑባቲ ጋቦዎና ኢቶሺ ቤዌታዓቼሆዶች ዶዎኖ ዩሱዑሲና ኢቶሺን ማንጂዌ ጩዌጫዓ ቤዌቶ ታዓኔ።¹⁸ቦዎኖሺ ቱዑሸዎና ሙሌዌ ሙዑምዎዎቼ ቲዩቶና ቦዎኖሺ ሙሎ ካዓፓዌ፤ ኤቢች

ቦዎኖሺዮ ዩዌር ማጌ ዳናዓ ቤዌቲ አንዲራ ካሸዎቼ ዎኪዩዌቲ፤¹⁹ቦዎኖሺ ጋቦዎና ዲንጌራዓታቂዌ፣ ሂሪጊዌቤዌ ኤዌኦ ሹዑኖዎ ቡሊን ቱኒዮዶች ዩዌሊዌ ቤዌቲ ካዓዮዶች ቦዎኖሺ ቄሎዎን ቤሸዲቂዌ ኢሚዮዌቲ።

²⁰ቱናባሊ ኪሪቶሶሲችን ኢቶሺ አሪዌቶ ኤቢዮዎኖና ቶዎኖዎኔ፤²¹ኢባርዎን ቢዲችን ዋዓያቶ ኢቶሺኔ፤ ቢ ዳቦ ቱናቂዌ ዩሱዑሲችን ቱናቲ ኢባርዎን አሪዌቶ ኢቶሺኔ፤²²ኤቢች አዓፊ ኢቶሺ ቤዌምን ጋቢቤዌ ዳቺዌ ቤዌቲ ቃዓቶዎና ዱዑባዓ ቤዌቲ ዎኔዌ ቆጮዎን ኢቶሺ ማጌ ሸዎቶቲ፤²³ኢቶሺ ጋቦዎናን ኢቶሺ አያዓኖዎና አንዲራቦቲ፤²⁴ኢባሪ ጫዲቂቲኖዎና ያዓፊቲኖዎና ዩዌሪን ሻዓሆዶች ሃሌዌቲ አንዲራ አሸዎን ታሃቦቲ፤

²⁵ኤቢች ኮዎቶዎን ኢቶሺ ማጌ ዎኪዲቦቲ፤ ኖ ቡሊ ኢካ አሸቲኔዌ ቁዑም ኖ ቱናቶዶች፣ ኢቶሺ ቡሊ ኢቶሺዮዎሚ ኢቶሺ ማኔዌናኦና ቶዎኪ ኢባርዎን ዩባዓታቦቲ፤²⁶ኢቶሺ ካዓሪ ጋዓቶላ፣ ኤቢ ኢቶሺ ካዓሪ አጣዓጠዎች ኢቶሺን ቤቺዌ ቤዌቶ ቱናዓዬ፤ ኢቶሺ ካዓሪዌ ዳጎዎች አዓቦ ጊያዓዬ።²⁷ዳዓቢሎሶሲችዎ ኬሎዎን ቤኪያዓሆቲኔ፤²⁸ጋዓጂዌቤዌ ኤቻቶ ኤቢዬ ቤክ ጋዓጃዓዬ፤ ኤቢ አሪዌ ቆዎዶዎን ኢሪቴዌቶዶች ቆዎዲ ቢ ኢሜሆ ቢዲች ቤዌዮሆዶች፣ ቢ ሃጂዌ ኪሸዎና ጋዓዋቶን አዓዬ ሹዑናቤ።²⁹ዋዓያዓ ቤዌቲናኦዶች ዲዲሮ ቱኔሂ፣ አሼዌናኦን ኤዌኒዌዲዮ፣ ቦዎኖሺችዎ ጋዓጩሂ ጋዓዋቲ ሞዎቶን ጌቶታሊ፣ አማሼዌ ጎንዳ ሞዎቶላ ኢቶሺ ኖዎኖዎቼ ኬቻዓዬ።³⁰ዩዌሪ ኢቶሺን ቢዲሸሂ አዓቦ ዎዩሆ ቱኖዎን ጢዲሸዲ ቤዌቲ ዩቺዮ፣ ኤቢዮ ኢቶሺ ቶዎምዎች ማላቶዎን ቱኒዌቂዌ ዩዌሪ ጌዲቲ ቢ ያዓፋ አያዓኖዎን አዩኒኪያዓሆቲኔ፤³¹ጫዓሚቲኖ፣ ኢፓ፣ ካዓሪ፣ ጫዓጎዎናና ናዓጎዎና ጎንዶ ቡሊና ቶዎኪ ኢቶሺ ማጌ ጩሮዎና ዎሄ።³²ኢቶሺናን ኢቶሺና ዴኦናን አሪቃቸና ቱናቦቲ፤ ዩዌሪ ኪሪቶሶሲቺ ናቦዎና ኢቶሺን ቢ ማጎሪቶዎን ኢቶሺናን ኢቶሺና ማዓሬዌቦቲ፤

ቤተሰብና ቤዔም

(ቆላዔ. 4:5 ፤ 3:16-17)

5 'ኢላ ሹናቲ ቡሺዲሾሾሾሾሾምን ዩዔሪን ሻዓሂዲ ቤዔቶ ተናቦቲ! ጊሪሪቶሶሲቶ ምታ ኢቶሺን ቢ ሹቲቶምን፥ ዩዔሪን ኤሚሪኪዲ ቤዔቲ ልናቺ ቡሪሪሪሪሪሪሪ ዲዔጅሪሪሪሪሪ ተኒዲቲዲ ሻሶቻ ኢዲ ቢ ቂሎሶን ቤሺዲቲዲ ቢ ኢሚቶምን፥ ሹሻሻና ቤዔቦቲ!

³ዩዔሪና ያዓፌዔቲ አሾ ኢቶሺ ተናቶዪች፥ ሹኔዔ ማሞናዓ ኤዔአ ሞሶቶ ቡሲና አሶሄዔ ሂሪጎ ኢቶሺ ዳጎሶች ቢ ቤዔም ልሪሪሪና ሞዳዪያዳዪ ፤ ላኢቶሺች ቢ ተኒዲቲ ሞሶቶ ቡሲች ዩዔሪን ጋላታቦታሊ፥ ኢቶሺች ታታ ሹሪሪሪ ተናታዓ፤ ዩዔሊዲ ቤዔቲ ሞሶቶን፥ ባቻ ዩባዓቶሶን አሶሄዔ ጎንዳ ናዓጮሶን ተኒያዓሆቲ፤ ⁵ኤቢን አሪዲቦቲ! ሹኔዔ ማዓያች፥ አሶሄዔ ኤዔአ ሹሪሪሪ፥ አሶሄዔ ሂሪጎች ኪሪሪሪሪሪና ዩዔሪሪሪሪ ስጎቲቲኔዔ ዳጎሶች ቆሪዲያች ተናታዓቺሆ፤ ሂሪጎሶ ሻዓሂዲቲዔ ሹሪሪዔቲ ኮሶታ ኦጉሹዪች ጎዪሻሻሻ ፤ ⁶ኤቢሺቺ ናቦሶና ዩዔሪሪሪ ካዓሬዔ ሺዲጦ ቢዲች ዴአ ጌታዓኔዔናአቺ ቶሶሞሶች ኪንዴሆ፤ ኤቢች ኮኒቶላ ዱራባ ዩባዓቶሶና ኢቶሺን ዳቻዓዪ፤ ⁷ኢላ ኤቢሶሶሚ አሺዔናአና ቶሶኪ ሹሪሪዔ ነጋሾን ተኒያዓሆቲ፤ ⁸⁻¹⁰ኤቢዪ አዓፍ ማጎዳር ኢቶሺኔ ፤ ተናባሊ አንድ ዶሶኖ ዩሱራሲና ቶሶኪዲ ኢቶሺች ቤዔቲ ኢኪቲሻሻ ቲዪቶና ቤኮ ኢቶሺኔ ፤ ቤኮ አዓፋዓ ቤዔቲ አዓፍ ዴአቲሻ፥ ሚዲቂቲሻሻና ኢባሪቲሻ ቡሲናኒዪ ፤ ኤቢች ዶሶኖ ዩዔሪን ኤሚሪኪሆ አዓቢ ጋዓታ ባሪሪዔ፥ ቤኪዔ ቡሺዲሺዔናአሻሻምን ቤዔቦቲ! ¹¹አዓፋዓሊ ማጎዳሪዔ ሹሪሪሪሪና ቶሶኪ ኢኮቲያዓሆቲ፤ ቤሾሶሶ ኤቢ ሹሪሪሪሪ ቤኮሶች ኪቺቦቲ፤ ¹²ቲናባሊ ዩዔሪሪች ዴአ ጌታዓኔ አሺዔናአ አዓሾሶና ቦሶሻሻ ተኒዲ ቤዔቲ ሞሶቶን ዩባዓቶላ ዩዔሊዲ ቤዔቶቲ፤ ¹³⁻¹⁴ቤኪዲ ቤዔቶ ቡሊ ቤኮ ቢ ተናቶዪች፥ ቡሊ ሞሶቶ ቤኮሶች ቢ ኪዪ ጋዓታ፥ አማሾ ቢ ቲሻ ቤካዓ ቤዔቶቲ፤ ኤቢች ኢኪኪዔናአ ጌቲዲ ቤዔቶሶምን፥

«ሂኒ ቶካታዓ ቤዔቶች! ቃዓሊቤ! ቂቶሶቼዔናሶ ቲቤ!

ኪሪሪሪሪሪ ቢ ቤኮሶን ኔዔች ልዩዔቺ ቤኪዲዩሆኔ።»

¹⁵ኢላ አዓቢሹሬዔ ኢቶሺ ቤዔቶሆ ጋዓታ አሪሪሪና ኢቶሺ ቂሎሶን ቂዳቦቲ! ሻሊጋቺናአሻሻሻሻ ተራሻዔናአሻሻሻሻ ተናሬዔ ቤዔያዓሆቲ፤ ¹⁶ሂኒ ዩሚዔና ጎንዶ ቢ ተናቶዪች፥ ሹሪሪሪች ኪሎሶን ኢቶሺ ዳናሂ አዓቦ ቡሊን ጋዓሞች ሹሪሪሪቲ፤ ¹⁷ኤቢች ዶሶኖ ዩሱራሲቺ ዳዓጎ አሞ ጋዓታ ሻሊጊቦታሊ፥ ተራሻሻሻ ተኒያዓሆቲ፤ ¹⁸ዓዓፋ አያዓና ኢቶሺ ካሾሶች ልዩዔናሊ፥ ምዪኔዔ ኡቶሶና ማሺያዓሆቲ፤ ማሾ ቤቺዲ ቤዔቶ ልዩሶሪሶቺዩ። ¹⁹ባሪ ባሪ ያዓፌዔ ሾዴዔ ቃዓርሶና ኢቶሺናና ኢቶሺና ዩባዓታቦቲ! ዶሶኖ ዩዔሪሪች ኢቶሺ ሙሎሶና ሾዳቦቲ፤ ²⁰ቲናቲ ሞሶቶ ቡሊች ቡሊ አራዶሶን ኖ ዶሶኖ ዩሱራሲ ኪሪሪሪሪሪ ናቦሶና ኖ ኒሆሶ ተናቲ ኖ ኦጉሹሶ ዩዔሪን ጋላታቦቲ!

²¹ «ኪሪሪሪሪ ዶሶኖኔ» ኢቂዲ ኢቶሺ አሶጊዲ ቤዔቶሶምን፥ ኢቶሺናና ኢቶሺና ኢኮሶ ባሪዪች ሃጄዔቤ።

ኪሶሶና ሚቼዔናዪች ኢማቲ ልዲጮ
(ቆላዔ. 3:18-19)

²²⁻²³ሚቼዔናአቲ! ኪሪሪሪሪ ኪቲኔዔ ጉራዳቺ ሺምቦ ቢ ተናቶሶምን፥ ቢቶ ቢ አሺቲኔዔ ቁራሞ ተናቲ ኪቲኔዔ ጉራዳቺ ምዲያች ቢ ተናቶሶምን፥ ኪሶ ሚቼቺ ሺምቦቲ። ኤቢች ዶሶኖ ዩሱራሲች ኢቶሺ ሃጄዔ ቤዔቶሶምን፥ ኤቢሶሶምን ኢቶሺ ኪኔዔናአዪች ሃጄዔቦቲ፤ ²⁴ኪቲኔዔ ጉራዳ ኪሪሪሪሪሪ ቢ ሃጄዔ ቤዔቶሶምን፥ ኤቢሶሶምን ሚቼ ምታ ቡሊ ሞሶቶና ቢ ኪሶዪች ሃጄዔቦቲ።

²⁵ኪኔዔናአቲ! ኪሪሪሪሪ ኪቲኔዔ ጉራዳን ሹኒዲ፥ ቢዲቻ ኢቂዲ ቢ ካሾሶን ቤሺዲ ቢ ኢሚቶሶምን፥ ኤቢሶሶምን ኪሶ ቢ ሚቼዔን ሹኒ ፤ ²⁶ኪሪሪሪሪ ቢ ካሾሶን ኪቲኔዔ ጉራዳዪች ቤሺዲቂዲ ቢ ኢሚቶ፥ አዓጮና ማቺዲ፥ ቢ ጌቲቲ ሚሺራዓቼዔ ቃዓርሶና ባሊዲቂዲ ያዓፍዪቺዩ ፤ ²⁷ቢ ያዓፍቶሶ ኪዲናቺ አሶሄዔ ቂሊፋ ጎንዳ አሶሄዔ ኤቢ ሻዓሂ ጎንዳ ሞሶቶ ቢ ማጎ ዳናታዓ፤ ያዓፍሪሶና ባቻዓሎሶና ተናቲ አሶጊዔ

ደረሰኛ ከተኔ። ጉዕደን ቢረኝ ተኒዮራቸዬ።²⁸ ከቢዮሎምን ከኖ ዎታ ቢ ሃጄ። ሚዳኖን ተኒረቲረቲ ቢ ሚቼዳን ሹኖ ቢረኝ ቤዳ ሞሞኔ፤ ቢ ሚቼዳን ሹኒረቲ ቤዳቶ ቢ ቁሎሶኒዬ ቢ ሹኒረቲ ቤዳቶ።²⁹⁻³⁰ ከኒዮላ ቢ ሃጄ። ሚዳኖን ሹጢረ ቤዳቶ ጨርሶና አዓሎሶኔ፤ ቢ አሹተኔ። ቁዑሞ ኖ ተናቶዩች፡ ከሪቶሶሊ ዎታ ከተኔ። ጉዕደዮች ቢ ተኒረቲ ቤዳቶምን፡ አሹ ከኒዮላ ቢ ሃጄ። ሚዳኖን ሹረጣፃ ቤዳቶኔ፤ ቁዳዓኖ ቤዳቶኔ፤³¹ ያዓፋ ማግጫጫጫጫጫ ቢ ጌቴዳቶምን፡ «ኢቢች አሹ ቢ ኒሆሶና ቢ ኢንዴዳኖን ቃዩሬ። ቢ ሚቼዳና ቶሶኪ ኢኮሶ ተኔሆኔ፤ ጉቴዳናኦሶ ኢካ ሚዳኖ ተኔሂናኦኔ።»³² ከቢ አራ ቃዓርሶና ኤቢዬ አዓፋ ጋጤዳጎኒ ኦሶጋ ሞሞ ቤዳቶኔ፤ ኤቢ ሞሞ ከሪቶሶሊችና ከተኔ። ጉዕደችናኒዬ ኢቃግ ጋቢረ ቤዳቶ ቃዓኔ።³³ ተናቴ። ከቢ ቃዓር ዎታ ኢቶሹችሶናኒዬ፤ አሹ ቢ ኢኪ ኢኮሶና ቢ ሚቼዳን ቢ ቁሎሶምን ተኒረሬ። ሹኔ፤ ሚቼኖ ቢ ከኖሶን ኦሶጊረቡ።

ቡሽረ ሹዳናኦሶና ሂሄዳናኦሶዮች ኢማቲ ጨዳጮ
(ቆላዓ. 3:20-21)

6 ከሹረ ሹዳናኦሶ! ዶሶኖ ዩሱዑሲች ኢቶሹ ተናቶዩች፡ ኢቶሹ ሂሄዳናኦሶና ኢቶሹ ኢንዴዳናኦሶዮች ዴኦ ጌቶቱ! ኤቢዮ ኢቶሹ ተኒረቲ ቤዳ ሞሞኔ።²⁻³ «ጋዓዋቶ ኔዳች ቢ ተኔሆዩች፡ ኔ ካሾሶ ሂኒ ሻዌ። ቶሞሞች ቢ ጌንጂሆዩች፡ ኔ ኒሆሶና ኔ ኢንዴዳኖን ኦሶጊረቡ!» ኢረ ቤዳቶ ጊባኔ። ቃዓር ቤዳቲ ባቲ ባቲ ዩዳሪቹ ጌቶሶኔ። ሳኒሄዳናኦሶ! ዶሶኖ ዩሱዑሲች ኢቶሹ ተናቶዩች፡ ኢቶሹ ቡሽረ ሹዳናኦሶና ጨዳጪ ዶጂቤ። ሹረጣጫ ሲጠቃላ፡ ኢቶሹ ዩባግቶሶና ኢቶሹ ተኒረቲ ቤዳቲ ሞሞና ቦሶኖሽን ሹዊዳግሆቲኔ!

ጉዕደናኦሶና ዶሶኒናኦሶዮች ኢማቲ ጨዳጮ
(ቆላዓ. 3:22-25 ፤ 4:1)

⁵ጉዕደናኦሶ! ከሪቶሶሊች ኢቶሹ ዴኦ ኢረ ቤዳቶምን ኦሶጊዮሶና ሻቶና ሙሎሶቼ ቲረጂሬ። ኢቶሹ ዶሶኒናኦሶች

ዴኦ ጌቶቱ! ሙሎሶቼ ቲረጂሬ ዩዳሪቹ ዳዓጎሶን ተኒረቲ ቤዳቲ ከሪቶሶሊቹ ጉዕኖችሞኖሊ፡ አሾሶን ኤሚሪኮዩች አሹ ቤኦኖዩች ሃጄ። ቤዳቶን ተኒዳግሆቲኔ! ጎኦሹች ተናታዓኖሶን ዶሶኖ ዩሱዑሲች ኢቶሹ ሃጄ። ቤዳቶምን ጋዓዋ ኢቶሹ ዳዓጎሶና ሃጄ። ቤዳቲ! ሳኦሹ ከኒዮላ ጉዕኖ ቢ ተናቴ።፡ ተኖ ቢ ቃጂቴ።፡ ቢ ተኒረቲ ቤዳቲ ጋዓዋ ሞሞ ቡሊች ዶሶኖ ዩሱዑሰ ማጌ ጋዓጮሶን ዳኔሆ ቢ ተኖሶን አሪረ ቤዳቶ ኢቶሹኔ። ሰዶኒናኦሶ! ሚረሻሶን ቃዩረቹ፡ ኤቢዮሶሚ ቤዳ ሞሞን ቦሶኖሽች ተኒረቡቱ! ቦሶኖሽና ኢቶሹኖን ሃጂረ ቤዳቲ ዶሶኖ ሹማግጅ ቢ ቤዳምን፡ አሾሶን ሂጋዓኖሶን ናሊረ ቤዳቶ ቢ ተኖሶኖ አሪረ ቤዳቶ ኢቶሹኔ።

ጎንዶሶቹ ጊዳዶሶን ኮቼረ ዎሻ

¹⁰አንድ ኢላ ዶሶኖ ዩሱዑሲና ቶሶኪረ ኢቶሹች ቤዳቲ ኢከቲኖሶና ኢቶሹች ቢ ኢሚረ ቤዳቲ ኦሶጋ ጊዳዶሶና ኩጳቦቱ! ¹¹ዳዓቢሎሶሊቹ ዳቾሶን ዎሻ ኢቶሹ ሃኪሆዩች፡ ዩዳሪ ኢቶሹች ኢሚረ ቤዳቲ ጊኔ። ቂረጮ ቡሊን ጩሶቱ! ¹²ኖ ኮሶግ ቤዳቶ፡ ሹማግጂ ጣጋኦሶች ቤዳቲ ዩኔ። ጊናቸናኦሶ ቶሶኪረ፡ ኡኩሬዳናኦሶና ኢራዓሹዳናኦሶ ቶሶኪረ፡ ሂኒ ማንዳሬ። ዩሚዳኖሶች አሹዳናኦሶን ሃጂረ ቤዳቲ ጎንዳ አዳዳኔዳናኦሶ ቶሶኪረናሊ፡ አሾሶና ቶሶኪረ ቶሶኖሶኔ፤ ¹³ኤቢች ጎንዳ ሞሞ ኢቶሹ ቶሶሞሶች ቢ ሻጊሂ አዳቦባ፡ ኮሶሬ ቡሊኖሶ ዎቹሬ። ጉብ ኪሻታዓኖሶን ኔዳጦሶን ኢቶሹ ሃኪሆዩች፡ ዩዳሪ ኢቶሹች ኢሚረ ቤዳቲ ጊኔ። ቂረጮ ቡሊን ቲረጂ ጩሶቱ!

¹⁴ኢላ ኢቶሹ ሹማቶሶን ኢባርሶና ጩሶሬ። ጊኔ። ናዓዩናኦ ቦሶኖሽ ጌቶሶን ቁርዩች ቦሶኖሽ ጌዲረ ቤዳቲ ጡዑርሶችሞን ሜዲቂቲኖሶን ታሃሬ።፡ ¹⁵ዲጌረ ሚሽራዓቼ። ቃዓርሶን ጌቶዩች ቃኖሶን ሚዳሞሶችሞን ጌዲሬ። ኔ። ጣቦቱ! ¹⁶ቡሊ አራዶሶን ዩዳሪቹ ቶሶሞሶች ሙሎ። ቶሶኢዮሶን ጋዓሻሶችሞን ዩሹቱ! አርሶኖሶ ሙብ ሙቢሚረ አዓጣግ ቤዳቲ *ጎንዶሶቹ ኒሆሶ ሻንጎ ቡሊን አዓሊዮሶን ሃኪሆ ኢቶሹኔ። ¹⁷ዩዳሪ ኢሚረ ቤዳቲ ዎዲዮሶን *ጊኔ። ናዓዩናኦ ኡካዓ ቤዳቲ ኡኮሶችሞን ኡካቦቱ! ያዓፋ

አዎን ኢሚዲ በዓቲ ሸኮሮኖሮ ይሆኑ! አርዎ ዩዳሪቺ ቃዓርዶኔ።¹⁸ ዩዳሪን ቆላበዔ ቡሊ አራዶን ያዓፋ አዎን ኢሚዲ በዓቲ ሃኮሮና ጮሮሮተቦቴ! ኤቢ ጋቦሮኖ ያዓፊዔትናኦ ቡሊች ዩዳሪን ቆላበዔ ቃዓሊሬዔ ጮሮሮኖና ኩጳቦቴ! ¹⁹ ዎታ ኤቢዩ አዓፍ አሪቻታዓኒ ሚሺራዓቼዔ ዎቻዎን አዓፊዔ ኩጳሮና ጌቶች ታ ኖሮኖን ታ ቁቼዔ፣ ቃዓርዶን ታዓች ዩዳሪ ኢሚሆዩች ቆላበቴ! ²⁰ አንድ ጩዬዔ ኬጦሮች ጩቻቃዓ በዓቶ ታ ቱናቴዓኖላ፣ ሂኒ ሚሺራዓቼዔ ቃዓርዶን ጌቶች ዶሮኖ ዩሱዑስ ኪሪቶሊና ዎቼዔቲ ያኪራቾ ታዓኔ፤ ኤቢች ቢዒቾን ጌቶ ታዓች ቃዓዊዒ በዓቶሞን አዓፊዔ ኩጳሮና ታ ጌቲሆዩች ዩዳሪን ቆላበቴ!

ጨዓሬዔጢ ዲጊዮ

(ሚሺ. 20:4 ፣ 2 ጢሞ. 4:12 ፣ ቆላዓ. 4:7-8)

²¹ ኢቶሺ ዎታ አዓቢቺቃዓ ታ በዓቶ ጋዓታ ታ በዓሚቾን ኢቶሺ አሪዒዩሆዩች፣ ሹናቲ ኖ ማኖሮና ዶሮኖ ዩሱዑሲቺ ሹዑኖዩች ጊባኔዔት ማዳቾና ቱናቲ ቲኪቆሶሊ ቡሊን ኢቶሺች ጌቲሆኔ፤ ²² ኢቶሺ ማግ ቢዒን ዎቻዓ ታ ዳዓቺዒ በዓቲ ናቦ፣ ኖ ሞሮኖን ቢ ጌቲዔ ኢቶሺ አሪዒዩሆና ኢቶሺ ሙሎ ኩጳሆኖዩቺዩ።

²³ ኒሆሮ ዩዳሪናዓ ዶሮኖ ዩሱዑስ ኪሪቶሊና ማጌ ዳናዓ በዓቲ ዲጋሮናዓ ሹኖሮና፣ ዩዳሪቺ ቶሞሞች ሙሌዔ ቶሶኢዮሮና ቶሶኪ ኪቲኔዔ ማኔዔናኦች ቱናቤ፤ ²⁴ ሺዶዓኒ ሹኖሮና ኖ ዶሮኖ ዩሱዑስ ኪሪቶሊን ሹኒዒ በዓቲናኦ ቡሊና ቶሶኪ ዩዳሪቺ ዎጀ ቱናቤ።

ፊሊጲሲዮሶሊ

ጋሮሮች በዓቲ ኪቲኔዔናኦች ሚሺራዓቻቺ ጳዉሎሶሊ ጫዓሬቲ ዎቾ

ሺዒቾ

ፊሊጲሲዮሶሊ ጋሮሮች በዓቲ ኪቲኔዔናኦች ጫዓሬዔት ዎቾዎን፣ ቆላዓሊያዓሊ ጋሮሮች በዓቲ ኪቲኔዔናኦች ጫዓሬዔት ዎቾዎን፣ ኤፌሶሊን ጋሮሮች በዓቲ ኪቲኔዔናኦች ጫዓሬዔት ዎቾዎናዓ ፊሊሞሶኒች ጫዓሬዔት ዎቾዎናን ጳዉሎሶሊ ጫዓሬቶ፣ ሮሞሚ ጋሮሮች ጩቻቂዒ በዓቢዔኒዩ። ቢ ጫዓሬቲ ዩሜዔኖ ኪሪቶሶሊ ሺዒጃቲ አዓቦሮቼ ቲዒጃቂዒ ሃዶዔ አዓቻዓ ኬዔጃ ናቶሰኒዩ። ፊሊጲሲዮሶሊ ጋሮሮች በዓቲ ኪቲኔዔናኦ ዎጀዎን ቃኒዒቂዒ፣ አፊሮሶዲዮሶሊ ጌቲዔ በዓቲ ኡሮሮና ጳዉሎሶሊች ዳዓቺዒዔዔቲ። አፊሮሶዲዮሶሊ ሮሞማ ቢዒያሃ፤ ኢሺ ቢ ቢዒዮሶን ፊሊጲሲዮሶሊ ጋሬዔጢ ኪቲኔዔናኦ ሞዓቂዒ አሦጋቲ ጋዓቤዔ ቶሞሞች በዓዔዔቲ። ቢ ዎዲቶዩ ጉብ ሂኒ ዎቾዎን ጳዉሎሶሊ ጫዓሬቂዒ አፊሮሶዲዮሶሊቺ ኪሾሮና ቦሮኖሺች ዳዓቺዒዔ።

ፊሊጲሲዮሶሊ ጋሬዔጢ ኪቲኔዔናኦች አሦጋቲ ሹኖ ጳዉሎሶሊች በዔሞ ሂኒ ቢ ጫዓሬቲ ዎቾሮቻዓ ቤካዓ በዔቶኔ፤ ሂኒ ዎቾ ባራ ኪቲኔዔ ጉዑጲናኦ ቡሊች ቢ ጫዓሬቲ ዎቼዔናኦ ቤሾዎን ቦሮኖሺች ባዓች ቱኔሂ ሞሮኖን ጌቲዒ በዓቲ ዎቾዎኔ። ጳዉሎሶሊ ፊሊጲሲዮሶሊ ጋሬዔጢ ኪቲኔዔናኦቺ ሹኖሮናዓ ቦሮኖሺ ኢሚቲ ዎጀሮኖዩች ዩዳሪን ጋላታዓ በዓቶ ቢ ቱኖሮን ጌቲዩ።

ጳዉሎሶሊ ሂኒ ዎቾዎን ጩቻቂዒ በዓቢዔ ጩዬዔ ኬጦሮቻዓ ቢ ጫዓሬቲዔኖላ፣ አሦጋቶን ኤሚሪዒ በዓቶ ቢ ቱኖሮን ቤኪዒ በዔቶኔ። «ኤሚሮ» ኢዒ በዓቲ ቃዓሮ አዓራዓ አዉዳ ካዓሎን ጫዓሬዔቶኔ። ጳዉሎሶሊ «ካሾሮና ታ በዔሞ ኪሪቶሶሊቺዩ፤ ታ ቂቴዔኖሮ ጋዓጫቺ ሞሞኔ።» (1:21) ኢቂዒ አንድ ቢ በዓቲ ካሾዩች ሚዒጣዓ በዔቶኔ።

ባራ ዎችቸ ቢ ጫዓፊቶቻቸን ጎጊዒ ቤዔቲ ቃዓርዮናዓ ባሬዔናአና ቶዎኪዒ ሹናቤዔ፥ ዩዔሪቾዎ ደአ ጌቲቤዔ ቦዮኖሽ ቤዔዩሆዩች ተኔሂ ጫዒጮዮናን ጫዓፊዒ ቤዔቶኔ።

ሂኒ ዎችቸ ቤዔቲ ሞዮዮ ያዓሪ ያዓርዮና

- ሺዒቾ (1:1-11)
- ጳጳሎዎሊ ቤዔቲ ቤዔሞናዓ ቢ ጋቦዮና (1:12-30)
- ኪሪቶሶሊ ተኒዒቶዎሞን ቢ ቁሎዮን ጊዒሺዮ (2:1-18)
- ጳጳሎዎሊቺ ዎቼዮቺናአ (2:19-30)
- ሻሊጊቾዮናዓ ጫዒጮዮና (3:1-4:20)
- ጫዒሬዔጢ ሻሊጊቾ (4:21-23)

ዳጊዮ
(ሚሺ. 16:12)

1 ኪሪቶሶስ ዩሱዑሲቺ ማዳቾ ተናቲ ጳጳሎዎሊናዓ ጢሞዮቲዮሶሲና ፊሊጲሲዮሶሊ ጋፎዎች ቤዔቲ፥ ኪሪቶሶስ ዩሱዑሲቾ ተናቲ ያዓፊዔቲናአ ቡሊች ፤ ኤቢዩዔናዮ ኪቲኔዔናአ ኪጮዔ ቤዔቲ ኪቺ ጉዑጲ ጌዔኔዔናአናዓ ዎቼዮቺናአኖዩች ሂኒ ዎች ቤዔ ፤ 2ኛ ኒሆዮ ዩዔሪናዓ ኖ ዶዮኖ ዩሱዑሲ ኪሪቶሶሲና ማጌ ተናቲ ዎጆዮናዓ ዲጎዮና ኢቶሺች ተናቤ።

ዎችቸ ቢ ጫዓፊቲ አሽዔናአዩች ጳጳሎዎሊ
ዩዔሪን ቆሎ

3-5 ታ ጮርዮቲዒ ቤዔቲ አዓቦ ቡሊን ኢቶሺ ቡሊቾን ኤሚርዮና ዩዔሪን ቆላዓቤዔ፥ ሺዒቺቲዒ ኢቶሺ ሙሎዮን ዩሱዑሲ ኪሪቶሶሊቺ ቶዎሞዎች ኢቶሺ ቶዎኪዒቲ አዓቦዎቼ ቲዒጂቲዒ ሃናዓች ቤዓዓዔዔ፥ ዩዔሪቺ ሚሺራዓቼዔ ቃዓሬዔ ሹዑኖዮና ታዓና ቶዎኪዒ ኢቶሺ ኢኮታቶዩች፥ ኢቶሺን ታ ሻሊጊሂ አዓቦ ቡሊና ታ ኮጉሻዮ ዩዔሪን ጋላታሆዩ። 6ኤቢ ጋዓዎ ሹዑኖዮን ኢቶሺ ሙሎዮች ሹዑናዓ ቤዔቲ ዩዔሪ፥ ዩሱዑሲ

ኪሪቶሶሊ ዎታራዔ ቢ ዎዩሂ አዓቦዎች ቤዓዓዔዔ አራ ሹዑኖዮን ሹዑና ጫዒቼሆ ቢ ተኖዮን ማንጂዒቃዓ አሪዒቶ ታዓኔ። 7አንድ ጩዩዔ ኪጠዎች ጩቻቃ ታ ቤዔቲዔ፥ ኤቢዩ አዓፍ ዎታ ሚሺራዓቼዔ ቃዓርዮን ሺጢዒ ቤዔቲናአቺ ኤቾዮን ዎቺዒ ታ ቤዔቲዔ፥ ሚሺራዓቼዔ ቃዓርዮን ኢባሪዒቲዒ ቦዮኖሽ ሙሎዮን ዩሱዑሲ ኪሪቶሶሊቺ ቶዎሞዎች ቶዎኪዒቲናአን ጎጊዒ ታ ቤዔቲዔ፥ ኢቶሺ ቡሊ ኤቢ ሹዑኖዩች ታዓና ቶዎኪዒ ዩዔሪቺ ዎጆዔ ቆዮዴዮች ኢቶሺ ተናቶዩች ታ ሙሎዮቼ ባቲዮዓችቲኔ። ኤቢቾዮ ኤቢ ኢቶሺ ቡሊቾን ታ ጋቦ ታቶዮኔ። 8ዩሱዑሲ ኪሪቶሶሊ ኢቶሺን ቢ ሹኒዒ ቤዔቲ ሹኖዮና ኢቶሺ ቡሊን አዓቢቺቃዓ ታ ሻሪዓታዓ ቤዔቶ ጋዓታ ኢባርዮን ዩዔሪቺ አዓፎዎች ጌቶዩ።

9-11 ዩዔሪ አዎጌሆናዓ ጋላቲዔዩሆኖዩች ዩሱዑሲ ኪሪቶሶስ ማጌ ዳናዓ ቤዔቲ ጫዒቆ አዓፋዓ ቤዔቲ አዓፎ ኢቶሺ ካሾዎች ጩዔኔዔ፥ ኪሪቶሶሊ ዎታዓ ቢ ዋዓሂ አዓቦባ ቃኒሬዔ ጣሎዮናዓ አዮናዓሎዮና ኢቶሺ ተኔሆዩች፥ ጋዓዎቲ ሞዮዮ አዓቢ ጋዓታ ጫዒጊሬዔ ኢቶሺ ሹኔሆዩች፥ ኢቶሺቺ ሹኖ አሪዮዮናዓ ሻሊን ቡሊና አዓፊቶዩ ቤሾዮን ዲጫ ዎዴሆዩች ዩዔሪን ቆላዓ ቤዔቶ ታዓኔ።

«ካሻዮና ታ ቤዔሞ ኪሪቶሶሊቺዩ» ኢቲዒ
ጳጳሎዎሊ ጌቶ

(ሚሺ. 28:30 ፤ 16:19-40)

12 ታ ማኔዔናአቲ፤ ኤቢ ታ ቶዎሞዎች ሻጊቲ ሞዮዮ ኢባርዮን ሚሺራዓቼዔ ቃዓርዮን ቢ ጋሚቾዮን ኢቶሺ አሪዒዩሆዩች ሹኖዩ። 13ኤቢች ጩዩዔ ኪጠዎች ታ ጩቼዮ ኪሪቶሶሊቺ ናቦዩች ቢ ተኖዮን ታዓቶዎቺ ኪሌዔ ቁዮቺናአ ቡሊናዓ ባራ አሽዔናአ ቡሊና አሪዒ ቤዔቲናአኔ። 14ኪቲኖ ተናቲ ማኔዔናአቺ ዳጎዎቼ ማኔቲናአ ታ ጩቼዩዔ ናቦዮና ቤሾዮን ዶዮና ዩዔሪን ጊባናቲናአኔ ፤ ሻታዓኖዮዮ ዩዔሪቺ ቃዓርዮን ጌቶዩች አዓፊቶዩ ቤሾዮን አዓፎዮን ኩጳዓ ቤዔቲናአኔ።

15ኢኪ ኢኪዔናአ ታ ቶዎሞዎች ቃናዓቶዮናዓ ታዓን ሺጠዮዎቼ ቲዩቶና ጌቲዒ ቤዔቲናአኔ ፤ ባሬዔናአዮ ዎታ

ሹኒቂዒ ጋዓዋ ጋቦዖና ኪሪቶሶሲቺ ሚሺራዓቼዔ ቃዓርዖን ጌቲዒ ቤዔቲናኦኒ።¹⁶ ኤቦሺ ታዓን ቦዖኖሺ ሹኒዒ ቤዔቶዪቸ፥ ዮዔሪቺ ሚሺራዓቼዔ ቃዓሪዔ ኢባርዖን ጋጢሪዔ ታ ጌቲሆዪቸ ኤቢ ሹዑኖዖ ታዓቸ ኢሜዮዖን ኦሪዒቂዒ ሹኖዖና ጌቲዒ ቤዔቲናኦኒ።¹⁷ ቱናባሊ ኦሆሺ ጩዬዔ ኬጦዖቸ ጩቻቃዓ ታ ቤዔቲዔ ጡዑጦዖን ታ ቶዖዖዖቸ ዴዔቢ ዳዓኪሆ ቦዖኖሺቸ ቢ ሻዓሄዔ፥ ቤሺ ቤኪያ ኢቂዒ ጣሎ ቱናታዓኒ ጋቦዖና ኪሪቶሶሲቺ ሚሺራዓቼዔ ቃዓርዖን ጌቲዒ ቤዔቲናኦኒ።¹⁸ ኦኪ፤ ቡሊ ጎሞና ቦዖኖሺ ጋቦ ታቶ ቢ ቱናቲዔ፥ ኦሆሄዔ ቱኖ ቢ ቃጂቲዔ፥ ኪሪቶሶሲቺ ሚሺራዓቼዔ ቃዓር ጌቲዔ ቤዔቶኒ።

ኤቢቶዖ ኦሆጊቺዒ ኤሚሪዮዮ ፤ ጉቢቶዖ ዎታ ኤሚሪሆ ታዓኒ።¹⁹ «ኦሞዪቻ?» ቢ ጌቲዔ ጋዓታ፥ ታዓቸ ዮዔሪን ኢቶሺ ቆላቲዔ፥ ዮሱዑስ ኪሪቶሶሲቺ ኦዖኖዖ ታዓን ጋዓቻቲዔ፥ ታዓቸ ዎዶ ቢ ቱኒሆን ታ ኦሪዒቶዪቺዮ።²⁰⁻²¹ ካሸዖና ታ ቤዔዓዎ ኪሪቶሶሲቺዮ ፤ ታ ቂቲዔኖዖ ጋዓሚቺ ሞዖዮኒ። ኤቢቸ ካሸዖና ታ ቤዔቲዔ ኦሆሄዔ ታ ቂቲቲዔ፥ ኢካ ሞዖዮኖላ ዮዔላታዓኖዖን ኦዓርዖን ኩጳቃዓ ጌታዓቤዔ ኤቢዮ ኦዓሬቶዖዖን ኦንዶዖ ዎታ ታ ቱኒዒ ቤዔቲ ሞዖዮ ቡሊና ኪሪቶሶሲን ኦሆጊዮ ታ ቃዓቶዖና ታ ጊባኖዖናጊዮ።²² ቱናባሊ ሜዔኖና ታ ቤዔ ጋዓታ፥ ባራ ሹዑኖዖን ዳዓኪሪዔ ሹዑኖዖን ታ ሃኪሆዪቺዮ ፤ ቱናቲዔ ኦዓቢ ጋዓዋቶ ጋዓታ ታዓቸ ቤካታዓኖዖኒ።²³ ኤቢ ጉታ ሞዖዮና ሻዓማሆዮ ፤ ሃማ ኪሪቶሶሲና ቶዖኪሪዔሻዖ ቤዔዖ ሻራዓታሆዮ ፤ ኤቢዮ ቡሊዮ ቤሻዓ ቤሺ ጋዓዋቶኒ።²⁴ ቱናባሊ ሜዔኖና ታ ቤዔሞ ኢቶሺቸ ኦዖጋቶን ጋዓጩሆኒ።²⁵ ኤቢኖዖ ኢባሪዒቃዓ ሜዔኖና ታ ቤዔዮሆናና ኢቶሺ ቡሊና ቶዖኪ ታ ያጌሆኖን ኦሪዒ ቤዔቶ ታዓኒ። ኦርዖባ ኢቶሺ ሙሎዖን ኪሪቶሶሲቺ ቶዖዖዖቸ ቶዖኢዮዖና ዲጩሆ ኢቶሺ፤ ኤሚሪሻዖ ጌቲሆ ኢቶሺ።²⁶ ዎቺኖዖኖዖ ኢቶሺን ቤዔጋ ኢቶሺ ማግ ታ ዋዓሆዖባ ታ ናቦዖና ኪሪቶሶሲ ዮሱዑሲና ኢቶሺቸ ቤዔቲ ጌዔጮ ዎዴሆኒ።

²⁷ ቱናባሊ ዋዓ ኢቶሺን ታ ቤዔጋቲዔ ኦሆሄዔ ኢቶሺዮ ታ ዎካቲዔ፥ «ሚሺራዓቼዔ ቃዓርዖን ዋዓዮዖና ኖ ዳናቲ ሙሌዔ ቶዖኢዮዖን ቃዖዓቸ።» ጌቶና ኢካ ካሸዖና ቂዒሚዓቤዔ

ኢኪቲኖዖና ኢቶሺ ኔዔጦዖን ታ ዋዓዮሆዪቸ፥ ኪሪቶሶሲቺ ሚሺራዓቼዔ ቃዓርዪቸ ቤዲቶን ቱናሪዔ ቤዔቦቲ፤²⁸⁻²⁹ ኢቶሺ ሙሎዖን ኪሪቶሶሲቺ ቶዖዖዖቸ ቶዖኢዮዪቸ ባዓቸ ቱናታዓኖዖን፥ ቢዒቻ ጌቲሪዔ ዱኦዖን ዎታ ኢቶሺ ቤዔጌሆዪቸ ኢቶሺቸ ኢማቶኒ ፤ ኤቢቸ ኢቶሺን ሺጢቂዒ ዱኢዒ ቤዔቲናኦዪቸ ኢካ ሞዖዮኖላ ኬቂያዓሆቲ፤ ኤቢ ኢቶሺ ኬቂዔ ቃዮ ቦዖኖሺቸ ኦዓሌዔ ማላቶዖ፥ ኢቶሺቸ ዎታ ዎዴዔ ማላቶዖኒ። ኤቢ ኢቶሺ ዎዶ ቢ ዳናቶ ዮዔሪ ማጌዔጊዮ።³⁰ ኢቶሺናዓ ታዓና ኢካ ሻዓሃ ቂዒጩዔ ቶዖዖዖቺዮ ኖ ቤዔቶ። ኤቢዮ ኤቢዮ ኦዓፍ ታዓና ኢቶሺ ቤዔጊቶዖዖን፥ ኦንዶዖ ታዓና ቢ ቤዔዓዖን ኢቶሺ ዋዓዖዓ ቤዔቶዖዖኒ።

ቢ ቂሎዖን ጊዒሺዒቲ ኪሪቶሶሲ ቡሊዮ
ቤሺ ዶዖኖ ቱኖ

2 ኪሪቶሶሲና ቶዖኪዒ ኢቶሺቸ ቤዔቲ ኢኪቲኖዖና ኩጳዓ ቤዔቶ ኢቶሺ፤ ቢ ሹኖዖ ኢቶሺን ጎጊዒ ቤዔቶኒ ፤ ቢ ኦዖኖዖ ኢቶሺን ኩጳዒ ቤዔቶኒ ፤ ኢቶሺናና ኢቶሺና ሾዎዴዔ ቤዔቶ ኢቶሺ፤ ኦሪቂዔ ቤዔቶዖ ኢቶሺ።² ኢላ ታ ኤሚሪዖን ጩዔቺዮቲ፤ ኢካ ጋቦዖና ኢኮታቦቲ፤ ኢካ ሹኖ፥ ኢካ ካሸ፥ ኢካ ሙሎ ኢቶሺቸ ቤዔቤ።³ ቤሺ ቤኪያ ጌቲሪዔ ኦሆሄዔ ዱዑባ ናዓዶዖን ዳጊያ ጌቲሪዔ ኢካ ሞዖዮኖላ ቱኒያዓሆቲ፤ ቱናባሊ ቢ ኢኪ ኢኮዖ ቢ ቂሎዖን ጊዒሺዮዖና «ታ ማኖዖ ታዓሄ ጋዓዊዮ» ጌቲሪዔ ጋቢ።⁴ ቢ ኢኪ ኢኮዖ ቢ ማኖዪቸ ጋዓጩሂ ሞዖዮና ቢ ቂሊቸ ጋዓጩሂ ሞዖዮን ባዓቸ ጋባዖ።

⁵ ኪሪቶሶሲ ዮሱዑሲ ቱኒዒቶዖዖን ኢቶሺዮ ዎታ ኤቢዮዖዖን ቱኒዒቦቲ፤⁶ ቢዮ ዮዔሪቺ ሻዓሆዖና ቤዔቤዔ፥ ዮዔሪና ቶዖኪዒ ታቶ ቱናቂዒ ኤቶዖን ሹናዓኖዖኒ ፤⁷ ቱናቲዔ ቢ ቂሎዖን ሸኮ ቱኒዒሄ ፤ ጉዑቺ ማላቶዖን ዮቺቂዒ ኦሺ ሻዓሆዖን ቱናሄ። ኦሺ ሻዓሆዖና ዳናቂዒ ኦሺዖዖን ቱናሄ ፤⁸ ቢ ቂሎዖን ጊዒሺዒሄ ፤ ቢ ቂሎዖን ጊዒሺዒቂዒ ቂቶዖቸ ቤዳዓሄዔ፥ ኤቢዮ ማስቃሌዔ ቶዖዖዖቸ ዮዖዴዔቂዒ ቂቶዖቸ ቤዳዓሄዔ፥ ዮዔሪቸ ዴኦ

ኢዱ። ዓኤቢች ዎታ ዩጌሪ ቤሺዲቂዲ ቤሻግ ቤሾዎን ቢዲን አደጊዲ። አደንዩ ቤሺቲ አደንዎን ቢዲች ኢሚዩ፤
 10ኤቢን ቢ ኢሚቶ፣ ሺማጥናግ ሻዎዎዎች፣ ሻዎዩ ዴሾዎ ቤጌቶ ቡሊ ዩሱዑሲን አደጊዮዎች ቢ ጉቲኔሆናግ 11፤ጩዮ ቡሊ ኒሆዎ ዩጌሪን አደጊዮዎች ዩሱዑሲ ኪሪቶሲ ደዎኖ ቢ ቱኖዎን ቢ ሚዲጤሆኖዩቺዩ።

ሂኒ ሻዌጌ ቶዎዎች ቤጌቲ አሺጌናአዪች ጩጌቶዎን ሻግሂቂዲ ቤኮ

12-13 ጋግዎ ቢ ዳጎንዎን ኢቶሺ ቃግዌሆዎች፣ አራ ቢ ዳጎንዎኖዎ ኢቶሺ ጩጌቸሆዎች፣ ቡሊ አራደዎን ኢቶሺና ሹዑናግ ቤጌቶ ዩጌሪ። ኤቢች ሹናቲ ታ ማኔጌናአቲ! ቡሊ አራደዎን ታ ጩዲጮዪች ኢቶሺ ዴአ ኢቶዎዎን፣ ኢቶሺና ቶዎኪዲ ታ ቤጌቴጌ ግግች ቱናታግኖዎን ቤሾዎን አንድ ኢቶሺ ማኔ ታ ዎሂ ቤጌቴጌ፣ ታ ጩዲጮዪች ዴአ ጌቶቲ! ኢቶሺ ዳናቲ ዎዶዎን ጊዲሻቸጌናግ ሻፒዎኖዎን ዩጌሪች ዲዳሬጌቶን ቱናሬጌ ዩጌሪን አደጊዲቤጌ ኩጳሬጌ ሹዑናቦቲ!

14-16 ጎንደዎናግ ጡዎዎና ቱናቲ ሺዲጃሮዎቺ ዳጎዎች ቆዎናግሎ፣ ዲቆ፣ አዎናግ ጣላ ዩጌሪቺ ቡሺዲሾዎ ኢቶሺ ቱኔሆዎች፣ ጉሩዑጣግኖዎን ሃያታግኖዎን ቡሊ ዎዎዮን ቱኔዲቦቲ! ካሾዎን ኢሚዲ ቤጌቲ ዩጌሪቺ ቃግሮዎን ቦዎኖሺ ዳጎዎች ጌቲቤጌ ሂኒ ሻዌጌ ቶዎዎች ጠጃኖዎቶዎዎን ቤኪሆ ኢቶሺ። ኤቢች ታ ዎጮናግ ታ አግዮና ዳዑቦ ቢ ቱኔጌ ቃዮ ኪሪቶሲ ዎታቂዲ ቢ ዋግሆዎግ ታግች ጊጌጮ ቱኔሆኔ።
 17 ኢቶሺ ሙሉዎን ዩጌሪቺ ቶዎዎች ቶዎኢዲቂዲ ቢዲች ኢቶሺ ዴጌጃዲ ቤጌቲ ዴጌጃጌ ቶዎዎች ዳግኪጌቃግ ታ ዴጌጃጌቶ ጋግቶላ ኤሚሪዮዩ፤ ኢቶሺና ቶዎኪዲ ኤሚሪቶ ታግኔ። 18 ኢቶሺዮ ዎታ ኤቢዮዎዎን ኤሚሪቦቲ! ታግና ቶዎኪሾዎ ኤሚሪቦቲ!

ጢዎዎቲዮሲናግ አሬሮዎዲዮሲናን ፈሊጲሲዮሲ ጋቦ

19 ኢቶሺ ቤጌዎ አዎዎዎ ጋግታ ዋግዎሬጌ ታ ኤሚሪሆዎች፣ ደዎኖ ዩሱዑሲቺ ዳጎን ቱና ጋግታ፣

ጢዎዎቲዮሲን ኢቶሺ ማግ ካግታ ዎቻ ታ ዳግቺዲዮሆዩች ጊባናግ ቤጌቶ ታግኔ። 20 ታ ጋቦዎች ቤጌቶናግ ታ ማግጩጌ ዎዎዮን ቆዎደዮዎና ኢቶሺቺ ቤጌዎዎች ጣላ ሙሉዮና ጋቢዲ ቤጌቶ ቢዲኖዎሚ ገራ አሾ ኮኒዮላ ታግች አግሎዎኔ። 21 ቡሊዮ ቦዎኖሺ ቁሊ ቁሊቾን ግግቺዩ ቦዎኖሺ ጋቢዲ ቤጌቶ፤ ኪሪቶሲ ዩሱዑሲቾን ቶዎኖዎኔ። 22 ቱናባሊ ቢ ጊባኔጌቶ ቢ ቱኖ ማንጂቶኔ። ቡሾዎ ቢ ኒሆዩች አግጂዲ ቢ ሹዑናዎዎን ታግና ቶዎኪዲ ሚሺራግቼጌ ቃግሬጌ ሹዑናዎን አግቢቺቂዲ ቢ ሹዑናቶ ጋግታ አሪዲ ቤጌቶ ኢቶሺ። 23 ኢላ ታ ዎዎዮ ናሌጌቴጌ ታ ቢዲቼዮዎና ታ ቢዲቼዩጌ ቃዮኖን አሪዲቺ ቤካች ቢዲን ኢቶሺ ማግ ዎቻ ታ ዳግቺዲዮሆዩች ጊባናግ ቤጌቶ ታግኔ። 24 ደዎኖ ዩሱዑሲቺ ዳጎን ቱና ጋግታ፣ ታ ታ ቁሎዎና ኢቶሺ ማግ ካግታ ዎዩሆ ታ ቱኖዎን ጊባናግ ቤጌቶ ታግኔ።

25 ታግች ማኖዎ፣ ታግና ቶዎኪዲ ኪሪቶሲቺ ሹዑናዎን ሹዑናዎና ጊኔጌ ናግዮዎዎ ቱናቲ፣ ኢቶሺ ማኔ ዎቼጌቂዲ ዋግ ታግን ጋግቻግ ቤጌቲ ኤሬሮዎዲዮሲን ኢቶሺ ማግ ዳግቺዮ ቃግዊዲ ቤጌቲ ዎዎዮ ቢ ቱኖዎን ጋቢቶ ታግኔ። 26 «አዎዪቻ?» ቢ ጌቴጌ ጋግታ፣ ኢቶሺን አደጊቺዲ ቢ ሻራግታግ ቤጌቶዩቺዩ፤ ዎታ ቢ ቢዲዮዎን ኢቶሺ ዋግዎቶዩች ኪቂዲ አዩኒዲ ቢ ቤጌቶዩቺዩ። 27 ኢባሮዎ፤ ቢዲያቂዲ ቂቶዎች ቤዲቶ፤ ቱናባሊ ዩጌሪ ቢዲን አሪቃግ ጋግቻቶኔ። ታ አዩኔጌ ቶዎዎች አዩኖ ዳግኪያግቼሆዩች ታግቻ ኢቂዲናሊ ቢ ኢኪቶዩቻ ኢቂዲ ቶዎኖዎኔ ዩጌሪ ቢዲን አሪቃግ ቢ ጋግቻቶ። 28 ኢላ ዎቺኖዎን ቢዲን ቤጌጊሬጌ ኢቶሺ ኤሚሪሆዎች፣ ታግቾ ታ አዩኖ ኪቲሆዩች፣ ካግታሬጌ ኢቶሺ ማግ ዳግቺዲዮሆ ታግኔ። 29-30 ታግን ጋግቾዎን ኢቶሺ ሃካግኒ አግቦዎች ታግች ሻፒቲ ዎዎዮን ጩጌቶዎና ቢ ካሾዎኖላ አግጤያግኖዎን ኪሪቶሲቺ ሹዑናዩች ቂቶዎች ቤዳግጌጌ ያግዲዲ ኩጢቶኔ። ኤቢች ጩጌኔ ኤሚሮዎና ደዎኖ ዩሱዑሲቻ ጌቲሬጌ ቢዲን ኢዲቢዲቦቲ! ቢዲኖዎዎ ቱናቲ ገራጌናአኖዎ አደጊዲቦቲ!

ኢባራ ጫዳቄዓ ጎሞ

(ርዎጊ 11:1 ፤ ሚሺ. 23:6 ፤ 26:5 ፤ 8:3 ፤ 22:4 ፤ 26:9-11)

3 ኢላ ታ ማኔኛናአቴ! ዶሆኖ ዩሱዑሲና ቶሆኪዒ ኢቶሺች ቤዔቲ ኢኪቲናዮና ኤሚሪቦቲ! ኢካ ሞሆንን ዎቺኖንን ዎቺዒ ታ ጫዳቄ ጋዓታ ታዓንን ታዓሂያዓቼ! ኢቶሺችዎ ዎታ ጋዓጭሆኔ።

፳ኩናዓኖንን ሻዓሂዒ ቤዔቲናአ ማኔ ኢቶሺ ቄሎንን ቄያቦቲ! ጎንዶንን ሹዑናዓ ቤዔቲናአ ማኔ ኢቶሺ ቄሎንን ቄያቦቲ! «ዶኪሬዔቦቲ!» ኢቄዒ ኢቶሺን ጠቄዒ ቤዔቲናአ ማኔ ኢቶሺ ቄሎንን ቄያቦቲ! ፺ያዓፋ አያዓኔዔቺ ጊዒዶሆና ዩዔሪች ጎዶናዓ ቤዔቶ፣ ኪሪቶሆስ ዩሱዑሲና ጊዔጫዒ ቤዔቶ፣ ሚዔቺ ዶሆኖና ጊዔጫዓኖ፣ ኢባሮንን ዶኪሬዔቶ ኖዓሊ፣ ቦሆኖሺ ቶሆኔናአቴ። ፳፭ናባሊ ሚዔቺ ዶሆኖና ጊዔጫጭንን ዎታ ሃኪሾ ታዓኔ። ባራ አሾ ኮኒዮላ ቢ ተናቲዔ ሚዔቺ ዶሆኖና ቢ ጊዔጫሂ ሞሆኖ ቢዒች ቤዔቶ ቢ ሻዓሂ ጋዓታ፣ ታ ኢሺቸቄዒ ጋቦዶች ቤሺ ሞሆኖ ታዓች ቤዔቱ። ፷፩ ቪዒጳጳቲ ሺሚታ ቄሞና ዶኪሬዔቶ፣ ኢስራኤሌዔ ሺዒጳጳሮቼ ተናቶ፣ ቢኒያዓሚቺ ዮሶዶ፣ ሂቢሬዔ አሺዔናአቺ ዳጊዔጢ ሂቢሮ ታዓኔ። አዩሁዑዴዔ ጫሌዔ ዶዩዔቶን ኢቶሺ ኤቻ ጋዓታ፣ ማንጂዒቃዓ ቄያቲ ፋሪሶ ታዓኔ። ፷፭ ቃናዓቲዔቶን ኢቶሺ ኤቻ ጋዓታ፣ ዩሱዑሲች ጎዶኒያ ኪጭዔ ቤዔቲናአን ዱኢዒቤዔ ኤቻቲ አሾ ታዓኔ። ጫሎንን ጭዔቺዒ ቄዮሆና ዳናዓ ቤዔቲ ጫዳቄዔቶን ኢቶሺ ኤቻ ጋዓታ፣ ኢኬዔኖላ ሻፒያዓኖንን ቡሊን ጭዔቺዒ ቄያባቤዔ ኤቻቲ አሾ ታዓኔ።

፷፭ናባሊ ታዓች «ጋዓጭሆኔ» ኢቃዓ ታ ጋቢቲ ሞሆኖ ቡሊን አንድ ኪሪቶሆሲቻ ኢቃዓ ጫሮሆና ጋዓጫዓቼሆ ተኒዒቃዓ ሃዲቶ ታዓኔ። ፷፭-፷፭ ኢኬቶ ተናታዓኖንን፣ ቡሊዩ ቤሺቶን ዳኖዶች ኤቢዮ ኪሪቶሆስ ዩሱዑሲ ታ ዶሆኖን አሪዮዶቻ ኢቃዓ ኤቢ ሞሆኖናአን ጫሮሆና ጋዓጫዓቼሂናአን ተኒዒቃዓ ሃዲቶ ታዓኔ። ቢዒቻ ኢቃዓ ኤቦሺ ቡሊን ቃጃቶ ታዓኔ። ኪሪቶሆስ ዩሱዑሲቺ ቶሆሞሆች ሙሌዔ ቶሆኢዮሆና ዳናዓ

ቤዔቲ ጫዳቄ፣ ኤቢዮ ጫሎንን ጭዔቺዒ ታ ቄዮሆና ዳናቲ ጫዳቄ ተናታዓኖንን፣ ዩሱዑስ ኪሪቶሆሲቺ ቶሆሞሆች ሙሌዔ ቶሆኢዮሆና ዩዔር ማኔ ዳናዓ ቤዔቲ ጫዳቄ ታዓች ቢ ቤዔዩሆዩች፣ ኪሪቶሆሲን ዳኖዶቻ ኢቃዓ ቡሊን ጉዑዶንን ሻዓሂዒቃዓ ዱጋቶ ታዓኔ።¹⁰⁻¹¹ ቂቲዒ ዱዑካቲናአቺ ዳንሆቼ ኪቼሆ ታ ተኖንን ጊባናቃዓ ኪሪቶሆሲናዓ ቂቲዒ ዱዑካቲናአቺ ዳንሆቼ ቢዒን ኪቺቲ ጊዒዶሆኖን ታ አሪዒሆሆዩች፣ ቢ ጠዑጠንን ታ ቆሆዴዔሆሆዩች፣ ቢ ቂቶሆኖሆ ቢዒን ታ ሻዓሂሆዩች ቃዓቲዒ ቤዔቶ ታዓኔ።

ቲጎሆች ቤዩዩች ጳጤሎሆሲቺ ዎጭ

(1 ቆር. 4:16 ፤ 11:1)

¹²«አንድ ዩቻቶ ታዓኔ» አሆሄዔ «አንድ ሻጋዓሊ አሾ ታዓኔ» ጌታዓቼ፤ ተናባሊ ኪሪቶሆስ ዩሱዑሲ ታዓን ቢ ዩሺዮሆባ ቢ ጋቢቲ ጋቦንን አርዎን ዎታ «ጭዔቺሆ ታዓኔ» ኢቃዓ ዎጫዓ ቤዔቶ ታዓኔ።¹³ ታ ማኔኛናአቴ! ባታ «ዩቻቶ ታዓኔ» ኢቃዓ ሃዳዓቼ። ተናባሊ ኢካ ሞሆኖን ባዓች ተኒዒ ቤዔቲ። ታ ጉብ ቤዔቶን ባታዓቤዔ፣ ታ አዓፍ ቤዔቶን ዩሾዩች ያፊዮዩ።¹⁴ ዩዔሪ ኪሪቶሆስ ዩሱዑስ ማጋዓ ዳምባ ቤዔቲ ካሾዩች ጭዔጊቲ ናዓዴዔ ዎጃንን ታ ዳኔሆዩች፣ ተጎሆች ሻጋ ዎጫዓ ቤዔቶ ታዓኔ።

¹⁵ኢላ ማንጂዒ ኩጳቲ ኪቲኖ ኖ ቡሊ ኤቢን ጋቢቦኔ፤ ኢቶሺን ባሪ ባሪዒ ቤዔቲ ጋቦ ኢቶሺ ዳንሆች ቢ ቤዔ ጋዓታ፣ ኤቢ ጋቦንን ዩዔሪ ኢቶሺች ጋጢ ቤኪዒዩሆኔ።¹⁶ ተናቲዔ ኤቢዒች ቤዳሃዔዔ ኖንን ቤቺቲ አራ ጎሞና ሃምቦኔ።

¹⁷ ታ ማኔኛናአቴ! ታዓን ሻዓሂዒ ቤዔቶን ተናቦቲ! ኖ ተኒዒ ቤዔቲ ጋዓዎ ሻዓሂዮንን ዳቢዒ ቤዔቲናአን ጫዒኖቲ!¹⁸ ኤቢዩ አዓፍ ሚዔቲ ካዓሎንን ኤቢን ኢቶሺች ጌታቶ ታዓኔ። አንዶሆ ኤዔጋዓቤዔ ዳዓኪዒ ጌቶዩ፤ ሚዔቲናአቺ ቤዔሚ ቆጭ ማስቃሌዔ ቶሆሞሆች ዮሆዴዔ ቂቲቲ ኪሪቶሆሲን ሺጢዒ ቤዔቲናአቶሞኔ፤¹⁹ ቦሆኖሺቺ ጫዒሮ ሺዎሬዔ ቃዓቆዶ፤ ቦሆኖሺ ሚዔቺ ቃዓቶ ቦሆኖሺች ኑጉሾዶ፤ ዩዔሊዒ ቤዔቲ ቦሆኖሺ ሹዑኖሆና ጊዔጫዩዔ፤ ቦሆኖሺ ጋቦ ሻዔዔ ቶሆሚዔጢ ሞሆዩዩች ባዓቺዩ።²⁰ ተናባሊ ኖ ቤዔዩሂ ጣዓአ

ሺማዮቻቸው። አሮሮቹ ወይህ ወዲያች፤ ቢዮ ደቦኖ ዮሱዑስ ኪሪቶስን ቀዳሳ ቤዔቶ ኖሮኔ።²¹ ቢዮ ሂኒ ዱረንጋዓሊ፤ ቁቴሂ ኖ አሺቲኖን ሻዲሬዔ፤ ዎሪጋኒኪቲ አሶጌዔ ዱረሬቺ ቢ አሺቲኖን ሻዓሂዲዮሆኔ። ኤቢን ቢ ተኒዲዮሆ ቡሊን ቢ አሶጌዔ ዴቺዲች ተኒዮን ቢ ሃኬሂ ጊዲደሶናኒዮ።

«ታ አሪቺዲቶን ተኒዲቦቲ!» አቀዲ ጳውሎስ ጌቶ

4 ¹አሶጊቺዲ ሹናዓ ታ ሻራዓታዓ ቤዔቲ ታ ማኔዔናአቲ! ታ ኤሚሮሶና ታ ናዓዴዔ ጉቢቾሶና ኢቶሺኔ፤ ሹናቲ ታ ማኔዔናአቲ! ኢቶሺች ታ ጌታቶምን ኤቢዮምን ኖ ደሶኖ ዮሱዑሲና ቶሶኪዲ ኢቶሺች ቤዔቲ ኢኪቲኖሶና ማንጂሬዔ ኔዔጣቦቲ!

²ደሶኖ ዮሱዑሲና ኢኮሶን ቱናሬዔ ኢካ ጋቦሶና ቦሶኖሺ ሹኔሆዩች ኤዎሶዲና ሲጦሶኪኖን ጩዲጮዮ።³ ዎታ ዮዔሪቺ ሹዑኖሶና ታዓና ቶሶኪዲ ጣዓቁዔቲ ኢባራ ታ አዳዓሮሶች! ኤቢ ጌኔዔናአን ሹኒዮሶና ኔ ጋዓቼሆዩች ኔዔን ቆላሆዮ፤ ቦሶኖሺዮ ታዓና ቶሶኪዲ፤ ካሺዔ ማጫዓሮሶች ቦሶኖሺ ሺጎ ጫዓሬዔቲ ቁሊሚጦሶሲናዓ ዎታ ታዓና ቶሶኪዲ ሹዑናቲ ባራዔናአና ቶሶኪዲ ሚሺራዓቼዔ ቃዓሮሶን ጋሚቾዩች አዓጂቲናአኔ።

⁴ደሶኖ ዮሱዑሲና ቶሶኪዲ ኢኮሶ ኢቶሺ ቱናቶዩች ኤሚሪቦቲ! ዳዓኪቃዓ ጌቶዮ፤ ኤሚሪቦቲ! ⁵ኢቶሺ ዴኢቲኖ አሻ ቡሊች አሪቻቤ። ደሶኖ ዮሱዑሲ ካዓታራዔ ዎዩሆኔ። ⁶ኢቶሺ ጮሮሶቲዲ ቤዔቲ ሞሶዮ ቡሊች ዮዔሪን ቆላቤዔ፤ ጋላታቤዔሾ፤ ዮዔሪቺ አዓሮሶች ኢቶሺ ቆሎሶን አሪቺዲቦታሊ፤ ኢካ ሞሶዮዩች ጡዑጢዮዓሆቲኔ! ⁷ኢቶሺ ሻሊን ቡሊዮ ቤሺቲ ዮዔሪቺ ዲጎ ዮሱዑስ ኪሪቶስና ቶሶኪዲ ኢቶሺች ቤዔቲ ኢኪቲኖሶና ኢቶሺ ሙሎሶናዓ ኢቶሺ ጋቦሶናን ቁዩሆኔ።

⁸ኢላ ታ ማኔዔናአቲ! ጋዓዋ ሞሶዮን አሶሄዔ ጋላቲዔያ ቤዳ ሞሶዮን ባዓች ጋቢቦቲ! ኤቦሺዮ ኢባራ ሞሶዮ ቡሊን፤ ጋዓዋ ሞሶዮ ቡሊን፤ ካዓማ ሞሶዮ ቡሊን፤ ጣላ ጋቦ ቤዔቲ ሞሶዮ ቡሊን፤ ኤሚሪኪዲ ቤዔቲ ሞሶዮ ቡሊናዓ ናዓዴ ቤዔቲ ሞሶዮ

ቡሊኖን ጋቢቦቲ! ⁹ኢቶሺች ታ አሪቺዲቶናዓ ኢቶሺች ቤሺዲቃዓ ታ ኢማቶኖን፤ ኢቶሺ ሞዓሶቲ ታ ቃዓሮሶን፤ ኢቶሺ ቤዔጊቲ ታ ሹዑኖሶን፤ ኤቦሺ ቡሊን ሹዑኔዔ ቶሶምሶች ሄዔቺዲቦቲ! አሮሶሶ ዲጌዔ ኦጉሾዮ ዮዔሪ ኢቶሺና ቶሶኪ ተኔሆኔ።

ፊሊጲሲዮስ ጋሬዔጢ ኪቲኔዔናአን ጳውሎስ ጋላቶ (ሚሺ. 17፡1 ፤ 2 ቆሮ. 11፡9)

¹⁰አንድ ሜዔቲ አዓቦዮ ጉብ ታ ሞሶዮን ዎቺኖሶን ጋቦሶች ኢቶሺ ጊዩቶዩች፤ ደሶኖ ዮሱዑሲና ቶሶኪዲ ታዓች ቤዔቲ ኢኪቲኖሶና አሶጋቶን ኤሚሪቶ ታዓኔ። ታዓች ኢቶሺ ሻጊዲዮሂ ጎሞን ሙጫሆቲናሊ ታዓን ኢባሮሶን ጋቢዲ ቤዔቶ ኢቶሺኔ። ¹¹ኢሺቺዲ ታ ኢዲ ቤዔ ጋዓታ፤ «ኢሪታች ታዓኔ» ጌቶ ቶሶኖሶኔ። «ታ ቤዔቲ ቤዔጥ ታዓች ቤዲዮ» ጌቶን ደዩቶ ታዓኔ። ¹²ሙጫቂዲ ቤዔጥኖሶ ደዩቶ ታዓኔ፤ ቤሻ ቤሾሶን ዳናቂዲ ቤዔጥኖሶ ደዩቶ ታዓኔ፤ አማሺዔ ሞሶቺ ዳጎሶችላ ታ ቱናቲዔ፤ ሞሶዮ ቡሊና፤ ሚዮናዓ ሻዓጮሶኖን፤ ቤሻዓ ቤሺዲቂዲ ዳናሶናዓ ሙጫቂዲ ቤዔጥኖን ደዩቶ ታዓኔ። ¹³ጊዲደሶን ታዓች ኢሚዲ ቤዔቲ ኪሪቶሶሊና ቡሊ ሞሶዮን ተኒዮሶን ሃኪዲ ቤዔቶ ታዓኔ።

¹⁴ቱናቲዔ ታ ኢሪቶሶን ቆሶዴዮሶና ታዓን ኢቶሺ ጋዓቻቶዩች ጋዓቂቺቶ ኢቶሺኔ። ¹⁵ሹናቲ ፊሊጲሲዮስ ኪቲኔዔናአቲ! ሺዲቺቃዓ ሚሺራዓቼዔ ቃዓሮሶን ኢቶሺች ታ ጌታቶ ጉብ ማኪደሶኔዔ ሻዎሶቼ ታ ኬቻሆሶባ፤ ጊጄዔ ዎጆሶን ኢሞና ታዓን ጋዓቻቶ ኢቶሺ ባዓቻሊ፤ ባራ ኪቲኔዔ ጉዑጳ ኮኒዮላ ተኔዔ ቃዮን አሪዲ ቤዔቶ ኢቶሺኔ። ¹⁶ታላሎንቂ ጋሮሶች ቤዔቤዔ ታ ኢሪቲዔቲዔ፤ ጉታ ካዓሎሶን ታዓች ተኔሂ ጊጄዔ ዎጆሶን ዴዔጂቶ ኢቶሺኔ። ¹⁷ኤቢ ኢቶሺ ሹዑኖሶ ዮዔሪ ማግ ቤዔቲ፤ ጋዓዋ ሹዑኖሶ ጫዓሬዔ ቤዔቲ ማጫዓሮሶች ቢ ዳዓኬዔዮሆዩቻሊ ታ ቃዓቂዲ ቤዔቶ፤ ኢቶሺ ጊጄዔ ዎጆሶን ቶሶኖሶኔ። ¹⁸ኢቶሺ ዴዔጂቲ ጊጄዔ ዎጆሶን ኤፊሮሶዲዮሶስ ማጌ ዴቃቶ ታዓኔ፤ ኢላ አንድ ቡሊ ሞሶዮ ታዓች ቤዔቶ፤ ቤሻዓ ቤሾሶኖሶ ዎዳቶኔ። ኤቢ ኢቶሺ ኢሚቲ ጊጄዔ ዎጆ ዮዔሪች ጊዳዓ ቤዔቲ ጩናኖና ቢዲን ኤሚሪኪዲ

ቤዔቶና ቱናቲ ዴዔጃዎኔ። 19ታ ኑጉሾዎ ዩዔሪ ጩዔኒ ቢ ጋዓኖዎቼ ኢቶሺች ሻፒሂ ሞሞ ቡሊን ኪሪቶዎስ ዩሱዑስ ማጋዓ ጩዔቼሆኔ። 20ኛ ኑጉሾዎ ቱናቲ ኒሆዎ ዩዔሪች ቡሊ ዩሜዔኖዎን አዎጊዔ ዩሊሮ ቱናቤ ፤ ቶዎኮና።

ጩዔሪዔጣ ዲጊዮ

21ኪሪቶዎስ ዩሱዑሲና ቶዎኪዒ ኢኪቲኖ ቤዔቲ ዩዔሪቺ አሺዔናአ ቡሊች ታ ዲጊዮዎን ቤቺቦቴ! ታዓና ቶዎኪዒ ቤዔቲ ኪቲኔዔ ማኔዔናአ ኢቶሺን ዲጊዒቲናአኔ። 22ሂኒዒች ቤዔቲ ዩዔሪቺ አሺዔናአ ቡሊ፣ ቤሾዎኖ ታዓቶዎቺ ኬጦዎች ቤዔቲናአ ኢቶሺን ዲጊዒቲናአኔ።

23ኛ ዶዎኖ ዩሱዑስ ኪሪቶዎሲቺ ዎጃ ኢቶሺ ቡሊና ቶዎኪ ቱናቤ [፤ ቶዎኮና]።

ቆላዓሲያዓሲ

ጋፎዎች ቤዔቲ ኪቲኔዔናአዩች

ሚሺራዓቻቺ ጳውሎዎሲ ጫዓፊቲ ዎቾ

ሺዔቾ

ጳውሎዎሲ ሂኒ ቆላዓሲያዓሲ ጋፎዎች ቤዔቲ ኪቲኔዔናአዩች ቢ ጫዓፊቲ ዎቾ ሮዎሚ ጋፎዎች ጩቻቀዒ ቤዔቤዔ ቢ ጫዓፊቲ ኬዔጂኔዔ ዎቾዎኔ ፤ ቢ ጫዓፊቲ ዩሜዔኖ ኪሪቶዎሲ ሺዒጃቲ አዓቦዎቼ ቲዒጂቂዒ ሃዴዔ አዓቻዓ ኬዔጃ ናቶዎባኒዩ። ኤጳዓፊሪ ጌቲዔ ቤዔቶ ቆላዓሲያዓሲ ጋፎዎቼ ሮዎሚ ጋፎዎች ዋዓቂዒ ኮዎታ አሪቺያቺናአ ቆላዓሲያዓሲ ጋፎዎች ጊዩቲናአ ቱኖዎን ጳውሎዎሲች ጌቲዩ። ሂኒ ኮዎታ አሪቺያቺናአ ቆላዓሲያዓሲ ጋፊዔጣ ኪቲኔዔናአዩች ቦዎኖሺ አሪቺዒ ቤዔቶ፣ ማራዓኬዔናአዩች ቦዎኖሺ ኅዩኔሆዩች፣ ባሪ ባራ ጫሌዔናአዩች ቦዎኖሺ ዴአ ጌቲሆኖዓ ባዓሬዔናአን ቦዎኖሺ

ባዓሬሆኖዩቺዩ። ኤቢ ቱኖ ቃዩ ጋዓታ፣ ኪሪቶዎሲቺ ቶዎሞዎች ቤዔቲ ቦዎኖሺ ሙሌዔ ቶዎኢዮ ጩዔኖ ቱኔዔ ቢ ቃዩን አሪቺዒ ቤዔዔዔ።

ጳውሎዎሲ ቆላዓሲያዓሲ ጋፊዔጣ ኪቲኔዔናአዩች ኤቢ ኮዎታ አሪቺያቺናአቺ አሪቺያዎን ቦዎኖሺ ሺጤሆኖዓ ኤቢ አሪቺያዎቼ ቦዎኖሺ ዎኪሆኖዩች ጫዓፊዩ። ኪሪቶዎሲ ቡሊዩ ቤሾ ቢ ቱኖዎን፣ አጣጣዎቼ ኖዎን ዎዲዮዎን ሃኬሆ ኖዎቻ ኢቂዒ ቂቲቲ ኪሪቶዎሲ ባዓች ቢ ቱኖዎን፣ ዎታ ኪሪቶዎሲና አሾ ኔዔቺቲ ጫሎዎቼ ኬቻቶ ኖ ቱኖዎን ሻሊጊቺዩ።

ሂኒ ዎቾዎች ቤዔቲ ሞሞ ያዓሪ ያዓሮዎና

- ዲጊዮዎናዓ ጋላቶዎና (1:1-8)
- ኪሪቶዎሲናዓ ኪቲኔዔናአና (1:9-2:5)
- ኪሪቶዎስ ማጌ ዎኪዒ ቤዔቲ ጌቲዔናአ (2:6-23)
- ያዓፊቲኖዎና ቤዔሞዩች ኢማቲ ጫሌዔናአ (3:1-4:6)
- ጩዔሪዔጣ ዲጊዮ (4:7-18)

ዲጊዮ

1 1-2ዩዔሪቺ ጳዓጎዎና ዩሱዑስ ኪሪቶዎሲና ዎቼዔቲ ሚሺራዓቻቺ ጳውሎዎሲ ታዓኔ ፤ ቆላዓሲያዓሲ ጋፎዎች ቤዔቲ ዩዔሪና ያዓፊዔቂዒ ኪሪቶዎሲና ቶዎኪዒ ቦዎኖሺች ቤዔቲ ኢኪቲኖዎና ጊባኔዔቲ ማኔዔናአዩች ሂኒ ዎቾ ቤዴ ፤ ኖ ኒሆዎ ዩዔሪናዓ ኖ ዶዎኖ ዩሱዑስ ኪሪቶዎሲኖቺ ዎጃዎናዓ ዲጎዎና ኢቶሺች ቱናቤ። ኖ ማኖዎ ጤሞቲዮሲዮ ኢቶሺን ዲጊዒቶኔ።

ጋላቶዎናዓ ጮሮዎቶዎና

(ቆላዓ. 4:12 ፤ ኤፌ. 1:7)

3-5ሺዒቺቂዒ ኤቢ ሚሺራዔቻዔ ኢባራዔ-ዎቾዎን ኢቶሺ ዋዓሆዎባ፣ ሺማዓጂ ኬጦዎች ኢቶሺች ቃኒቲ ጊባኔዔቺ ናቦዩች ኢቶሺ ሙሎዎን ኪሪቶዎስ ዩሱዑሲቺ ቶዎሞዎች ኢቶሺ

ቶሎኦሎናዓ ዩዔሪቺ አሼዔናኦ ቡሊን ኢቶሺ ሹኖኖን ዋዓያቶ ኖሶኔ ፤ ኤቢች ኢቶሺች ዩዔሪን ኖ ቆላዓ ቤዔ ጋዓታ፥ ኖ ዶሎኖ ዩቡቡሰ ኪሪቶሎሲቺ ኒሆሶ ዩዔሪን ቡሊ አራዶሶን ጋላታዓ ቤዔቶ ኖሶኔ።⁶ ኤቢ ሚሺራዓች ኢቶሺ ማግ ሻጌዔ፥ ዩዔሪቺ ዎጄዔ ኢባሮሶን ዋዓያቶ ጋዓዊቺዔ ኢቶሺ አራዒቲ አዓቦሶቹ ቲዒጃቂዔ ኢቶሺ ዳጎሶች ቢ ተኒዒቶሎሞን፥ ዎታ ኤቢዮሎሞን ሻዌዔ ቶሎሞ ቡሊዒች አዓፎሶን አዓፋዓ ቤዔቶኔ ፤ ጋሚኒዒኖሶ ቤዔቶኔ። ገኪሪቶሎሲች ኖሶና ቶሎኪዒ ማዲዒ ቤዔቲ፥ ሹናቲ ማኖሶ ኤጳዓሬር ማጌ አራ ዩዔሪቺ ዎጄዔችን አራዒቶ ኢቶሺኔ ፤ ቢዮ ኖሶና ቶሎኪዒ ኪሪቶሎሲቺ ማዳቶን ትናቂዒ ኖ ኬሮዶች ሹቡናዓ ቤዔቲ ጊባኔዔቲ አሾሶኔ።⁸ ዎታ ዩዔሪቺ ያዓፋ አያዓኖሶቹ ዳናቲ ኢቶሺቺ ሹኖሶን ኖሶች ጌቲቶኔ።

⁹ ኤቢች ኖ ዎታ ኢሺን ኖ ዋዓሶቲ አዓቦሶቹ ቲዒጃቂዓ፥ ዩዔሪ ቢ አያዓኖሶቹ ዳናዓ ቤዔቲ አሪዮሶና ሻሊን ቡሊኖን ኢቶሺች ጩዔኖሶና ኢሚሬዔ ቢ ዳዓጎሶን ኢቶሺች ቢ አሪቺዒዮሆዶች፥ ቆላዓቤዔ ኢቶሺች ጩሮሶቶሶን ኩጣዓኖ ኖሶኔ።¹⁰⁻¹² ጋዓዋ ሹቡኖሶ ቡሊና አዓፎሶን አዓፋቤዔ፥ ዩዔሪን አሪዮሶና ዲጩቤዔ፥ ቡሊ ሞሶኖና ኩጳሶናዓ ሃዓኢዮሶና ዎሪጋኒኪዒ ቤዔቲ ቢ ጊዒዶሎሞን አሶጊቺ ኩጳቤዔ፥ ዩዔሪ ቢዒች ያዓሬዔቲናአዶች ቢ ቃኒዒቲ ዎጆሶን ቢ ታዓቲቲኔዔ ቤኮሶቹ ኖ ቆሶዴዔዮሆዶች ኖሶን ቤቺቲ ኒሆሶ ዩዔሪን ኤሚሮሶና ጋላታቤዔ፥ ሞሶዮ ቡሊና ቢዒን ኤሚሪኪዮ ዶሎኖዶች ቤዲቶን ትናሬዔ ኢቶሺ ቤዔዮሆዶች ዩዔሪን ቆላዓ ቤዔቶ ኖሶኔ።¹³⁻¹⁴ ቢዮ ማንዳሬዔ ታዓቶሶቺ ኪሾሶቹ ኖሶን ኪቺዩ ፤ ቢዒሻዔ ፤ ኤቢ ጌቶሶ ኖ አጣዓጠዶች ማዓሮሶን ኖ ዳናቲ ቢ ሹኒ ቡሾሶቺ ታዓቲቲኔዔች ኖሶን ጊዒጃዩ።

ኪሪቶሎሲናዓ ቢ ሹቡኖሶና
(ኤፌ. 2:16)

¹⁵ ኪሪቶሎሲ ቤካታዓኒ ኑጉሾሶ ዩዔሪቺ ሻዓሂዮሶኔ ፤ ሃሌዔቲናኦ ቡሊዮ ሺዒቺቂዒ ቤዔቲ ቃዓቦሶኔ ፤ ¹⁶ ቤካዓ ቤዔቲናኦና ቤካታዓኒዔናኦና፥ ታዓቲቲኖ ትናቤ፥ አሶሄዔ ዶሶንጃቲኖ ትናቤ፥ አሶሄዔ ኢራዓሺቲኖ ትናቤ፥ አሶሄዔ ኡኩሪቲኖ ትናቤ፥ ሻዎሶና ሺማዓኖሶች ቤዔቲናኦ ቡሊ

ቢዒና ሃሌዔቲናኦኔ። ቡሊ ሞሶዮ ቢዒና ሃሌዔቶኔ ፤ ቢዒችሶ ሃሌዔቶኔ።¹⁷ ቡሊዮ ሺዒቺቂዒ ቤዔቶኔ ፤ ቡሊ ሞሶዮ ጋዋቶ ቢዒናኒዮ።

¹⁸ ቢዮ ቢ አሺቲኖ ትናቲ ኪቲኔዔ ጉቡጲናኦቺ ሺሞሶሶኔ። ቢዮ ሞሶዮ ቡሊቺ ቶሎሞሶች ቤሾ ቢ ተኔሆዶች፥ ቡሊዮ ሺዒችሶኔ ፤ ቂቲዒ ዱቡካቲናኦቺ ዳጎሶቹ ኪዮኖሶ ቃዓቦሶኔ።¹⁹ ዩዔሪ ጩዔኒ ቢ ኑጉሺቲኖ ኪሪቶሎሲና ቢ ቤዔዮሆዶች ኤሚሮሶና ዳዓጊቶኔ ፤ ²⁰ ቢዮ «ኪሪቶሎሲ ማጋዓ፥ ቢ ማሰቃሎሶች ኡፋቲ ቢ ዳሞሶና ታዓና ቶሎኪ ዲጎሶን ቢ ተኒዒቲዔ፥ ሻዎሶች ትናቤ አሶሄዔ ሺማዓሶች ትናቤ ቤዔቲ ሞሶዮ ቡሊን ሹኒዒዮሆ ታዓኔ» ኢዮ።

²¹⁻²² ኤቢዮ አዓፍ ዎኪቂዒ ቤዔቲ ኢቶሺን፥ ጎንዳ ሞሶዮን ሹቡኖሶና ጎንዳ ሞሶዮን ጋቦሶና ቢዒና ሺጣች ትናቲ ኢቶሺን፥ ቆሶኔያዓኒ አሶናዓሊ ያዓሬዔቶን ተኒዒቂዒ ዩዔሪቺ አዓፎሶች ኢቶሺን ጊዲዮዶች፥ ኪሪቶሎሲ ሚዔኖን ታሃቂዒ ቢ ቂቶሶና አንድ ኢቶሺን ሹኒዒቶኔ።²³ ኤቢ ቢ ተኔሆ፥ ኪሪቶሎሲቺ ቶሎሞሶች ኢቶሺ ጩቤዔ ቶሎኢዮሶና ማንጃቂዒ ኢቶሺ ዋዓሶቲ ሚሺራዓቹዔ ቃዓሬዔ ጊባኖሶቹ ሾካዓኖሶን ኢቶሺ ቤዔ ጋዓታኒዮ። አራ ሚሺራዓችሶ ሺማዓኖዮ ዴሽ ቤዔቲ ሃሌዔቲናኦ ቡሊች ጌቲዔቶኔ ፤ ታ ጳጤሎሶሊዮ ኤቢ ሚሺራዓቹዔ ቃዓሬዔ ማዳቶን ትናሆዮ።

ኪቲኔዔ ጉቡጲዮች ጳጤሎሶሲ ማዶ

²⁴ አንዶሶ ኢቶሺ ናቦዶች ታ ቶሎሞሶች ሻጊቲ ኢሪቶዶች ኤሚሪዮዮ ፤ ኤቢዮ ኪሪቶሎሲቺ አሺቲኖ ትናቲ ኪቲኔዔ ጉቡጳቺ ናቦዶቺዮ ፤ ኪሪቶሎሲ ጡቡጣቶሞን ቢ ሹቡኔዔ ናቦሶና ታ ቶሎሞሶች ሻጊዒ ቤዔቲ ጡቡጣሶን ሃዓኢዒቤዔ ቢ ጡቡጣሶን ጩዔቺዒ ቤዔቶ ታዓኔ።²⁵ ዩዔሪ ታዓን ቢ ጩዔጊቶሞን ኢቶሺቻ ጌቲዔ ታዓች ኢማቲ ሹቡኖሶሞን፥ ጩዔኒ ቢ ቃዓሮሶን ታ ጌቲሆዶች ኪቲኔዔ ጉቡጲ ማዳቶን ትናሆዮ።²⁶ ሂኒ ቃዓሮ ዎኔዔ ዩሚዔኖሶቹ ቲዒጃቂዒ ሺዒጃሬዔናኦ ቡሊች አዓቹዔቲ ማዓጩዔ ሞሶዮኔ ፤ ትናባሊ አንድ ኤቢ አራ ማዓጩዔ ሞሶዮ ዩዔሪች ያዓሬዔቲናአዶች

ጋጠኔቶቻቸው። 27 በሆኖሽቶሎ ዮሴፍ ስህራ አዓጭኛ ማግጨጫ ሞላቸውን አምላካዊ ወረጋጋኪዲ ለወይቶ ለጥያቄን አዓጋቴኔናአቺ ዳጎሎች አሪቸዮሎች ስጉዳይ ፤ ስህራ አዓጭኛ ማግጨጫ ሞላቸው ዮሴፍ ስህራ ለደገጫ ደረሮ ለደገጫ ገባኖ ተናቲ ከሪቶሎ ኢቶሺ ሙሌጫ ዳጎሎች ለወይቶ።

28 በሆኖሽ ሆ ጌታዓ ለወይቶ ከሪቶሎቻቸው። አሾ በሆኖ ለ ኢኪ ኢኮሎ ከሪቶሎና ለወይቶ ለወይቶ ኢኪቲኖሎና ለወይቶ አሾሎን ለ ተናቲዬ ዮሴፍ ማግ ጊዲዮሎች አሪቶ በሆኖ አሾ በሆኖ ካዓራዓ ለወይቶ ለወይቶ አሪቲዲ ለወይቶ ኖሎ። 29 ከሪቶሎ ታዓች ለ ኢሚዲ ለወይቶና ታዓና ሹዑና ለ ለወይቶ አሪታ ለ ጊዲዮሎና ስህራን ለወይቶ ለወይቶ አሪቲዲ ቲዲጫዓ ለወይቶ ታዓ።

2 ኢቶሺና ሎዶቂ ጋፎሎች ለወይቶ ከቲኔጫናአኖሎች፤ ወታ አዓፎሎና ታዓን ለወይቶ አሪቶኔጫናአ በሆኖሽ አምላካዊ አሪታ ቂዲጨጫ ቶሎሎች ታ ለወይቶ ጋዓታ ኢቶሺ አሪቶሎሆሎች ሹኖሎ። 2 በሆኖሽ ሙሎ ኩጲሆሎች፤ ሹኖሎና ኢኮታራጫ ሻሊጎሎና ዳና ለወይቶ ለወይቶ ሙሌጫ ቶሎሎሆሎች ለሆኖሽ ሻጊሆሎች፤ ዮሴፍ ማግጨጫ ሞላቸው አሪቶ ከሪቶሎን ለሆኖሽ አሪቶሆሎች ቂዲጨጫ ለወይቶ ታዓ። 3 አዓጭኛ ሻሊጎሎና አሪቶ በሆኖ ለ ማግ ለወይቶ። 4 ኢሺን ታ ኢዲ ለወይቶ ናቦ ኮኒሎ ለወይቶ ቃዓሮሎና ኢቶሺን ለ ሙራጨሎዓሆሎቹ። 5 አምላካዊ ማግጨጫ ኢቶሺ ማጌ ታ ወካቴኔሎ፤ በሆኖ አሪቶሎን ኢቶሺን ጋቢዲ ለወይቶ ታዓ። ኢካ ካሾሎና ኢቶሺ ኔጫሎን፤ ወታ ከሪቶሎና ኢቶሺች ለወይቶ ሙሌጫ ቶሎሎጫ ኩጲሎን ታ ለወይቶ ለወይቶ ለወይቶ ለወይቶ ታዓ።

ከሪቶሎና ዳና ለወይቶ ለወይቶ ካሾ

(ሮሎ 6:4 ፤ ስህራ. 2:1-5 ፤ 15 ፤ ሮሎ 14:1-6 ፤ ስህራ. 4:16)

6 ኢላ «ከሪቶሎ የሱዑሲ ደሎኔ» ኢቂዲ ኢቶሺ ሚዲጣቶሎን፤ ለወይቶ ኢቶሺች ለወይቶ ኢኪቲኖሎና ለወይቶ፤ ገሌጲዓፎ ማጌ ኢቶሺ አሪቶሎን ሚጠ ሚጠን

አራራቂ ማንጂዲ ለ ኔጫሎን ከሪቶሎቹ ቶሎሎች ደገጫ ማንጂሎቲ! ከሪቶሎቹ ቶሎሎች ሙሌጫ ቶሎሎሆሎና ኩጲሎቲ! ዮሴፍ ጋላቶን ወዲዲጫ ኢሆሎቲ!

8 ከሪቶሎ አሪቲዲ አሪቲኖሎን ተናታዓሎን፤ አሾ ደሎሎኖና ሂኒ ሻጫጫ አሪቶሎኖና፤ አሪቶሎን ሻዓሂዲ ለወይቶ ደባዓቶሎና ዱዑባ አጫና ኮኒሎ ኢቶሺን አላ ዮሺጫ ጉዑኖን ለ ተኒያዓሆሎች ኢቶሺ ቂሎሎን አሪቲሎቲ!

8 ሙሌጫ ኮኒሎቲኖ በሆኖ ከሪቶሎ ታሃቲ ማጫቺ አሾቲኖሎች ለወይቶ። 10 ሻወሎና ሻጫሎኖሎች ታዓታዓ ለወይቶናአና ሃጂዲ ለወይቶናአ በሆኖቹ ቶሎሎች ሻጫሎ ተናቲ ለወይቶ ቶሎሎ ኢቶሺች ለወይቶ ኢኪቲኖሎና ሙሌጫ ካሾ ኢቶሺች ኢማቶ። 11 ወታ አሾ ከሾሎና ተናታዓሎን ከሪቶሎና ደከጫቂ፤ ስህራ ጌቶሎ አጣዓጠ ቃና ጋአዓ ለወይቶ ጎንዳ ሹሪሎን ሾሎቂዲ ከሪቶሎና ቶሎሎ ኢቶሺች ለወይቶ ኢኪቲኖሎና ደከጫቂ ኢቶሺ። 12 አዓጫና አፋዓሎሆሎና ኢቶሺ ሚዲጣቶሎን ከሪቶሎና ቶሎሎ ዱዑካሆቲ፤ አዓጫና አፋዓሎሆሎና ኢቶሺ ሚዲጣቶሎን ወታ ቂቲዲ ዱዑካቲናአቺ ዳጎሎ ለወይቶ ከቺቲ ዮሴፍ ሹዑኔጫ ቶሎሎች ኢቶሺ ሙሎሎን ኢቶሺ ቶሎሎቶሎች ከሪቶሎና ቶሎሎ ካሻቸን ተናሆቲ።

13 ኢቶሺ ጠላኖና ዮሴፍ ወጎሎ ወኪቲ ሻቶ ኢቶሺ ተኔጫ ናቦሎና ቂቲቶሎን ተናቂዲ ኢቶሺ ለወይቶ፤ ዮሴፍ ከሪቶሎና ቶሎሎ ኢቶሺች ካሾሎን ኢሚሎ ፤ ስህራ ኢቶሺ ጠላ በሆኖ ማጋሪ። 14 ቶሎሎች ለወይቶ፤ ኖሎን ታጋዓ ለወይቶ ሂዲሺጫ ሙራሮሎን፤ ኖሎን ሃጂዲ ለወይቶ ሙሌጫ ጌቶሎ ዮሴፍ ሂዲዲ አዓሊዲ። አራ ሂዲሺጫ ሙራሮሎን ማስቃሎጫ ቶሎሎች ጠጊቂዲ ወኪዲቶ። 15 ሂኒ አራ ማስቃሎጫ ቶሎሎቻን ከሪቶሎ የጎንጊጫ ቶሎሎች ለወይቶ ጎንጊጫቺ ኢራዓሺናአና ኡኩጫናአኖን ኮቺዲ ወቺቂዲ ለሆኖ ጊዲዮሎን ሾሎቂዲ በሆኖ አዓፎሎች ሙሎቂጫቲናአን ተኒዲ።

16ኢላ ማዓዱም ናበዖና አሥሄም ኡዱም ናበዖና፥ አሥሄም ናቲ ባዓርዖን፥ አሥሄም ባቲ ኪዱ አጋኔም ባዓርዖን፥ አሥሄም ሻምባቶን ኢቶሺ ቄዱም ቃጂ ናበዖና ኮኒዮላ ኢቶሺ ቶምዖቶ ናላዓዱ። 17ኤቦሺ ቡሊ ዎዱሂ ሞዖቹ ዩጌሪቴዎናኦኦ፤ ቱናባሊ ኢባር ኪሪቶሶሊ። 18ቤአኔዔ ቄሌዔ ጊዒሺዮዖና ማራዓኪዔናአዱች ጎዱዮዖናን ሹኒቤዔ፥ «ታ ቤሺ ታዓኔ፤ ያዓአዖን ቤዔጋቶ ታዓኔ» ጌቲቤዔ ዩጌሪ አዓሊ ጋበዖና ዱዑቦን ጌዔጨቤዔ ኮኒዮላ ኢቶሺ ቶምዖቶ ናላዓዱ። 19ኤቢዮዖሚ አሾ ኪቲኔዔ ጉዑጲ ሺምቦ ቱናቲ ኪሪቶሶሊን ዩሾን ቃጂቶ። ቢ አሺቲኖ ቱናቲ ኪቲኔዔ ጉዑጲ ቡሊ፥ ሺምቦ ቱናቲ ኪሪቶሶሊ ማጌ ቡሊ ሞዖቶን ዳናዓቤዔ፥ ማቆዮና ጋዋዓ ዩሻዓቤዔ ዩጌሪና ኤዓኒዔ ቤዔቶ።

ኪሪቶሶሊና ቶዖኪዒ ቂቶዖናዓ ካሻቾን ቱናዖና

20-21ኢላ ሂኒ ሻዌዔጢ አሾዖን ሃጂዒ ቤዔቲ አሪዮዖሚ ጋበዖቹ ቢዒቻቂዒ ኪሪቶሶሊና ቶዖኪዒ ኢቶሺ ቂቲቶዩ፥ ሂኒ ሻዌዔጠዎን ቱናቲ አሺ ዶዮዖዎን «ሂኒቹ አቾዖች ሻጋዓሂ፤ ሂኒን ናጳ ቤዔጋዓሂ፤ ኤቢዮዖ ዩቻዓሂ፤» ኢዒ ቤዔቲ ጌቶዩች አሞዩቹዩ ኢቶሺ ሃጂዔ ቤዔቶ? 22ኤቦሺ ቡሊ ማዓቴዔ ኡዱም አዓላዓ ቤዔቲናኦኦ፤ አሾ ሃሊቲ ጫሌዔናኦኦና ዶዩዔናኦኦናጎዩ። 23ኤቢ ሞዖዩናኦ ቢ ቄሊ ዳጎጎዎና ጎዱዮዖና ሻዓሂዩዔ ቄሌዔ ጊዒሺዮዖና፥ ሜዔናዮዖ ማዓጂዮዖና አሪዮቾን ሻዓሂዩዔና፤ ቱናባሊ ሜዔቹ ቃዓቶዖን ባዮዩች አሞዖና ጋዓጫዔናኦኦ።

3 1ኢላ ኪሪቶሶሊና ቶዖኪዒ ቂቶዖቹ ኢቶሺ ቲዩቶዩ፥ ዩጌሪቹ ቃና ባድ ኪሪቶሶሊ ኮታቂዒ ቤዔቶዖች ዳምባ ሺማዓጅ ቤዔቲ ሞዖቶን ጋቢቦቲ! 2-3ቂቲቂዒ አንድ ኢቶሺ ካሾ ዩጌሪና ቶዖኪዒ ኢቶሺች ቤዔቲ ኢኪቲኖዖና ኪሪቶሶሊና ቶዖኪዒ አዓሻቶ። ኤቢች ዳምባ ሺማዓጅ ቤዔቲ ሞዖቶን ጋቢቦታሊ፥ ሻዎቶች ቤዔቶን ቶዖናዩ። 4ኢቶሺ ካሾ ቱናቲ ኪሪቶሶሊ ቤካሂ አዓቦባ፥ አሪዮባ ኢቶሺ ዎታ ቢዒና ቶዖኪ አሥኔዔ ዩጌሪዮና ቤኪሆ ኢቶሺ።

ዎኔዔ ካሾዖናዓ አንዲራ ካሾዖና

(ኤፈ. 4፡22፥ 24፥ 2፥ 32፥ 5፡19-20)

6ኢላ ኢቶሺ ሜዔቹ ቃዓቶዖን ጠጢቦቲ! ኤቦሺዮ ሹኔዔ ማሞ፥ ኤዔአ ሹዑኖዖ፥ ቡሺቲኔዔ ጫኮ፥ ጎንዳ ቃዓቶ፥ ሂሪጎዖኔ። (ሂሪጎ ጌቶ ቢ ሂሪጎቲ ሞዖቶን ኑጉሾዖምን ቱኒዒቂዒ ጎዱዮዖኔ ጌቶ።) 6ኤቦሺቹ ናበዖቹ ቲዩቶና ዩጌሪቹ ካዓሬዔ ሺዒጠ ቢዒች ዴአ ጌታዓኔዔናኦኦቹ ቶምዖቶ ኪንዴሆኔ። 7ኢቶሺዮ ዎታ ኤቢዩ አዓና ኤቢ ቃዓቶ ኢቶሺን ቢ ሃጂዔ፥ ዴአ ኢቂዒ ቤዔሆቲ፤ 8ቱናባሊ አንድ ዎታ ካዓርዖናዓ ኢፓዖና፥ አዱዮዖዖ፥ ናዓጎዖዖ፥ ዩጌሊዒ ቤዔቲ ዩባዓቶዖዖ፥ ኤቦሺ ቡሊን ዎኪዒቦቲ! 9ዎኔዔ ጌዔና አሾዖን ቢ ሹዑኖዖና ቶዖኪዒ ሾዖቲቂዒ፥ አንዲራ አሾዖን ኢቶሺ ታሃቶዩች ኢቶሺናዓ ኢቶሺና ኮዖቶዖን ዩባዓቲዮሆቲ፤ 10ኤቢ አንዲራ አሾ ዩጌሪ ቢ ሃጂዔ ሻዓሆዖን ቢ ቱኒሆዩች፥ ቢዒኖዖ አሪዮዖች ቢ ቤዴሆዩች ቢ አንዲራዒ ቤዔቲ አሾዖኔ። 11ኤቢች አንድ ጊሪኪዔ አሾዖናዓ አዩሁዑዴዔ አሾዖና ጌቶ፥ ዶኪሬዔቶናዓ ዶኪሬዖናዖና ጌቶ፥ ሺቆዖናዓ ዎሄዔጢ ያርዖና ጌቶ፥ ጉዑኖናዓ ዶዖንጂ ያርዖና ጌቲ ባሪቲኖ አዓሎዖኔ። ኪሪቶሶሊ ቡሊዩ ቤሾዖ፤ ቦዖሺ ቡሊቹ ዳጎዖች ቤዔቶ።

12ኢላ ዩጌሪ ኢቶሺን ሹኒቂዒ ቢዒች ቢ ካዓጨቶናዓ ቢዒች ቢ ያዓሬቲ አሾዖና ኢቶሺ፤ ኤቢች አሪቂቲኖዖን፥ ዴኢቲኖዖን፥ ቄሌዔ ጊዒሺዮዖን፥ ሺዒጠዖን፥ ሃዓኢዮዖን፥ ኤቢ ቡሊን ታሃቦቲ! 13ኢቶሺናዓ ኢቶሺና ኢኮዖቹ ሞዖቶን ባር ሃዓኢዒቤ! ኮኒዮላ ቢ ማዖቹ ቶምዖች ቢ ቆዖኒቲ ሞዖቶ ቤዔ ጋዓታ፥ ማዓሪቦቲ! ኪሪቶሶሊ ኢቶሺን ቢ ማዓሪቶምን ኢቶሺዮ ዎታ ኤቢዮዖምን ማዓሪቦቲ! 14ኤቦሺ ቡሊቹ ቶምዖች ጩዔኒ ኢኪቲኖዖና ቡሊን ጩቹዒ ቤዔቲ ሹኖዖን ዳዓኪሬዔ ታሃቦቲ!

15ኢኪቲኖዖና ኢካ አሺቲኖ ኢቶሺ ቱኒሆዩች ኢቶሺን ጩዔጌቲ ኪሪቶሶሊ ኢሚዒ ቤዔቲ ዲጎ ኢቶሺ ሙሎዖች ታዓታቤ። ዩጌሪኖዖ ጋላታዓ ቤዔቶ ቱናቦቲ! 16ኪሪቶሶሊቹ ቃዓር ጩዔኖዖና ኢቶሺ ሙሎዖች ቤዔቤ፤ አሪዮ ቡሊና

ኢኮሶ ኢኮሶን አሪቺዒቤዔ ኢቶሺናዓ ኢቶሺና ጨዒጨዔቤቴ! ባሪ ባሪ ያዓሬዔ ሾዶሶና ዩዔሪ ኢሚዒ ቤዔቲ ዎጀሶና ኢቶሺ ሙሎሶና ዩዔሪች ሾዳቦቴ! 17ኪሪቶሶስ ማጋዓ ኢቶሺች ቢ ሹዑናቲ ሞሶሶ ቡሊች ኒሆሶ ዩዔሪን ጋላታቤዔ፡ ኢቶሺ ዩባዓታዓ ቤዔቲ ዩባዓቶሶን አሶሄዔ ኢቶሺ ሹዑናዓ ቤዔቲ ሹዑናሶ ቡሊን ዶሶና ዩሱዑሊቻ ጌቲሬዔ ተኒዒቦቴ!

ከቲኔዔ ከቺ አሼዔናአዪች ጳጳሎሶሲ ኢሚቲ ጨዒጨ

(ኤፌ. 5:22፡ 25፤ 6:1፤ 4-9)

18ሚቼዔናአቴ! ዶሶና ዩሱዑሊቺ ዳቦ ኢቶሺ ተናቶዪች ኢቶሺ ከኔዔናአዪች ሃጀዔቦቴ!

19ከኔዔናአቴ! ኢቶሺ ሚቼዔናአን ሹናቴ! ሼዔኒዒ ቤዔቶ ተኒያዓሆቲኔ!

20ቡሺዒሼዔናአቴ! ኤቢ ዶሶና ዩዔሪን ኤሚሪኪዒ ቤዔቶ ቢ ተናቶዪች፡ ቡሊ ሞሶሶና ኢቶሺ ኒሆሶናዓ ኢቶሺ ኢንዴዔናዪች ዴአ ጌቶቴ!

21ኒሄዔናአቴ! ቦሶናሺ ሼዌያዓቼሆዪች ኢቶሺ ቡሺዒሼዔናአን ኢፒያዓሆቲኔ!

22ጉዑኒናአቴ! ኢቶሺ ዶሶናአዪች ቡሊ ሞሶሶና ዴአ ጌቶቴ! አሾሶን ኤሚሪኮሶናዓ አሺ ቤአኖሶናዪች ተናታዓኖሶን፡ ካዓማ ሙሎሶና ዶሶና ዩዔሪች ሻቲቤዔ ቦሶናሺች ሃጀዔቦቴ!

23-24ኢቶሺ ማዲዒ ቤዔቶ ዶሶና ዩሱዑሊ ከሪቶሶሲች ቢ ተናቶዪች፡ ዶሶና ዩዔሪ ኢቶሺች ቢ ቃኒዒቲ ሹዑኔዔ ጋዓጮሶን ዳኒሆ ኢቶሺ ተናሶን አሪዒሬዔ፡ አሺች ተናታዓኖሶን ዶሶና ዩሱዑሊ ከሪቶሶሲች ሹዑናቦቴ! 25ዩዔሪ አሾሶን ጨዒኒቂዒ ሄጋዓቼ፤ ኤቢች ጡቂዒ ቤዔቶ ቡሊች ቢ ጡኤዔ ጋዓጮሶን ቆጩሆኔ።

4 1ዶሶናአቴ! ኢቶሺ ዎታ ሺማዓሶች ዶሶና ኢቶሺች ቤዔሞን አሪዒሬዔ፡ ኢቶሺ ጉዑኒናአዪች ካዓሞሶናዓ ታታ ሞሶሶናን ተኒዒቦቴ!

ከቲኔዔናአ ቡሊች ጳጳሎሶሲ ኢሚቲ ጨዒጨ

(ኤፌ. 5:16)

2ዩዔሪን ጋላታቤዔ ኩጣዓኖሶን ጮሮሶቶሶና ኩጳቦቴ! 3ዩዔሪቺ ቃዓሮሶን ታ ጌቲ ናቦሶናኒዩ አንድ ጨዩዔ ኬጦሶች ጨቼዔቃዓ ታ ቤዔቶ፤ ኤቢች ኢቶሺ ጮሮሶቲዒ ቤዔ ጋዓታ፡ ከሪቶሶሲቺ ቃዓሬዔ ማዓጨዔ ሞሶሶን ጋጢ ኖ ጌቲሂ ቢ ቃዓሬዔቺ ኬሎሶን ዩዔሪ ቋቼሆዪች፡ ኖሶቶሶ ዩዔሪን ቆላቦቴ! 4ዩዔሪ ቃዓዊዒ ቤዔቶሶሞን ጌቶን ታ ሃኪሆዪች ታዓቶሶ ዎታ ቆላቦቴ!

5ዩዔሪ ኢቶሺች ኢሚዒ ቤዔቲ ጎሞ ቡሊና ከሪቶሶሲችን ሚዒጣቤዔ ቦሶናሺ ሙሎሶን ከሪቶሶሲቺ ቶሶሞሶች ቶሶኢያዓኒ አሼዔናአቺ ዳንሶች አሪሶሶና ሻአቦቴ! 6ቦሶናሺ ኢኪ ኢኮዪች አዓቢቺሬዔ ታቶሶና ኢቶሺ ዎቼሆ ጋዓታ ኢቶሺ አሪዒሆዪች፡ ኢቶሺ ዩባዓቶ ቡሊ አዓቦሶን ከዒሆቶሶሞን ኖሶጨዒ ቤዔቶናዓ ኤሚሪኪዒ ቤዔቶና ተናቤ።

ጨዒሬዔጢ ዳጊሶ

(ሚሺ. 20:4፤ 2 ጢሞ. 4:12፤ ኤፌ. 6:21-22፤ ሚሺ. 19:29፤ 27:2፤ 12:12፤ 25፤ 13:13፤ 15:37-39፤

ቆላዓ. 1:12፤ 2 ጢሞ. 4:11፤

ፊሊሞኒ 10-12፤ 23-24፤ 2)

7ሹናቲ ኖ ማኖሶ፡ ጊባኔዔቲ ማዳቶ፡ ታዓና ቶሶኪዒኖሶ ከሪቶሶሲች ጉዑኖ ተናቂዒ ሹዑናዓ ቤዔቲ ቲኪቆሶሲ ታ ቤዔሚቶን ኢቶሺች ጌቲሆኔ። 8ቢዒን ኢቶሺ ማግ ታ ዎቻዓ ዳዓቺዒ ቤዔቶ፡ ኖ ሞሶሶን ቢ ጌቲዔ ኢቶሺ ሙሎ ኩጳሆዪቹዩ። 9ኢቶሺ ማጌ ተናቲ፡ ጊባኔዔቶናዓ ሹናቲ ማኖሶና አናዓሲሞሶሲ ቢዒና ቶሶኪዒ ሃሚዒ ቤዔቶኔ። ቦሶናሺቶ ሂኒዒች ተናቲ ሞሶሶ ቡሊን ኢቶሺች ጌቲሂናአኔ።

10-11ባሪናባዓሊ ማኖሶቺ ቡሾሶ ማዓሪቆሶሲ፡ ዮስጦሶሲ ጌቲዔቲ ያዓሲ፡ ታዓና ቶሶኪዒ ጨቻቲ አጢሪኮሶሲ፡ ኤቦሺ ቡሊ ኢቶሺን ዲጊዒቲናአኔ፤ «ማዓሪቆሶሲ ኢቶሺ ማግ ቢ ዋዓ ጋዓታ፡ ኢዒቢዒቦቴ!» ኢዒ ቤዔቲ ዎቶ ኢቶሺች ሻጊቶኔ። ቦሶናሺ ሙሎሶን ከሪቶሶሲቺ ቶሶሞሶች ቶሶኢዒቲ አዩሁዑዴዔናአቺ ዳንሶቼ ዩዔሪቺ ታዓቲቲኖ ጋሚኒሆዪች

ታዓና ቶሎኳ ሹዑናግ ቤዔተናአ ኤቦሽ ኢኬተናአ ባዓቺዬ ፤
 ታዓናዎ ጎጊዒተናአኔ። ¹²ኢቶሽ ማጌ ቱናቶ ከሪቶሶስ
 ዩሱዑሲቺ ጉዑና ኤጳዓፊሪ ኢቶሽን ዲጊዒቶኔ። ቢዮ ዩዔሪ
 ኢቶሽን ቢ ኔዔቼዔ። ከሪቶሶሲና ማንጂተ ሙሌዔ ቶሎኳዎቹ
 ሹዑሪዓናዎን ኢቶሽ ኩጴሆዩች። ቡሊ አራዶዎን ኢቶሽች
 ሙሮዎቶዎና ቀዒጫግ ቤዔቶኔ። ¹³ኢቶሽቶዎ። ሎዶዎቂ
 ጋፎዎና ሂያግፖሶሊ ጋፎዎቶች ቤዔተናአዩችዎ አዎጊቺዒ ቢ
 ዩሎዎን ሚዒጣግ ቤዔቶ ታዓኔ። ¹⁴ሹናተ ማናዎ አቴዔ አሪዎቺ
 ሉቃዓሲ። ዎታ ዴዔማግሲዮ ኢቶሽን ዲጊዒተናአኔ።
¹⁵ሎዶዎቂ ጋፎዎች ቤዔተ ማኔዔናአና ማኔ ኒፎሶንኖዩች። ቢ
 ኬጦዎቶዎ ከጩዔ ቤዔተ ከተኔዔ ጉዑጳዩች ታ ዲጊዮዎን
 ቤቺቦቴ!

¹⁶ሂኒ ታ ጫዓፊተ ዎቶ ኢቶሽ ዳጎዎች ቢ ናባቤዔቶዩ ጉብ።
 ሎዶዎቂ ጋፎዎች ቤዔተ ከተኔዔ ጉዑጳ ዳጎዎች ቢ
 ናባቤዔዩሆዩች ቱኒዒቦቴ! ሎዶዎቂ ጋፎቹ ኢቶሽች
 ኢጫዔዩሂ። ታ ጫዓፊተ ዎቶዎን ዎታ ናባቤቦቴ!

¹⁷አሪከጲቶዎ «(ኔ ሹዑኔሆዩች ዶዎና ኔዔች ቢ ኢሚተ
 ማዶዎን ጩዔቶዩች ኩጳቤ!) ኢቶኔ» ጌቶቴ!

¹⁸ታ ጳጴሎሶሊ ታ ሃጂዔ ከሾዎና ታ ጫዓፊተ ዲጊዮ
 ሂኒኔ ፤ ጩዩዔ ከጦዎች ጩቼዔቃዓ ታ ቤዔጥን ባተያዓሆተኔ!
 ዩዔሪቺ ዎጆ ኢቶሽና ቶሎኳ ቱናቤ።

ታሳሎንቂ

ጋፎዎች ቤዔተ ከተኔዔናአዩች ሚሽራዓቻቺ ጳጴሎሶሊ ጫዓፊተ ኢከኔዔ ዎቶ

ሺዒቶ

ጳጴሎሶሊ ሚሽራዓቹዔ ቃዓሮዎን ጌቶዩች ጉተኖዎን ቢ
 ሃሚዮዎባ። ታሳሎንቂ ጋፎዎች ባቲ ባቲ ከተኔዔ ጉዑጳን
 ኔዔቺዩ። አሮዎች ኬዔጃ ሻባዎቶዎን ኮታቂዒ ቦዎኖሽች
 አሪቺዒሂ ፤ ቱናባሊ አሮዎች ቤዔተ አዩሁዑዴዔናአ ቢዒን
 ቦዎኖሽ ኢሪተዒቶዩች አሮዎቹ ኬቺቂዒ ሃሚዩ። አሮዩ ጉብ
 ኤቤ አራ ታሳሎንቂ ጋፎዎች ቤዔተ ከተኔዔናአቺ ቶሎኳዎች
 ሻጊተ ሞዎን ጢሞዎተዮሶስ ማጌ ዋዓዎቂዒ ቦዎኖሽን
 ጎጊዮዩች። ከሪቶሶሲቺ ጎሞኖዎ ቤሾዎን አሪቺዮዩች ሂኒ
 ዎቶዎን ቦዎኖሽች ጫዓፊዩ። ሂኒ ዎቶ ጫዓፊዔቶ ከሪቶሶሊ
 ሽዒጃተ አዓቦዎቹ ቲዒጂቂዒ ሃዴዔ አዓባዓ አጢዳ
 ናቶዎባኒዩ።

ታሳሎንቂ ጋፎዎች ቤዔተ ከተኔዔናአ ዎዳ ጠዑጦዎን
 ቤዔጊተናአ ቦዎኖሽ ቱናቴዔናላ። ኩጳቂዒ ቦዎኖሽ
 ኔዔጣቶዩች። ቦዎኖሽ ሙሎዎኖዎ ከሪቶሶሲቺ ቶሎኳዎች
 ቶሎኳዎቹ ጉብ ዎታታዓኔዔናአ ቦዎኖሽ ቱናቶዩች።
 ጳጴሎሶሊ ቦዎኖሽን ናዓዲዒ ቤዔቶኔ። ቦዎኖሽቶዎ
 አዓቢቺሬዔ ዩዔሪን ቦዎኖሽ ኤሚሪኬሆ ጋዓታ አሪቺዒ
 ቤዔቶኔ። ዎታ ዳዓከቂዒ ዩሱዑስ ከሪቶሶሲቺ ጉተኔዔ
 ዎሚቶን ቦዎኖሽች አሪቺዒ ቤዔቶኔ። ዩሱዑሲ ዎታሬዔ ቢ
 ዎዩሂ አዓቦዎን ኮኒዮላ አሪዎዓናዎኔ ፤ ኢቢች ዎታዓ ቢ
 ዋዓሂ ዎቶዎን ኩጳቂዒ ሹዑና ቦዎኖሽች ቃዓዊዒ ቤዔቶ ቢ
 ቱናዎን ጌተዒ ቤዔቶኔ።